

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 25

Vol. 14

సంపుటము ౧౪

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 26-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర ఆశ్వయుజమాస బహుళ సప్తి.

క ౧౭౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచి

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతావస్త్రములు పొందియున్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనినా

అమృతాంజనము న క ల వి ధ నొప్పులకు సంజీవివం

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవల.
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విచేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

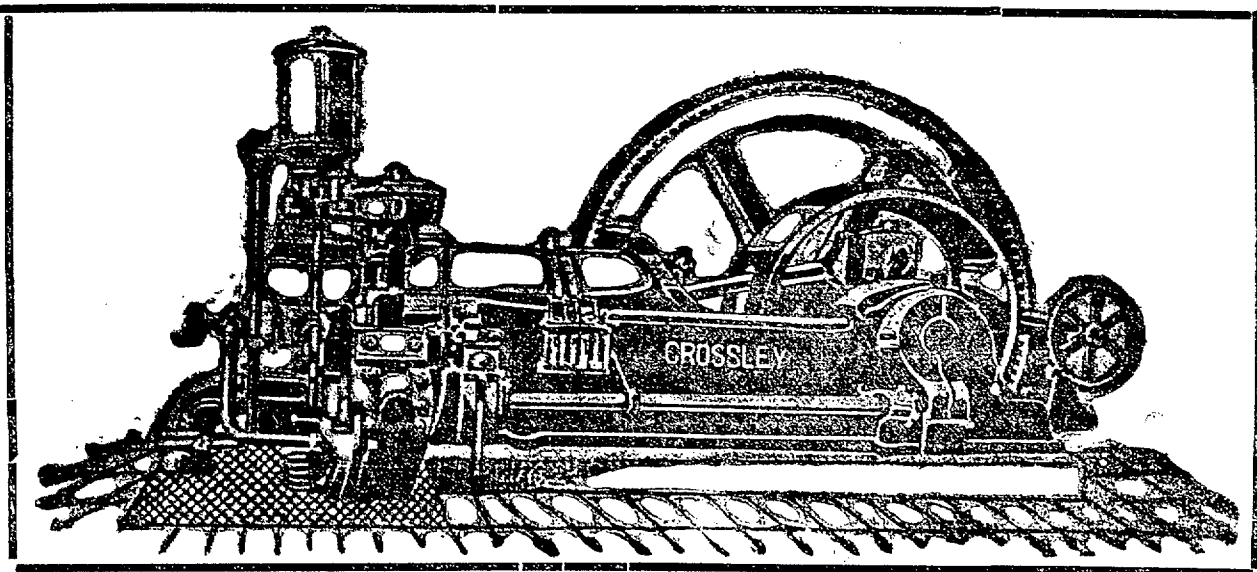
గ్రినిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0 డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీడి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

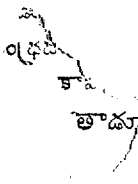
1546

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్సానా రాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామ లింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రశంసపైస పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాసనాచార్యా వీన సాంప్రదాయములు తెం చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వ పయోగములు నానావిధములైనవి. తెలిసి విశ్లేషించి సుల విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుగవలసి యిట్టి వ్యాకరణ మంతకుమున్ను తెలుగులో లేదు.

14 ప్రకరణములు.
ప్రాసజికాక రు 1-4-0
1-8-0
అలలక్షణము 0-8-0
వలెను.

తాడు గొమ్మూర్తిగారు,
సుపేట, రాజమండ్రి.

విజయనగర, కుమన, వెలువడు
యందు మాసపత్రిక, ములకు కవులకవి
తా శిల్పమునకు పండిత, విద్యార్థులవ్యా
సరచనకు ఇది మాత్రమే, సాంఘిక సాహితీ
ప్రముఖ విశేషాలనుండి, మందును, విశిష్టవిశిష్టతలు
చిత్రించుచున్న ప్రశస్తి, వ్యాఖ్యలు పొటిపరిక్షలు!
జహూమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణములను బహుళి, పండిత,
పామర శ్రీ పురుషుని సర్వజనసమాదర్శియమై రాగలవిజయ
దశమి నాడు వెలువడును. వ్యాసములను పంపగోరువారు
అక్టోబరు 25-వ తేదీలోపున కార్మిక్సానమునకు చేరువగులంపవలెను.
మాదిరి ప్రతి ఉచితముగ పంపబడును. వలయువారు,
ఆరణాలు విశ్వలపంపిన బడయగలరు. పిచ్చుట గందాదారులగు
వారి చందానండి, ఈ ఆరణాలు మినహాయించుకొందుము.
చందా సంస్కరమునకు రు 8-0-0
అలలక్షణము 1-12-0
విశిష్టత 0-8-0

కార్యదర్శి
లలితాకార్యస్థానము, విజయనగరము.

ఆయుర్వేదకలావిభాగము
విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదాచార్యములు 3114

చంద్రమాదాకము: జ్వరము, పాండు, మున్నగునాటిలన కలిగిన అశక్తిని బాగాట్టి మంచిబలమును ఇచ్చును. ధాతుసం బంధమైన వ్యాధులకును శ్రీవ్యాధులకును శక్తిని కలిగియుండ జీవములలో అశక్తి ప్రసిద్ధి జేరినది. ఒక నేరు రియా మాత్రమే అన్ని విధముల వ్యాధులకు జీవములు దొరకుచున్నవి.

అడన్: మ్యానెజర్, ఆయుర్వేదశాలా
శ్రీంఠి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి 2043

గంటలలో యొక వీర్యమునైన విజయములై గట్టి పఱచి ముసలివారికి బహిష్కారముగూడ సంసారమును విచ్చినది మూత్రములను కలలోను ఇంద్రియవృద్ధులనును తీక్షణునిలు పును. మాత్రమే కీ పలుకెచ్చుచున్నది. 8-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0
అమృతరత్నాకరం 45 బందరువీధి మద్రాసు

లలితా శ్రమ గ్రంథావళి

ఋగ్వేద సంధ్యానందన భావ్యము. ఇందు సంధ్యా వి చార శిల్ప, శబ్దవిచారణయను అచటను ఫలములును, కేళివాది నానూర్ణ పాఠాయామ, వ్యాఖ్యాతి గాయత్రీగ్రంథములు మొ దుగునవి సకారణ విధానములతో 25 విషయములున్నవి నూ తనము. ప్రతివారియింబను బ్రాహ్మణ్య సంపాదకముగాన నుండ దగినది 500. తే యన్నో తింపబడినవి. మంచి సమయము. స్వర్గ పశుడు. అ స్థికలకు మేలైన గ్రంథము రు. 1-8-0
బాలాపూర్ణనామస్తోత్రము. ఇందు బాలవికాస్తో ప్రసరాజకవచములు నామావళియనుగూడ గలవు. 0-4-0
ఋగ్వేదాపరప్రకాశిక 1-8-0
హిందో పదేశములు. పీఠికయందు వేదాంతార్థము విం రింపబడియున్నది. 0-4-0
ఒకరకములోగాని భిన్నరకములగాని మూడు పుస్తక ములు తీసిన తిపాలాఖర్చు భరించెదము. తేనివో కొనువారిదే.
మొదటి- నుటురుబయ్యశాస్త్రి,
6-9, సోయప్ప మొదటిపేద, మైసూరు ప్రాంతము.

గ్రామాభివృద్ధి
యవసరము

వ్యవసాయ విచారణసంఘ విచారణ

డాక్టరు మాక్ సాత్యము పూర్తియగుట
పూనా, అక్టోబరు 25:— డాక్టరు మాక్ మరల నేడుదయము వ్యవసాయ విచారణ సంఘము నెదుట హాజర య్యెను. క్యాబ్లగా రింకను విచారించిరి. డాక్టరు మాక్ గారు ఆవిచారణ సమయమున నత్యుత్సాహముతో గ్రామసమస్యను పరిష్కారముగ వీక్షింపవలెననియు అయ్యది అన్ని విధముల విభిన్న గాంచునట్లు బాధపలెననియు జెప్పిరి. “నా ఆదర్శము గ్రామము అభివృద్ధియే” యని ఆయన అనేకసార్లు జెప్పెను ప్రభుత్వమువారు బియ్యము కాగితిపుపని మున్నగు చిన్న పరి శ్రమలకు మొదటి యంతరములలో డాక్టరుమాక్ ఒప్పుకొనిరి. అప్రధానముగ వృత్తులు రెండు విధములు. ఒకటి వ్యవసాయ దారులు స్వయముగ కష్టపడి చేయు నూలు వడుతుట నేతవంటి వ్యవస్థ పరిశ్రమలు. రెండవరకము పెద్ద పెట్టుబడి పెట్టి పరిశ్ర మల జేయుచుచు వ్యవసాయదారులను సంవత్సరములో కొంత కాలము కార్మికులుగనుండి వ్యవసాయమువలన పండిన పదార్థ ముల నుపయోగించుట.

మొదటిరకము వ్యవస్థ గృహపరిశ్రమమేనా యని డాక్టరు మాక్ ప్రాధాన్యముగా జెప్పిరి. డాక్టరు మాక్ ప్రత్యక్షమిచ్చు చు రెంటికిని అవకాశము గలననియు ఆరావ్రేయున రెండు రక ములును అనుసరింపవలెననియు జెప్పిరి.

నర్ ములాల్ మెహతాగారి ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యక్ష మిచ్చుచు యీరెండు రక ము ల లో ఆ ప్ర ధా న వృత్తులలో నేదిగాని ప్రభుత్వ పహాయ ము ను ప్రో సి నే యజాలనని చెప్పిరి.

కాల్కర్తగారికి ప్రత్యక్షమిచ్చుచు పిల్లలను పనులలో ని కింపుటవలన పాఠశాలకు బోకుండజేయుటగునని డాక్టరు మాక్ గారు పూర్తికొనిరి.

వ్యవసాయదారులు డబ్బును సరియైనవిధమున ఖర్చుపె ట్టకపోవుటవలన అప్పులపాలగుట లేదాయని ప్రశ్నింపగా సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చుచు క్రిందటి జనాభాబట్టిమాడ గ్రా మములందు అప్పుజేయువారు తగ్గిరియో, ఇందుకు కారణ ము బొంబాయిలో చాలనుండి వ్యవసాయదారులు అప్పుదీయి తక్కియున్నంతవరకు దీసిగనియు, తరువాత భూములను బోగా ట్టుకొని భూమిలేని కార్మికు లగుచుండిరినియు జెప్పిరి. ఈ అ ప్పులపాలగుటకు కొంతవరకు పండుగలు పబ్బుములు అతి విరివి గజేయుట కారణ మని వాగొప్పుకొనిరి.

కామతుగారు ప్రశ్నింపగా డాక్టరుమాక్ ప్రత్యక్షమిచ్చుచు దేశములోని విజ్ఞులు సంస్కరములకు పూర్వము కన్న వ్యవసాయసమస్యలకుం దెక్కువ అభిరుచిగల్గియుండిరి నియు అది చాలవోట్లు తెలిసిగాదనియు జెప్పిరి. అఖిలభారత పరిశోధక సంస్థకు స్థాపించినపుడు యిప్పుడున్న సెంట్రలు కాలకు కబట్టి, వ్యవసాయపుబోర్డు మున్నగువాని స్థితి యే మనవి కామతుగారుగూడ డాక్టరుమాక్ యిటులజెప్పిరి. సెంట్రలు కాలకుకబట్టి భారత ప్రభుత్వరట్టును ప్రకారము నర్తకముచే బలపరపబడుచున్న ప్రశ్నేకసంస్థ. కాబట్టి అది పరిశోధనసంస్థ వచ్చినపిదపగూడ నజేయుండును.

రాజధానిలో కరవు ప్రదేశములందు వ్యవసాయము లు పీ న స్థి తి లో నుం డుట కు కార ణము, మగ్గతరగతివారు వ్యవసాయదేతర కార్యములందు విరివిగ నుండుటగాక వ్యవసాయముకొరకు అప్పుజేయుటవల్ల సమూహ విజమేనా యనియుడుగగా డాక్టరుమాక్ వాటిని వేరుజేయుట కష్టమనియు, వ్యాపారము నభివృద్ధిజేయ ప్రయత్నములు జేయ వలెననియు, కొనువారిని అమ్మువారిని ఒక్కచో జేగ్గుటకు స హకారసంఘముల నెమ్మదిగ స్థాపింపవలెననియు జెప్పిరి. ఆర్థిక విచారణకు కల్తెరుగారి సిబ్బందికిగాక అసధికార వర్గముని కొప్పజేప్పవలెనని సాక్షి అనేకసార్లు జెప్పిరి.

క్రొత్తిగా సభ్యుడుగ జేర్చుకొనబడిన మాల్గిగారికి ప్ర త్యక్షమిచ్చుచు, వ్యవసాయపు పంటలపై ఆ గూచోట్ల పన్ను లులేకుండజేసి వ్యవసాయమునకు సహాయముజేయ బ్రయత్నిం చుట చెడుపద్ధతిమూల మగునని డాక్టరుమాక్ గట్టిగ జెప్పిరి. (నవు)

మరియొక ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చుచు సెంట్రలు లాబోర్స్ గావించు చున్న పరిశోధన కార్యము ను విడువరాదనియు పరిపంట నంటి వి భారత దేశము న నన్ని భాగములకును సమానమేయనియు, అందు పరిశోధన కార్యము యిప్పటికి 15 సంవత్సరములనుండియు జరుగుచుండె ననియు జెప్పిరి. ఈ భాగములందు కేంద్ర సంస్థ మొట్టి యున్న యెడల కలిసి పనిజేయుటకు చాల సహకారము నుండును. ఈ పనులలో వ్యవసాయపుబోర్డు మొదటికోజులలోవలె యీయధ్య సంవత్సరములలో ప్రయోజనకారిగ లే పోయేనని వారు దలం చిరి. అయ్యది యీయధ్య ముఖ్యమగు వ్యవసాయసమస్యలను గూర్చిగాక పరికాలనా విషయముల జన్మించుచుండెను య్యది విస్తారమయ్యెనని వారు కామతుగారితో నేకిభించిరి. కాని దాని నొక్క దెబ్బతో నాశముజేయరాదు. ఇంకను అది ప్రయోజనకరముగ జేయగలపనులు మరీకొన్ని గలవు.

డాక్టరుమాక్ అభ్యర్థులకు అంతట ప్రత్యక్షమిచ్చుచు జయప్రదముగ పరిశోధనకార్యముజేసినవారికి బహుమాన మొ సంగవిషయమై తీవ్రముగ ప్రాతి హేల్యమును దెచ్చిరి. అందు వలన కాస్త్ర్రియ పరిశోధన కార్యకామాల మంతయు నాశన మగునని వారుచెప్పిరి. కాస్త్ర్రియవకు బహుమతిగ్రామములపు రోభివృద్ధి దప్ప వరొక్కటిలేదు. ఇంతటితో డాక్టరు మాక్ గారిని అందరయెదుట విచారించుట ముగిసెను. పిదప పూనా విద్యాలయమునుగూర్చి రహస్యముగ విచారించిరి.

డాక్టరు బరన్సుగారి విచారణ

పూనా, అక్టోబరు 25:— ఈసాయంత్రము వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారు వ్యవసాయశాఖ బాయింట్లు డైరెక్టరు డాక్టరు బరన్సుగారిని విచారించుచు వ్యవసాయపరిశోధన పరిపాలనములగుర్చిన సాంకేతికవిషయములగుర్చించారనిచిరి వ్యవసాయపరిశోధన ప్రచారములవిషయమున రాష్ట్రీయప్రభ త్వములపై భారతప్రభుత్వమున కేల యధికారముండవలయునో వారు తెలుపు లేదనిరి. తమకు దొసినంతవరకును పూనా కళాశాలలో జనువుకొన్నవారిలో ఒక్క విద్యార్థిగూడెను తన భూమియందు అమాగ్గులన్నిటిని ఆవరణలోబెట్టి పెళ్లి భూస్వామి యయ్యెనని చెప్పిరి. వ్యవసాయ పట్టభద్రులగువారు భూమిసాగుకు దగ్గరపోవుటకు కారణము డబ్బులేనని భూమిలేక నని రెండు ముఖ్యకారణములను వాద చెల్పిరి.

కామతుగారి ప్రశ్నకు డాక్టరు బరన్సు ప్రత్యక్షమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు కొద్దిపీటలను భూమిచ్చినను యీ సంఖ్య హెచ్చునని చెప్పబాలమనిరి.

విద్యవిధానమునుగూర్చి డాక్టరు బరన్సుగారు చెప్పుచు కళాశాలయందు నేర్చుకొనువిద్యకును రాజధానియందు దేశభా వలలో విద్యనేగొన్నవలెను దొంగు శిక్షణమునకునుమధ్య ఒ కసంవత్సరంకళాశాలలోగూడ లేదాగలదనియు, అందు కాస్త్ర్రియమును దెలుపకుండ మార్గములూర్చి శిక్షణ మొసంగబడునని చెప్పిరి.

పశువ్యాధిపరిశోధనము

కనిమనువా రంతిల బొంబాయి సిఐలువెటిరినరీ కాఖు మాపరింపెండెంబు ఇ. యస్. ఫెయ్యు బ్రదరుగారిని విచా రింపగా, మక్తేర్వరము సంయుక్త రాష్ట్రములలో కొండలమీద నన్నన, పనిజేయుు కు తగినపరిసరములగల్గియున్నను స్థానిక పశువ్యాధిగూర్చి పరిచేయుటకు దూరమని యు, అది పశువ్యాధు లగుర్చిన పనులకు పరిశోధనగావించుటకు కేంద్రసంస్థ నుండె వలెననియు జెప్పిరి ఈకారణముచేత దాకివోడు ఆయాచో ట్ల నచటిసమస్యలగుర్చి చచ్చుటలకు పరిశోధనాలయములం డవలెననిచెప్పిరి. పశువ్యాధులగుర్చి పరిశోధించుట భారతదేశ మున అధికముగ చాలముఖ్య మని చెప్పిరి. దానిని బాగా పని జేయుండుట అవసరము. (అ. వె.)

గుణము! గ్యారంటీ!! మూలికావైద్యము!!!

నారాయణి

ఇది శుక్లవస్త్రము, శ్రీల తేలుకును, ఋతుకుల, క వాయలు హరించును. వారంతోజులకు సరిపడుపూకెట్టు 1 మానారసింహ లేహ్యము ఆ వైద్యార్థు లన్నిటిని నిర్మూల చేయగలరు. తు 10 డబ్బీరు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద బౌద్ధభాలయము,
రాజమండ్రి.

నానాన్యాయము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవభాగము

23-వ ప్రకరణము

చేరింటికాపురము

చేరింటికాపురమునందు నా కవివరకే అనుభవము కలిగినది. లండనులోను బొంబాయిలో నేను ప్రత్యేకముగా కాపురముండియుంటిని. కాని నెటాలలో కాపురము చేసకటివానికంటే విలక్షణమైనది. నెటాలలో గౌరవమును కాపాడుటకే ప్రత్యేకముగా కొన్నివ్యయములను చేయవలసియుండెను. నేను భారతీయులలో బారిష్టరు వగుటచే భారతీయుల గౌరవమును నిలుపుటకు బారిష్టరు దర్జాకు తగినటుల సంఘటనలపరమైనది. అందువలన మర్యాదలను లండు పేటలో నొకమంచియిల్లు యేర్పరచబడెను ఆయింటి లందు బల్లలు కర్చిలు దీపములు మున్నగు సామగ్రిలన్నిటిని పరిగ్రహించితిని. మాభోజనము సామాన్యమేయైనను అంగీకారము మిత్రులను సహకారులగు భారతీయప్రముఖులను తరుచుగా భోజనమునకు పిలువవలసియుండుటచే భోజనవ్యయముగూడ హెచ్చుగానే యుండెను.

ప్రతియింటను నొకమంచివాక శంఢకతవచ్చును. నేనది పరకన్నదును నొకరునుండుకొని యుండలేదు. ఒకమిత్రుడు సహాయముగా నుండెను. ఒకపాపకుడుండెను. అతడు కుటుంబములోనివాడుగానే యుండెను. గుమాస్తాకుకూడ నాయితినే బసయైన భోజనమునుగూడ నేర్పరుపబడెను.

ఈరీతిగా కుటుంబ నిర్వహణము బాగుగానే జరిగినదిగాని దానిలోగూడ కొన్ని సంతాపకరములను అనుభవములు కలిగినవి.

సహాయకుడు చాల తెలివైనవాడు. అతడు విశ్వాస పాత్రుడనిగూడ నేను తలచితినిగాని అవిషయమున మోసపోతిని. నమస్తాలలో నొకనివైన సహాయకునకు యార్వత్కలిగి గుమాస్తానుగూర్చి ఒకచిత్రకథను కల్పించెను. అందువలన నా కాగుమాస్తావైన అనుమానము కలిగినది. అనుమానా కోషిష్టివాడుగాన నాకు తనమీద సమమానము కలిగినట్లు గ్రహించగానే నాయితినండి లేచిపోయెను. నేనతనివిషయమున అన్వాయము చేసితినినిలచి చాలవిచారించితిని. ఈలోగావంట వాడేదోపనియిన వెల్లిపోయెను. మరియొకని నియమించితిని. అతడునట్టి కుంటరియని నాకు తరువాత తెలిసినదిగాని నాకుమాత్రమతడు మహోపకారియైయున్నాడు. అతడు వచ్చిన రెండు మాడుకోజలలోనే నాయితినో నాకు తెలియకుండ కొన్ని ఆక్రమములు జరుగుచున్నవని తెలుసుకొనెను. సులభముగా నితరులను నమ్మెదనుగాని ఆక్రమమును సహించను. నేను ప్రతిదినమును మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు ఫలహారము (లంచ్) చేయుటకు కచ్చేరినుండి యింటికి వెళ్లెనువాడను. ఒకనాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు వంటవాడు పరుగెత్తి కచ్చేరికివచ్చి తక్షణమే యింటికి రావలెననెను.

ఏమిజరిగినది. ఇప్పుడు నేనెటుల రాగలను. అదియేమో చెప్పము" అని నేనంటిని.

"ఇప్పుడు రాకున్న మీరే చింతించెదరు. మీయిష్టము" అని అతడనెను.

నాకేమానమృతము కలిగినది. వంటవాడు ముందు నడుచుచుండెను. అతనివెనుక నేనును ఒకగుమాస్తాయును వెల్లితిమి. ముమ్మల నతడు తిన్నగా మేడమీదికి తీసుకొనివెళ్లెను. అచట నాసహాయునిగనిని చూపించి "లోపలికి వెళ్లిచూడు"డనెను.

తలుపు లోపల గడియ వేయబడియుండెను. గట్టిగా రెండుమాడు సారులు తలుపుకొట్టగా చివరకతడు తలుపు తీసెను. అగదిలో సతరును ఒకవృద్ధిచారిణియు నుండిరి.

"నీవు చెడలివామ్మ. మరల నెన్నడు నీయింటికి రాకుము" అని నే నాశ్రితి పంపివేసితిని.

"నీన్ను నమ్మినందులకు నీవు నన్ను పూర్తిగా మోసపుచ్చితివి. ఇకనీకును నాకును యెట్టిసంబంధమును లేదు" అని నే తనితో నంటిని.

"నీకుట్టు బట్టబయలు చేసెదను" అనినన్నతడు బెడరింపసాగెను.

"నేనుచేసిన ఆక్రమమేదైన నున్నచో నీయిష్టమువచ్చి నటుల వెల్లిచేయవచ్చును గాని తక్షణమే నీవు చెడలిపోవలెను" అని నేనంటిని.

అతడు మరింత మండిపడసాగెను. అప్పుడు క్రొందనున్న గుమాస్తాను పిలిచి "నాయితినన్న వారిలో నొకడు ఆక్రమముగా ప్రవర్తించెను. అతనిని నాయితలు నందుకొనుట నా కిష్టములేదు. చెడలి పొమ్మనిన వతడు పోననుచున్నాడు. కాన అతనిని సాగనంపుటకు మీరెవరినైన వంపగోరెదను" అని నను సార్వభౌమ్యముగా పోలీసు మాపరెంటుకు తెలుపుచుంటిని. అంతటితో నాసహాయుడు లొంగివచ్చెను. "నేను తప్పుచేసితిని. వెంటనే చెడలిపోయెదను. పోలీసువారికి తెలుపకుడు" అని వేడుకొనెను.

ఈ దుర్మార్గుని సహవాసమువలన నేను మంచినీటిని గ్రహించితిని. అతడునన్ను చాలవిధముల మోసపుచ్చెను. అతడు యోగ్యుడకూడని నేను వింటినిగాని నావిషయమున విశ్వాస పాత్రుడని తలచితిని. అతని నీతిపంతునిచేయదలచి నాకే చిత్తు తెచ్చుకొంటిని. చాలమంది మిత్రులతనినిగూర్చి తెలిసిన నాకు తిక్కతిగకెదను.

ఈక్రొత్తవంటవాడు రానిచో యీ ఆక్రమమును కనిపెట్టియేయుండను. ఆసహాయుని మాటలన్నిటిని విశ్వసించుటచే నేనుగూడ అన్వాయమునే చేయుచుండియున్నాను. నన్ను మోసపుచ్చుటలో అతనికి గట్టివేర్వకలదు.

కాని నా ఉద్దేశము మునిదగుటచే భగవంతుడే నాకు దారిచూపించెను. అప్పటినుండియు నేను కనుగొని మెలగుచుంటిని.

అవంటవాడు నాకు మహోపకారియైయున్నాడు. వానికి వంటపని సరిగా తెలియదుగాని యీఆక్రమమును అతడు నాకు తెలుపక పోయినచో నాకెన్నటికిని తెలిసియేయుండదు. ఆశ్రీని అదివరకుగూడ నతడు చాలసారులు నేను లేనపుడు నాయితనికి తీసుకొనివచ్చెనని నాకు తరువాత తెలిసినది. కాని అతని ఆక్రమమును నాకు తెలుపుట కెవరికిని ధైర్యములేక పోయినది. వీలనగా అతనిమాటలను నేను వేదవాక్యములవలె నమ్ముచుంటిని వారందరు నెరుగుదురు. అవంటవాడు ప్రత్యేకముగా నందులకేవచ్చెను.

"మీరు సులభముగా నితరులమాటలను నమ్మెదరు గాన నేను మీయింట నుండజాలను. వెల్లిపోయెద"నని అవంటవాడప్పుడే తెలిపెను. సరే పొమ్మంటిని.

అనుమానానుగూర్చియు నాసహాయుడు నాతో నలవడముల తెలిపెననిగూడ నాకుపుడే తెలిసినది. అనుమానాను సమాధానపరుచుటకు చాలప్రయత్నము చేసితినిగాని అతనికి పూర్తిగా సమాధానము కలగలేదు. ఒకసారి మనసునొచ్చినవిషయముల సరిపడుట అసంభవము. (మో. క. గాంధీ. ఎంగ్లయిండియా, 21-10-26)

జాతిగర్వము

జాతిభేదములను అంతమొందింపవలయునని ఉత్సాహముగల ఒక జర్నలు విలేజుకుడు నాకు ఇటీవల ఒక లేఖవ్రాసెను. ఐరోపాఖండమునందలి శ్వేతజాతువారు అజీసీయనుల పట్లను రిష్టులకట్టు అక్రమము గావించినవిధము, అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములవారు నీగ్రోలను అణచుచున్నవిధము ఈ విలేజుకుడు వివరించు ఇట్లు వ్రాసెను:-

"వర్ణభేదములను నిరసనకట్టిన శ్వేతజాతువారు అగ్రజాతులవారని నిరూపించుటకై వారట్లుచేయుచున్నారు. శ్వేతజాతులకు చేరిన మతభోధకులు నల్లజాతిమతభోధకులతో కలిసి ప్రయాణముచేయురు. ఒకపర్యాయము ఒకస్టేషనునందు శ్వేతముఖుడగు మతభోధకుడు నల్లజాతి మతభోధకుడుకలిసి ప్రయాణము చేయవలసివచ్చెను. శ్వేతముఖుడించుట అంగీకరింప నందున నల్లవానికి టికెట్టు సొమ్ము వాపసు ఇవ్వబడెను. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములో ఒకతెల్లవాడు మోటారు బండి దొంగలించెను. నాలుగువారుములకత్తి విధింపబడెను. నీగ్రోయొకడు బైసికలుబండి దొంగలించినందులకు అదే వ్యాయస్థానమున రి సంతకర్తముల కతివత్తు విధింపబడెను. ఒకశ్వేతజాతి బారికను బూత్సార్ముగ చెరిపినందున అమెరికాలో డిలారేరు రాష్ట్రమున ఒక నీగ్రోకు మరణదండన విధింపబడెను. కాని అమెరికాలోని అలాబామరాష్ట్రమున ఇరువురు తెల్లవారు నల్లశ్రీలను బూత్సార్ముగ చెరిపినందున కోర్టువారు చెరి 250 డాలర్లు జరిమానా విధించిరి."

తమజాతి అగ్రజాతియని తెల్లవారికిగర్వము. అగ్రజన్ములకును గర్వము మనయందున్నది. శ్వేతముఖులు నల్లవానిని విధమున పీడించుచున్నారో మనము అప్పుప్పులనట్లే పీడించుచున్నాము. పాశ్చాత్యప్రపంచమువారు భౌతికసంపద గణించినను నైతికసంపద గణింపలేదు. నైతికసంపదయే నాగరికత ఔత్కృష్ట్యమునకు ప్రమాణము. (మో. క. గాంధీ)

నారాజీనామాకు కారణములు

ఒకసభ మాట్లాడుటలేఖ

మాజి స్టేటులకు పోలీసువారికి గల సంబంధము

(మలబారుజిల్లా పులవనాడు పబ్లికాస్పేటుగనుండి తనఉద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చిన టి. రామసుబ్బాను గారు కల్లికోటనుండి హిందువులకు ఈక్రిందిలేఖ పంపిరి.)

నేను కడచిన ఏప్రిలు ౩౦లో నాఉద్యోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చినప్పుడు రాజీనామాకు కారణము ఏమైయుండునో యని పరపురు ఆశ్చర్యపడిరి. నేను అభివేషవేదనియు, నేను చేసినది పిచ్చిపనియని యు పలువురు ప్రముఖులు, కొంతవరకు వివరించెను. ఇప్పుడుకూడ కొందరు ప్రముఖులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కావున నామనస్సను ప్రాయములను స్పష్టముగ వివరించుట అసాధ్యము.

ప్రభుత్వోద్యోగము చేయకూడదు అను విధునిబిందాని నేను రాజీనామాచేయుచుండెను.

నీగ్రోలను, ఉద్యోగమునకును మనుటచే నేను గౌరవమును వారిలో కలగరానని నాకు కాలముండుట నాకు స్పష్టముగ చూచించి, మాసికొని అంగీకరించెను.

అట్లుగా నా ఉద్యోగమునుండి వలయునా లేదు. నేను ముగ్ధుని ఆశ్చర్యమునకా పాడుకొనవలయు. నేను ప్రశ్న ఉదయించెను. ఉద్యోగ బాధ్యతలను నిర్వహించుట బాట్లకొనుట కాక ధర్మ నిర్వహణమునకా యు అలోచన ఏర్పడెను. పై అధికారుల మూచన అంగీకరించిన ప్రభుత్వముపట్లను సంఘముపట్లను అన్వాయముచేసినవాడ నయ్యెనని నాకు స్పష్టమయ్యెను. ఈ విధమున ప్రభుత్వవిధానమీద రోతజనించెను.

ఈకారణములవల్ల నేను నా ఉద్యోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చితిని. వేలకొలదిమంది చింత చీకు లేక ఉద్యోగములు చేయుచుండ నామూత్రము ఇట్టి అభిప్రాయము లేర్పడుట విచరితవిషయమే. అందుకల్ల నే నన్ను పలువురు ఆశ్చర్యించిరి. పిచ్చివాడనని నిందించిరి. ఉన్నతోద్యోగము ఉన్నతపదవుల నుండి క్రిందపడి దరిద్రము అనుభవియచున్నాను. కాని నా విషయమై ఎవ్వరు చింతించనక్కరలేదు. ప్రపంచమున ఉన్న నీచములు హెచ్చుగ్గులు మహారాజుభోగము నిత్యదరిద్రము ఏర్పడుచుండుట సహజమేకదా!

రాష్ట్రములందలి కాంగ్రెసు

ప్రచారము

కార్యదర్శి ప్రకటన

అ. భా. కాం. కార్యదర్శి ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- వివిధరాష్ట్రములనుండి కాంగ్రెసు ప్రచారము బాగుగ జరిగినట్లు ప్రాత్యహకరము గు నివేదికలు చేరినవి. కర్నాటకమునందు ముఖ్యముగ ఘనమైన కార్యము జరిగినది. అచ్చట హిందూస్థానిసేవాదళమువారు కడు శ్రద్ధ వహించిరి. ఆరాష్ట్రమునందు జూను నెవ్వరులకు మధ్య 15000 కాంగ్రెసు సభ్యులు చేర్చుకొనబడిరి. అందు 12000 మందిని నే వాదళమువారు చేర్చిరి. దేశము యొక్క కర్నాటక శాఖవారు 10 వేల సభ్యులను చేర్చుట కే ప్రాచుర్యం గాని యుండిరి. అనుకొనినదానిన్న యెక్కువమంది జేర్చిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులనే గాక దళసభ్యుల సంఖ్యగూడ అభివృద్ధిజేసిరి. సేవాదళములన బాతీయాభివృద్ధి కెంతే మేలుకలుగనని పీరి చర్యలన తెలియగలదు. తిలకు స్వరాజ్య విధి గూడ పనులుజేయుచున్నారు. మహాత్ముని రాష్ట్రము గు జరగతునందు గూడ నిర్మాణ కార్యక్రమము సంకల్పితముగ కొనసాగుచున్నది. వీరూర రాష్ట్రము నందు వివిధజాతుల సఖ్యతవిషయమున యెక్కువపని జరిగినట్లు కార్యదర్శి మాలానా హషీదావ్రాదిగారు వ్రాసిరి. కాంగ్రెసు సభ్యులు చాలమందిని చేర్చుకొనిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాసనసభకు, ఘానాసభాకు నుండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ బాబు శాంతిప్రసాదుగారు ఉత్తరం ఘనువారిచే అంగీకరింపబడిరి. (అ. పి.)

మ హమ్మదీయ విద్యామహాసభ

ధర్మగుణమే ముఖ్యము

పూనా, అక్టో 22:— సర్ కరింభాయిగారు రాజా అకబరులచే మహమ్మదీయ విద్యామహాసభ గురువారమునాడు దయమున 11-30 నిమిషములకు సర్ ఇబ్రహీంపూనాజీ బాధ్యుగారి అధ్యక్షత లెక్కింప సమావేశమయ్యెను. 'బాలీలు' పత్రికాసంపాదకులగు మాలానా నాజీర్ అహమ్మద్ ఖుంజండిగారు ప్రారంభోపన్యాసము నిచ్చుచు మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధికి ధర్మగుణమే ప్రధానమగుననియు నిధులను తమధర్మగుణముచే పొందెడియనియు ఎక్కువజేయవలసియున్నదనియు చెప్పిరి.

బాలుర హక్కులు

బాలుకులపై బియావద్దీన్ గారు రుపన్యసింపుచు యున్న తల్లి దండ్రులు పాతకాలకంఠ మంచి పరిస్థితులు కలుగజేయవలె గాన మనస్థిమగ్నముగా వర్తనవారసురురగియు చెప్పిరి. హిస్సాంగారోకవ్యాసమును జదివిరి. పిమ్మట అంగీకరింపబడెను. అర్థి కొనుట తరువరి ఆ

హిందూరాజ్ బాధ్యు నర్థి గా తమ్మున వదలివేయవలసినదని ఆడుగగా మీరే తప్పవనిరి. చాల మంది ప్రతినిధులు చర్చతో పాట్లాసిరి. అఖిలభారత కర్మకర్తలగానుండిన కబ్రాజీగారు బీజపూరు నహమ్మదీయుల దుస్థితినిగూర్చి చెప్పి తన్నివారణాశ్రమ సాంకేతిక పాఠశ్రామిక పాఠశాల వోకదానిని స్థాపింపవలెనని చెప్పిరి. నాకాయాధ్యమపై సాయంకాలమున టోకోవిజయర్ గారు రెండవమాదివలంతురు ఉపన్యాసము నిచ్చిరి.

మాతకుల్లంతురు ఉపన్యాస మైనవెంటనే ముషీరా జరిగెను. పూనాలోని ఉద్ధా పండితు లందరును పాట్లాసిరి. సభను జయప్రదముగా జరిపినందులకు సర్ ఇబ్రహీం బాధ్యుగారు తమ ఆంతోపన్యాసముతో అందరికిని నందనము లర్పించిరి.

తీర్మానములు

నిన్న గావింపబడిన తీర్మానములుగాక నేడుగావింపబడిన వాటిలో ముఖ్యమైన వేమనగా మహమ్మదీయ సంఘమువారు విద్యాభివృద్ధికిరకు తమసంఘముమీదనే ఆధారపడి యుండవలెనని ఒకటి ఖయూర్పురు మీర్ ఒసంగిన 15000 రూపాయలను లక్షరూపాయలుచేయవలెనని మరొకటి కాపసభా ఎన్నికైన పిమ్మట విద్యాకాఖను మహమ్మదీయ సుంత్రిపరముగా చేయవలెనని ప్రభుత్వము వారినిజేడుచు ఇంకొక తీర్మానమును గావింపబడినది. వేరువేరుజిల్లాలలో ఒసంగబడుచున్న విద్యపై తనిఖీచేయుటకు మహమ్మదీయ ధి కారులను తగ్గినట్లుగా ఏర్పాటు చేయవలెననియు, 1917లో నియమింపబడినట్టి మహమ్మదీయ కమిటీవారు చేసినవిగతా శి ఫారసులను కొర్రాను బోధింపుటలోను ప్రైవేటు పాఠశాలలో నునా ముద్దియోపాధ్యాయులను ఎక్కువగా నియమింపుటలోను ఆములు జరుపవలెననియు, నిరుపేదలగు మహమ్మదీయుల కొరకు బీజపూరులో పారిశ్రామిక పాఠశాలను స్థాపింపవలయుననియు, పూనాహమ్మదీయలో నున్న ఆంగ్లో ఉర్దూపాఠశాలలో బాగుగా అరబ్బీ నేర్పగల యుపాధ్యాయుని నియమింపవలెననియు, ఒక్క కళాశాలలో అరబ్బీ ప్రాధెపరును నియమింపవలెననియు, అరబ్బీ భాషలో ప్రాత్యేక మొసంగు సమిత్తమై విద్యార్థి వేతనము లొసంగవలసినదని భూతదయాపరులను వేడుచును తీర్మానములు గావింపబడినవి. సాంకేతిక పారిశ్రామిక వాణిజ్యవిద్య నభ్యసింపగలందులకై విదేశములలోను స్వదేశములలోను విద్యార్థి వేతనము లొసంగవలసిన దనికొరచు, ఓరియంటల్ ఫ్యాకల్టీని పెట్టుటను గూర్చి బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము వారు గావించిన తీర్మానమును నిరసించుచు, గుజరాతీ, మరాఠీ, కన్నడభాషలకువలెనే ప్రభుత్వ కళాశాలలలో ఉర్దూ ప్రాధెపరుల నియామకమునుగూర్చి తిరిగి విచారణ చేయవలసినదని కొరచు తీర్మానము గావింపబడినది. విద్యాకాఖాధికారి అఫీసులోని నూపరిం తెండెంటులలో వోకరిని నియమింపుట అనవసరమనియు నాసిరులో ఆంగ్లో ఉర్దూ మెడికల్ స్కూలును స్థాపించెదమని చెప్పి 7 సంవత్సరముల క్రిందట

ఇండియను క రెన్సీ సమితి

జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారి

అభిప్రాయములు

బొంబాయి, అక్టోబరు 28:— ఇండియను కరెన్సీ సమితి గౌరీ కార్యదర్శియగు జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారితో ఆసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధి సంభాషింపగా సమితి నిర్వాణమును గూర్చియు, అఖిలభారత కార్యనిర్వాహకవర్గమును నిర్మించిన విషయముల ప్రకటింపగలమనిచెప్పిరి. లై. ఆ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సమితి అధ్యక్షులుగను ఉపాధ్యక్షులలో ప్రస్తుతము పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, యస్ శ్రీనివాసియ్యగారు, లాలాహరికిషన్ లాలు, గౌరీ కపర్జీ, సర్ విక్టరు సానూనుబాబ్లా, బి. చక్రవర్తి, యస్. సి. కేల్కార్, జే. యస్. వాడియాగారి లుండురని చెప్పిరి.

సమితి యొక్క ఆదర్శముల గూర్చియునుగగా, కరెన్సీ విషయముల గూర్చి నిష్పాక్షికముగ వోకపదతిని పరిశీలించుటకు అవకాశముల నేర్పరచి, భారతదేశమునకు తగినకరెన్సీ విధానమును నిర్మింపవలెననియు, సమితి యొక్కదిఆదర్శమును వెంటనే పనిజేయునిర్ణయించుకొనిననియు చెప్పిరి. కరెన్సీ రాయలుకమిషనువారి రధికసంఖ్యాకులు మారకములేమును 1 షి 6 పైలెంట్ మండునమ్మములగుగూర్చి భారతదేశమున ప్రజాభిప్రాయమును నిడుముజేసి సర్ ప్రె. తామూరుదాసుగారు చెప్పిన 1 షి 4 పె. రేటునునిర్ణయించుటవలని లాభములచెప్పి పనిజేయుటెయున్నది.

ఈ సమితియందు మతభేదములుగాని రాజకీయ భేదములుగాని యుండవు. ఇందు రాజకీయాభిప్రాయములందు భేదములున్నను ఒక్క రేషియోనుగూర్చి యేకీభవించువారుగలరు. "యస్. ఇ. డిన్నాగారు సమితియొక్క ఆ. కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. ఇచ్చట కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడుగ సర్ విక్టరు సానూనుగారుండురు. భారతదేశమున నిరంతరభాగములందు గూడ కాఖలనిర్మింప ప్రయత్నముల జేయుచున్నాము. త్వరలోనే భారతదేశమునం దంతట నీ కాఖలనుగూర్చి ప్రకటింపగలము. దక్కనులో య్. సి. కేల్కార్ గారి అధ్యక్షత నట్టి కాఖ స్థాపింపబడినది. ఈ సమితి యాజమాన్యమున మొదటి బహిరంగసభ 27-వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కోవాస్తీజహంగీరు హాలులో సర్ విక్టరుసానూనుగారి అధ్యక్షతన జరుగును. అప్పుడు 18 పెన్నుల రేషియోను ఖండించు తీర్మానము గావింపబడును. (అ. వె.)

లాహూరు సిటీకాంగ్రెసు కమిటీ

కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనుటకు సభ

లాహూరు, అక్టోబరు 28:— వచ్చే సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహక వర్గము నెన్నుకొనుటకును రాష్ట్రీయ సంఘమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకును సిటీ కాంగ్రెసుకమిటీసభ నిన్న రాత్రి జరిగెను. విదేశీయులకు ధరించినవారిని రానియనుని నిబంధనను పెట్టుకొనుటచే కొంతకుండి ముఖ్యముగా విద్యాధులు అలరిచేయుటకై వచ్చిరి. కొన్నిగంటలనేపు న్యవహారమును నడుపుటకు ప్రయత్నములు జరిగెనుగాని తుదకు విఫలమనోరథులై యెవరిండ్లకువారు బోయిరి.

పిమ్మట రాత్రి ప్రార్థనాపొయినపిదప ఒకసభజరిగి రెండు తీర్మానములు గావింపబడినవి. మొదటి తీర్మానము అలరికలుగజేసిన కాంగ్రెసు సుధారకమిటీ సభ్యులపై ఖరీకి విచారమును దెలుపుచుండెను. వచ్చేసంవత్సరమునకు ఎన్నుకొనబడిన అధికారవర్గమును దెలుపుచు రెండవ తీర్మానము గావింపబడినది. అధ్యక్షుడు, మొహా, ఆనందకిషన్ య; ఉపాధ్యక్షులు సయ్యదు హబీబ్ షేకు సురాజిదియా బరూచా, సర్దార్ కిషెన్ సింగు, బాబుప్రభుధు దియార్, లాలాచందు ఫహిల్, జెవరలు పెక్రటరీ; లాలా భాగోరుదాసు, జాయింటు టరీ; పెక్రటాలావలీముబాయి, ప్రెజరరు; లాలాదస్ రాజ్ టి, మర్చెంటు. (అ. వె.)

ప్రభుత్వమువారిచ్చిన వాగ్దానమును చెల్లించుకొనవలెననియు పూనా ప్రెయినింగు కాల్జిలో మూడవ సంవత్సరపు కోర్సును చేర్చవలెననియు ఆంగ్లో ఉర్దూ హైస్కూల్లో ఉర్దూ నేర్పినవారికే ఉపాధ్యాయులగుగా నియమింపవలెననియు; హబీబ్ హైస్కూల్లో మొదటితరగతిలో బాలరను చేర్చుకొనుటలో గల నిర్బంధములను తొలగింపవలెననియు సభవారి విశ్వాప్రచారమును పెనెంటులో మహమ్మదీయ ప్రచారమును సులభ మగుటకుగాను రాజధానిని గుజరాతు కొంతయు, మహారాష్ట్ర ము కర్ణాటకమని విభజింపవలెననియు తీర్మానింపబడినది. (అ. వె.)

హిందూస్థాని సేవాదళము

3-వ సభ

గౌహాతిలో జరుగును

హిందూస్థాని సేవాదళము మూడవ సమావేశము గౌహాతియందు డిశంబరులో కాంగ్రెసు వారమున జరుగును. దళము నందు చేరిన సభ్యులందరు రాష్ట్ర దళమునుండి ఎన్నుకొనబడిన వారు ప్రతినిధులుగ సభకు దయచేయవచ్చును. డిశంబరు 10 తేదీ లోపున హబీబ్ కేంద్ర కార్యాలయమునందు వారిపేర్లు ప్రకటించబడును. రాష్ట్ర, కార్యదర్శులందఱు సర్టిఫికేటులు పొందినవారు ప్రతినిధి టిక్కెట్టును గౌహాతిలో బడయగలరు.

రాష్ట్రమునకు ఒక్కపే ఓటుండును. ప్రతినిధులందరు ఓటుజేయవలెను. రాష్ట్రమునకు 4 య ప్రతినిధులైన రావలెను. అంతకు తక్కువ వచ్చినచో రాష్ట్రమునకు ఓటుండుదు.

ప్రతినిధులకు రుసుములేదు. ప్రేక్షకులకు రూ 1 చెల్లించి దళమునందు శిక్షణపొందినవారందరు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. శిక్షణబొందక సానుభూతిజూపుచు సాలనకు రూ 1 చెల్లించువారు ఆసోసియేటులు వీరుగూడ ప్రతినిధులుగ నుండవచ్చును. ప్రతినిధులందరు తమ యూనిఫారము దుస్తులతో సభకు విచ్చేయవలెను.

ఎ. ఎన్. హార్దికరు, కార్యదర్శి హబ్లి.

నోటీసు

నందిపాటి పున్నయ్య అవిభక్తకుటుంబమువారున్న (1) లక్కరాజు రామచంద్రయ్య (2) కుంచా చినపానయ్య (3) పోకల వెంకటస్వామి (4) ఆళ్ల శ్రీరాములుగార్లున్న కలసి నందిపాటి పున్నయ్య కంపెనీ అనుపేరుతో తెనాలిలో ఆన 1920 సంవత్సరం ది 12 జనవరి తేదీలగాయితూ 1926 సం॥ ది 11 అక్టోబరు తేదీవరకు కమిషన్ ధాన్యం అపరాలు వగైరాలు వ్యాపారము చేసినాను. ప్రస్తుతం మేముందరము కలసి వ్యాపారము చేసుకొనుటకు యిష్టములేక కంపెనీ డిస్సాల్యు చేసుకుని మాజాయింటు కుటుంబమువారును మాత్రము ప్రత్యేకముగా నందిపాటి పున్నయ్యకంపెనీ అనుపేరుతో నీ వ్యాపారము చేసుకొను చున్నాము. ప్రస్తుతం కంపెనీలో (1) లక్కరాజు రామచంద్రయ్య (2) కుంచా చినపానయ్య (3) పోకల వెంకటస్వామి (4) ఆళ్ల శ్రీరాములు గార్లుకు భాగము లేదు. ది 11-10-26 తేదీనుంచి మాకంపెనీతో వారికి యెట్టి సంబంధములేదు. గనుక ది 11-10-26 తేదీనుంచి వైన ఉదహరించినవారిలో యెవరైనా మాకంపెనీ తరపున వేరము యిచ్చుటకుగాని అప్పు తెచ్చుటకుగాని బాకీలు వసూలు పరయటకు గాని మాకు యేమీ లేదనియు అట్లా వారు యేమైనా జరిగించినయెడల వాటికి మాకంపెనీ జవాబుదారీ వుండదనియు యిందుమూలముగా తెలియబరచుకొనుచున్నాను.

ఇట్లు నందిపాటి పున్నయ్య, తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా

సువర్ణ సుందరరసము

సవామేహములకు సంజీవి. కి॥ కి॥ శేటూరి సుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహములైనను గుదుర్చును. ఇకొకేకను అనవసరము. 50 మాత్రలు రు. 5/ వాడువిధము మందుతో పంపబడును.

4 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

తిరుత్తని హనుమజ్జ్యోతిషాలయము

జాతకము మీ జాతకచక్రము గాని, జననకాల వివరముగాని, రెండును లేనివారు, జాబు వ్రాయువేళనుగాని మాకు వ్రాయవలయును. ఒక సంవత్సరము నెలవారి నామాలాగ్రముగ ఫలము వ్రాయుటకు రు 2-0-0 సంచి 5-టికి రు 7-0-0

వి. కె. శరగోపాచార్యులు, ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి. తండ్రివిలాసము:— "హనుమాన్" తిరుత్తణి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విద్యార్థుల సౌకర్యము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రిజిస్ట్రారుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—సిండికేటువారు 23-వ తేదీన సభకేసి యాదిగుపరిశ్రామము నంగీకరించిరి.

“ఈదిగుపరిశ్రామము రిజిస్ట్రారుగారు చాల ముఖ్యమైన పనులచే వెంటనే ఆమోదించి అమలుజరుపుటకుగాను ఆకడమికు కాన్సిలువారికి కౌన్సిల్ జేయడమైనది.

1. చట్టము అమలుజరుగకమునుపు 1926 ఏప్రిలు 26 తేదీకి పూర్వము మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము కోర్సుల ప్రకారము చదువుచుండిన కాలేజీల విద్యార్థులకు ఆచదువులు పూర్తియగువరకు ఆకోర్సులే యుంచి వాటి కనుగుణముగానే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు పరీక్షలు జరుపుదురు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించిన పుస్తకములే యుండును.

2. మదరాసు-విశ్వవిద్యాలయమువారు జరుపు ఇంటరు బి. ఎ. పరీక్షలకు హాజరుగలవారు అర్హులగువారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పరీక్షలకుగూడ అర్హులగుదురు. కాని వారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు చెందిన కాలేజీలతో చదివిన విద్యార్థులే ఆయియుండవలెను.

3. ఇంటరు బి. ఎ. పరీక్షలలో నేభాగమైన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్యాసుజేసి మిగతాభాగమునకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్యాసుకావచ్చును. అట్టివారు పరీక్షంతయు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందే పాస్యమైనట్లు గణించబడును.

పై నిబంధనలు అకడమికు కాన్సిలు సభ్యులచే ఆమోదించబడినవి అమలు జరుగును.

సెనేటు అభ్యర్థులు

చట్టపరి జమీందారు అంకినేడు ప్రసాదుగారి స్థానే సెనేటు సభ్యత్వమునకు యీ దినవసారు భూస్వాముల నియోజక వర్గమునందే అభ్యర్థులుగ నిలిచిరి.

1. హంత్రిప్రగడ భుజంగరావుగారు, లక్కవరం జమీందారు, వీలూరు.

2. త్రిపాసురు వెంకటసరసింగరావుగారు, లెక్కడి, గంజాంజిల్లా.

3. రాజశ్రీ మదన మోహనసింగు దేవుగారు, ధారాకోట జమీందారు.

4. రాజా పానగంటి వెంకటరంగరాయణం వారు, కాళహస్తి.

5. చింతలపాటి వెంకట సూర్య సరసింహ రాజుగారు, విశాఖపట్నం.

* * *

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు మొన్నటి కార్యక్రమము గాంచినవారెల్లరకును ఆంధ్రప్రతిభావ్యాసమున వ్రాయబడినట్లు, తదంతరినకుకేర్వమునకును, తదుపాధ్యక్షుల ఉపవ్యాసములయందు ఇతరత్రసామాన్యముగ వెలువరింపబడు గంభీరాశయములకు, వ్యాసపన్నములకుగల తారతమ్యము స్పష్టమగుచున్నది. కొంచెము శ్రీరెడ్డిగారియందు గురుభావనగలవాడనగుటచే, శ్రీరెడ్డిగారి యిట్టిచర్యలకు గాంచి, చింతింపవలసివచ్చెను.

ఆంధ్రవహళాయలు, విద్యాలయము, ప్రభుగణనీయులు, నేడం వెంకట్రాయశాస్త్రి, కాశీకృష్ణమాచార్య, నోరిమ (బ్రహ్మశాస్త్రి) ప్రభృతులవంటి పండితరత్నములు రెడ్డిగారి దృష్టికి గోచరింపకుంటు మిక్కిలి కోపనీయును. ఇందు శ్రీచెల్లె వెంకటశాస్త్రిగారిని యెన్నుకొనటమాత్రము, ప్రశంసనీయును. తమతమ, శ్రీచల్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారిని సిపార్సుచేసినవి. అప్పారావుగారు, శ్రీ కాశీకృష్ణమాచార్య, వెంకట్రాయశాస్త్రి, గుబ్బాశాస్త్రి, ప్రభృతులమరణి యందురని భావించవలసివచ్చుట మిక్కిలి దురదృష్టము.

జగద్విదితులగు శ్రీ ఆచార్యులవారిని, శాస్త్రిగార్లను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, సభ్యులుగ జేసికొనలేని దోషాగ్రము నేమందుము? శ్రీచాన్. ఎస్. టి. జివరదాచార్యులుగారు మున్నగువారు, గీర్వాణ కల్పకమును శ్రీ ఆచార్యులవారిని యెట్లు మరచి? శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారి అద్వితీయ పాండిత్యము నెక్కగని యెవ్వరగలరు.

మన సాహిత్య విమర్శాయోగమున కాచార్యులగు శ్రీ కాశీకృష్ణమాచార్యులవారిని, వ్యాకరణ నిధియగు శాస్త్రిగారిని, అమెయ పాండిత్య కోభితులయిన మరెవరు మనదోషాగ్రము.

పంజాబు శాసనసభ

గవర్నరు ఉపన్యాసము

లాహోరు, అక్టోబరు 25:— పంజాబు శాసనసభ విడిపోవుటకు పూర్వము జేరినదినమున గవర్నరుగారు గువర్నమెంటు కడచిన మూడుసంవత్సరములలో శాసనసభ గావించిన పనులను గూర్చియు ప్రభుత్వమువారి దీనివరకు గావించిన పనులనుగూర్చియు ముందరికార్యక్రమమునుగూర్చియు విధానమునుగూర్చియు తెలియజేసిరి.

సభ్యులు అసాధారణముగ చాలమందివిచ్చేసిరి. జనీవా నుండి నిన్నటిదినమున వచ్చిన మేకుఅబ్దుల్ ఖాదరుగారు వచ్చిరి. ప్రేక్షకులగూర్కొని నిండి యుండెను. ప్రాసెడింగుల ఆచటనే కూర్చుండి యుండెను.

గవర్నరుగారు తన నిమిషములు చూట్టెరి. ఉపన్యాసము ముగిసి గవర్నరు వెడలినవెంటనే అన్యత్వము చొదలమహబుద్దీగారు సభ్యులతో కరస్పర్యములను గావించిరి.

ప్రభుత్వమువారును శాసనసభయు కలిసిపనిచేయుచున్న విధమునుగూర్చి కొవింపబడిన విమర్శనములకు సమాధానము చెప్పి గవర్నరుగారు గురుద్వారాచట్టమునుగూర్చి యెత్తి ఇది యిప్పుడు ముందులోనికి వచ్చుచున్నదనియు సిక్కు లంతయుండి ఉండియు మైనారిటీకి భయపడి శాసనసభయొసంగిన అవకాశములను పొగొట్టుకొందురని తామెప్పుడును అనుకొనలేదని చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారికిని సిక్కులలో నొకతెగవారికిని నాభా తీర్మానమునంటి తమాషాకాదావిషయము లున్నయెడల వానియోగ్యతలమీదనే అవి ఆధారపడియుండవలెను. కాని యీతగాదాల కొరకై ప్రభుత్వమును చట్టమును అమలులోకి లేజాలరు. మనలెండన్న బిల్లును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఏవిధముగానైనను ఆక్రాంటిలు సరిగానుండుట అవసరమని తలంచినచెప్పిరి.

కాని మామూలుపద్ధతులతో జోక్యముకలిగించునట్లు యు దావాలెక్కవగునగాన శాసనములు చేయుటయు కొరదగినవి కావు గావున చిత్తుగా వ్రాయుటలో చాలచిక్కులు గలవు. ఈవిషయమున చర్చలో ప్రభుత్వమువారు సాయము జేసికొప్పటికిని తాను గవర్నరుగా బాధ్యతవహించి దానికి సమ్యంతింపదగిన రూపమును దానిపట్టు కనబడలేదనిరి. కావున రాష్ట్రము యొక్క తేమము నరయుటలో కార్యనిర్వాహకవర్గమువారును శాసనసభవారును సమానభాగస్వాములే యవకొరుదు వచ్చేక శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారి ఒకప్పల్లమైనట్లును ప్రవేశకవలసియున్నది.

పిమ్మట పరిపాలనా శాఖలలోని మూడు సంవత్సరాలలో పని యెట్లుభివృద్ధిబొందినదియు తెలియజేసిరి. గాస్థిత్యము కలిగినపిమ్మట వచ్చినడబ్బంతయు శాఖలమీదనే వెచ్చింపబడుచుండెను. ప్రతిశాఖనవత్సరముల కార్యక్రమమును పెట్టుకొని పనిజేయవలసి యింకముందు విధానమెట్లుండవలెనో మట్ట రిజర్వుశుశాఖలనుగూర్చి మాట్లాడుచు ముఖ్యమైనవియు గొప్పగొప్ప కోరములగ్గించుటకై అసఫరమైన ప్రయత్నములయు చెప్పిరి. సభ్యులలో కొన్ని చోట్ల ల్లుచు మొన్న మొన్న ప్రావిన్సియలు సిరు డిప్యీ గుజేయబడినట్లుగానే తీవ్రమెట్టివర్తకులే అవలంబింపవలెనని ప్రయత్నములైనట్లు తెలిపిరి. తుట్టుకుమరు రాష్ట్రీయాభివృద్ధికి శాసనసభయు ప్రభుత్వమువారి చర్యలయు ఆమోదమును బడయవల కదియే.

కలకత్తా, అక్టోబరు 25:— రీక సంచికయందు ప్రజా యిండియనలు, యూరో మెంటు మెంబరుగావించి ముఖ, తచ్చాసనము. వ్రాయబడిన వ్యాస

ఆంధ్రజనని ర్య ప్రభృతులు, గణియులను సె ప్రాగ్గనము.

మహమ్మదీయ

మహిళావిద్యా మహాసభ

మహిళావిద్యనతి అధ్యక్షుల సమీపముట

పూనా, అక్టో 25:— నేడు పూనాలో జరిగినవత్సరములో మహిళావిద్యను మహిళావిద్యను పథలో మహమ్మదీయ స్త్రీలు ఏవిషయములోను విద్యానిమయములో ముఖ్యముగాను ఇతరసంఘములకు వెనుకబడి యుండరాదన భావము వెల్లడియయ్యెను. అగ్గత్యతవహించిన మహిళావిద్యనతి మహమ్మదీయ బాలికలవిద్యను గూర్చి అన్నివిధముల ముచ్చటించెను. కార్పొరేషనువారు 11 సంవత్సరముల పాసనర్వరచుటచే మహమ్మదీయుల అభ్యంతరము

శాసనమునందే బొంబాయి మహాసభ చాల అన్యాయము. ముస్లిం వత్సరముల పరదాబాలికల భ్యంతర మేమిటోనాకగ్గటలో ముఖ్యోద్దేశ్యము పరీక్షలవారిని చక్కని యిల్లాండ్రురికి తగిన మాతలనుగా చేవారిపై విశేషము రికలు నేగో హమ్మదీయ పరీవి ద్యా యందుగలకు ఉపరదాని లి కలు కా

ఏలూరుతాలూకా మహాసభ

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి

అధ్యక్షోపన్యాసము

కాంగ్రెసు పక్షము - శాసనసభలు

శాసనసభాప్రవేశము

శుభాశీస్సులారా!

ఏలూరు, అక్టోబరు 22:- మన మెల్లరము శేఖరరావుగారి కుమారుడు గల కాంగ్రెసు మిత్ర తెలిసిందే. ఇంబరు సమీపించుచున్నది. దేశమంతయు బలబడుచున్నది. 1921 సంవత్సరము ముగిసినట్లు నీచుకుడు, కాన్సిల్స్ ముగిసినట్లు జరిగి యుండెను. మన అంతకంటె అధికము. ఇట్టివో అనేకమందికి, ఏమనగా, కాన్సిల్స్ కుపోషించి, బోధించిన మీరు, ఇప్పుడు కాన్సిల్స్ కు బంధించుకొని యిది.

టికలరు.
ఎప్పుడు,
గ్రహించుచేయ
క పరి
రా
వా
కు

పక్షము సహాయమున తిమ్మిరిచ్చినవారిని అణగదొక్కటకు ప్రయత్నింతురు. అట్టి పక్షమే ఈ న్యాయపక్షము. మీరు ఎల్ల కాలము గొప్ప మెంటువారి దనుటాడ వారి కటాక్షముమీద ఆధారపడియున్నాడు. అందుచేత యీ సంస్కరణముతో విమర్శించుచున్నది. ఈ విమర్శ విధానములన కాసనసభయందు మనలో మనము కలపించుకొనుచున్నాము.

ఈ విమర్శ కారణముననే 1921 సం॥ నందు బహిష్కారము చేయవలసివచ్చినది. కాని త్యాగముచేసినవారెల్లరు నిర్బంధింపబడిరి. అనేకకష్టములు పెట్టబడిరి. ఉద్యమము డీజించినది. గాంధీమహాత్ముడుగూడ కారాగృహమునకు బంపబడుచుచే నాయకుడు లేకుండెను. ఉన్న నాయకులలో భేదాభిప్రాయములు గలిగెను. స్వరాజ్య అనుతాపము నానాటికి డీజించెను. కుదవ (Civil Disobedience) కనుటివారు, ఇంక ప్రజలు, ఈ ఉద్యమమును, సత్యాగ్రహవ్రతమును అచరింపజాలరని, ఆ ఉద్యమము ఆపివేరి. వారి అట్టినిర్ణయముతో నాయకలయందు భేదాభిప్రాయములు పుట్టెను. ఒకరు పోవుదమనియు, రెండవవారు పోవలదనియు 2 యెండ్లు నృథాగా గడచిపోయెను. శాసనసభల ప్రవేశంపలయున్న దానుగారి పార్టీ ప్రబలి వారి ఆధిపత్యముక్రింద స్వరాజ్యపార్టీ యేర్పడినది. తుదకు కాన్సిల్స్ కాంగ్రెసునందు కాసనసభాప్రవేశమే లేదని. కాంగ్రెసు యీధారమును ఆంగీకరించి ఇప్పుడు సభ్యులను నిర్ణయించినది. దానుగారు ఏమనిచెప్పెను? అన్ని సభ్యులయందును, అన్ని తాజీయ సంస్థలయందును, త్యాగశీలరే సభ్యులుగ ప్రవేశించవలయునట. అధిక సంఖ్యకులమై ప్రభుత్వమును మెట్టుమెట్టునకు ప్రతిఘటింపవలయును. ఈ ప్రభుత్వవిధానమును ఒకటై మొనను సాగనియకుండ చేయవలయును అనెను. అప్రకారమే మధ్యపరగకాలయందును, బెంగాళునందును స్వరాజ్యపార్టీ వారు అధికఖ్యాతులై ప్రభుత్వమును డీకొనిరి గాని ఇతరజిల్లాలయందు మేము వందగించెను. ఆంధ్రదేశమునందును సుముఖత చూప

ఈ స్థితియంతయు గాంధీమహాత్ముడు గ్రహించెను. ప్రస్థానము ఉద్రేకత తగ్గదన్నదని తెలిసికొన్నారు మైనప్రజలననే శేషము వృద్ధికి రావలసియుండు మనదేశము, విద్యావంతులవలననే నడువబడె యున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. కావున శాసనసభితియందు యుక్తముగా గన్పించుచున్నది. 1921 వ సం॥ శాసనసభా బహిష్కారము సం॥ శాసనసభాప్రవేశము నిర్ణయించెను.

స్వరాజ్య సాధనము

మ సాధనమేమి, సాధకులెవరు అం స్వరాజ్యము సంపాదించునది, సంపాదించు కాలగ్రెసు స్వరాజ్యము గ్రహముకొక్క తీవ్రకృషివల్లనే గలములును తిరు ప రి ఈ సంస్కరణములును ప్రసారాజ్యము రావలయునన్నట్టి గ్రామములందు ఏకంగాదు, జిల్లాలయందును ముందుగాని ఎక్కువ అధిక సంఖ్యకులను సంఖ్యకులను పంపించును. అధికముగ ముగి పనిచేయవలసియున్నది. వారి వోట్లను మోచించు ప్రయోజన సేవనే ఒక

1 జడయ

వలెనన్న నిరంకిరము ధ్యానించవలెను. ఉపవాస బాగరణల నెల్లనలెను. కావున నిర్భాగకార్యక్రమము మనము చేయజాలవలెను ఇంక చేయవలసినది, స్వార్థభరాయణులను వెళ్ళనీచుకుండి అరికట్టుటయే. 1921 వ సంవత్సరము శాసనసభా బహిష్కారము వర్తమానకాలముందు శాసనసభాప్రవేశముగా మారినది. అప్పుడును ఇప్పుడును కాంగ్రెసుయొక్క గమ్యస్థానము స్వరాజ్యమే. ఉద్యోగాపేక్ష లేక ప్రభుత్వము నెదుర్కొని స్వతంత్రము బడయవలయుననియే కాని, మార్గములో విధానములలో స్వల్పభేదము వచ్చినది.

కాంగ్రెసు పక్షమునకే వోటుజేయుదు

కాని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులెల్లరు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసావహించుమనియు ఉద్యోగములను స్వీకరింపమనియు కాంగ్రెసు ఎప్పుడు బనుటికి రమన్న అప్పుడే బయటకు వచ్చునట్లు కాంగ్రెసు ప్రమాణ ప్రతికయందు సంతకము చేసినవారు ఇతర పార్టీ అభ్యర్థులను స్వతంత్రులు వారి ఇష్టశిష్యునరీతిని నడచువారు. వీరికి అవర్యములేదు. మీరు స్వాభిలాషులై గొప్ప మెంటును జేరి దేశద్రోహము చేయుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ఇట్టి వారు చేసే అన్యాయమును అరికట్టుటయే కాంగ్రెసువారి ఉద్దేశము, వారివ్రతము.

బర్మె-కా-పాడు లండన్ లో ఏమనిచెప్పుచున్నారో ఎరుగుదురా? మాతో సహకారము చేసిన నే మీకు ఇప్పటిసంస్కరణముల వృద్ధి చేయుదుము. ఈ కారణముననే కొందరు భయపడి, సహకారము కోరుచున్నారని, ఇట్లు భయము మన బలవంతము నల్ల, నిర్బంధించిన కార్యములు జరుగునా?

బలసంయోగముల జరుగవలయును గాని- స్వరాజ్యము నాజన్మహక్కు అనిన తిలకుగారి వాక్యము లబధములు గావు. ఆ హక్కు ప్రతిమానవునకును గలదు.

ఇప్పుడు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను వ్యర్థపరచక, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఇచ్చి మీజన్ము హక్కును సార్థకపరుపుడని కోరినది. మన ఆంధ్రదేశమునకు శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారు బులుగు సాంబయ్యారి మొదలుగా గలవారు 5 గురు ఒక కమిటీగా జేరి, 12 జిల్లాలను తిరిగి, వీరిని బెజినవో బాగుండునో యనునది బాగుగా పరిశీలించి అభ్యర్థులను, ఏర్పాటుచేసి యున్నారు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పోటీగా జస్టిసు, స్వతంత్రపక్షములవారలు నిలవబడియున్నారు.

పరిత్యాగసమయము

ఇప్పుడు వోట్ల పరిత్యాగసమయము వచ్చినది. తమ వోటును ఎవరికి యియవలయును? స్వతంత్రపక్షము, జస్టిసుపక్షమునకా? లేక కాంగ్రెసు పక్షమునకా?

ఏది న్యాయము?

స్వతంత్రవాదుల కిచ్చుట న్యాయమా? కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కిచ్చుట న్యాయమా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకేయని చెప్పక చెప్పుచున్నది. ఏలనన, స్వరాజ్య సంపాదనకు సర్వము ధారపోయుచున్నవారికి ఏ సంస్థ ఉనికిపట్టో, వహత్యాగాంధీ, తిలక్, గోళ్లే, దాదాభాయి నౌరోజీ, రెహబ్జి మహానుభావులకు త్యాగధనలకు ఎయ్యది మాతృస్థానమో, అన్ని కులములకును అన్ని జాతులకును అన్ని సంఘములకును ఎయ్యది ముఖ్యస్థానమో అట్టిసంస్థయగు కాంగ్రెసు, ప్రజాసంస్థయగు కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కిచ్చుట ధర్మముకాదని ఎవరు చెప్పగలరు? కులాభిమానములకు తావులేదు. భేదములకు తావులేదు. కాంగ్రెసునకు అందరు సమానులే. పురుషులు స్త్రీలు వివక్షలేదు. సోపానీదేవి కాన్పూరు కాంగ్రెసునకు ప్రెసిడెంటుకాలేదా? ఆదివెంటమ్మ మరెయ్యక కాంగ్రెసునకు అధ్యక్షురాలైయుండలేదా! అటువంటి కాంగ్రెసుకున్న మనకు పరిత్రదేవత వేరేమున్నది? అట్టి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్లనిచ్చుటకంటె ధర్మమేమున్నది?

ధర్మమే జయము

కావున ఎల్లరును తమ ధర్మము నాచరించుటకన్న విధి వేరేలేదు. ధర్మమే జయముగాంచును. దుర్బోధనుడు యుద్ధమునకుబోవుచు తల్లియైన గాంధారియొద్దకు బోయి దీవింపమని కోరినపుడు గాంధారి ఏమని దీవించెను?

“యతో ధర్మస్తతో జయః” అని దీవించెను. అనగా నెచ్చట ధర్మము కలదో అచ్చట జయముండును. తనకొడుకని ప్రేమచేరి ధర్మము తప్పినదా? ఆధర్మము మొదట ప్రకాశించినను తుదకు అపజయమునే బొందెను. గతించిన రెండు ఎన్నికలలో గట్టెక్కిన బాలాజీరావు నాయకుగారిని ఇప్పుడు ఎదురగొట్టులేదా? ప్రజలు ఎంతకాలము అన్యాయము సహించుదు? ఎవడు ధర్మమాచరించునో కానిని లోకము పూజించును. కాని అజ్ఞ శిరసావహించును.

అట్టివర్తనను గురించి వోట్ల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే బోల్తా నిర్దుష్ట నిర్ణయమన్నాడు. మరియు దేశీయ నాయకుడైన మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కథలును సెలవేర్లును మనవిధి మీకారకు వారు ఇన్నికథలు పడుతున్నప్పుడు వారిమాటను సెలవేర్లుకుండుట సిగ్గు. వారు బయటకు వచ్చినప్పుడు, ఏమని చెప్పిరి? మేము మైసూర్ గా నున్నందున మీరు మా కోర్కెను అలక్ష్యము చేయమన్నారు. కావున మేము కడలిపోవుచున్నాము. మేము మా వోటలయొద్దకే బోయి, వారిచేత అధిక సంఖ్యాకలముగా ఎన్నుకొనబడి మిమ్ము ప్రతిఘటించి స్వరాజ్యమును సంపాదించుము చూడమని కథలుకేసియున్నారు. వారి కథలను కన్నవలెనన్న కాంగ్రెసుపార్టీ గెల్వలయును.

కులకక్షుల నిర్మూలించుడు

కులకక్షులను బెట్టుకొని, అభిమానులచేత, కళద్రోహులను పంపిరిరా అంతకన్న దేశనాశము మరియొందదు. కులమునుబట్టి యెన్నుకొన్నచో, కులమునుబట్టి కాసనము నిర్మించబడునా? ఒక్క కాసనము, సమష్టిగా నుండును. ప్రత్యేక జాతికి వర్తించదు.

కావున, కుల వివక్ష లేక, దేశప్రేమనునకు పాటుపడుటకు బద్ధకంబులైన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ప్రతినిధులగా నెన్నుకొని పంపుడు.

పూర్వము ఈజిప్టు కృష్ణజిల్లాలో కలిసియున్నందున 4 గురు అభ్యర్థులుండెడివారు. ఇప్పుడు డివిజన్ అయినందున ఇద్దరిని మాత్రమే ఎన్నుకొనవలసియున్నది. కృష్ణజిల్లాయందు నేను పనిచేయుచున్నాను అక్కడగూడన, అందరికి, వారి ధర్మమెదియో తెలియును. కాని, అభిమానము, బంధుత్వము చూచుకొని, అయ్యో యీ మారుమాత్రము మిమ్ము వదలిపెట్టుడని కొందరు అక్కడక్కడ ఆచుచున్నారు. ఇది ఏమిప్రయోజనము? న్యాయముచేయుటకు ఇంత భయమే? భయపడి పోయియొక్క విలవను దుర్వినియోగముజేసినచో స్వరాజ్యమువచ్చునా? స్వకైక్య క్షతచినగాని మనవంకనైన జూడరు. బర్మెనుపొడు మాకు లొంగవలెను. అని బెదిరించుచున్నపుడు మనము అప్రయోజనకరమైన కాళ్లు గడ్డములు పట్టుకొని, అయ్యో మీమాట విందుము, అని చెప్పవలయునా? లేక, మాకు భయములేదు. మాకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మిచ్చిననాడే మీతో సహకారము చేయునది. లేనిచో మిమ్ము ప్రతిఘటించుట తప్పనని, నిర్భీతిగ చెప్పవలయునా?

అయితే అందరు ధీరవర్తులు ధైర్యవంతులై యుందురా యందుకేమో? నిజమే ఉండవలదు. మేము ధీక్రమించలేము. మాకు ధైర్యము లేదు అని చెప్పినచో సరియే అందరు ఒక్కటియేట్రోవ నడచుటయు దుగ్గభమే. ఏలన, కొందరు రైలు నందు పోవుదురు, కొందరు జుట్కూమిదను, కొందరు పరియోకబండిపెననుబోవుదురు. అందరుపోవునది ఒక్కచోటికే. కాని క్వరగచేరునది యెవరు? రైలుపైబోవువారు. కావున, రైలుప్రయాణమే. అట్లే అందరు, స్వరాజ్యముకాలముననువారే. ఇప్పికుపార్టీ వారేమి, స్వతంత్రపార్టీ వారేమి, అన్నిపార్టీలవారును ప్రస్తుతస్వరాజ్యము, అవివరము లేదనువారే యుండరని నా నమ్మకము. సత్వరస్వరాజ్యము కాలమునన్న వారు ఒక్క కాంగ్రెసు వారే. మిలిటరీ ఖర్చునకు సాలుకు 60 కోట్ల ధనము పోవుచున్నది. ఇట్లు ఇక కొంతకాల మున్నచో దేశము నాశనమవునుటకు సందియమేమి? కావున, ఎంతత్వరగా, ఎంతగట్టిగా, ఎంత దృఢముగా స్వరాజ్యము రావలయునని అందుకో, అట్టివారిని సంపదలయును. అట్టివారు కాంగ్రెసువారు తప్ప మరియొక్కరు గారు.

అట్లని, వారిని ఒకరిని వీరిని ఒకరిని పంపిన లాభముండదు. మనకు కావలసినది అధికసంఖ్య గావున ఆపక్షమువారినికొరిగి ఈ పక్షమువారినికొరిగి పంపినచో, కాంగ్రెసు జయముగాంచుట దుర్లభము. కాంగ్రెసు జయముగాంచినగాని దేశదాస్యము క్రియగుట దుర్లభము.

మరియు, వ్యక్తుల గుణములను క్లిష్టసామర్థ్యముల మాటలుంటుండు. వ్యక్తులనుచూచి యాయవలయునని నేనుకోరను. కాని కాంగ్రెసుసంస్థయొక్క అభ్యర్థులగావున కాంగ్రెసునంజలిభక్తి గల్గి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు జయముగాంచునట్లు చేయవలయును. ప్రతివారికిని ఒక క్షిణ అవసరము కావున నా ప్రార్థన యేమనగా మీరందరు సేకగ్రీవముగా కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోట్ల నిచ్చి కాంగ్రెసు జయముగాంచునట్లు చేసి మీ భక్తిని వెల్లడించగలరని నమ్ముచు నిరేషించుచున్నాను.

గుంటూరు జిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

ప్రజలలో అధికారాన్ని ప్రబలుట

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల పిల్లలమరి ఆంజనేయులు గారను ఇంక నితరులను తెనాలిలో 22 వ తేదీ బడలుదేరి చేబోలు మునిపల్లె గ్రామములకు బోయి కాంగ్రెసు సందేశమును వినిపించిరి. మునిపల్లెలో కాంగ్రెసు ప్రచారకులను అయ్యప రాజుగారు వీరితోగలిసి పొన్నూరు వెళ్లి అచ్చటగల అన్ని కులముల ముఖ్యులతోను సంప్రదించి చందోలు వెళ్లిరి. అచ్చట ముఖ్యులతో మాటాడి ఖాశీపాలెం, బుద్దాం, సంగుపాలెంకోడూరు, సంగుపాలెం, కర్లపాలెం గ్రామములకు బోయి ఆయా ముఖ్యులతో సంప్రదించి పీలయినంతవరకు (తైము ననుసరించి) కాంగ్రెసు సందేశమును వినిపించిరి. ఇచ్చటి ప్రజలు కాంగ్రెసు సందేశమును విని అధికారాన్ని మనకో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు దొడ్డదేవమని నెలవిచ్చిరి. అచ్చటనుంచి బయలుదేరి ప్రచారములను అభ్యర్థులను బాపట్ల చేరి కల్లబూలో వాళ్ళులినిపత్తము విచ్చేసిన న్యాయవాదులు పెద్దలు మొదలగువారితో చాలనేపు ఎన్నికల సంబంధమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. వారెల్లరును అభ్యర్థులకు సాహాయ్యము చేతుమని చెప్పిరి. అచ్చటనుంచి బయలుదేరి పూండ్ల, చుండూరు పల్లె, నంకూరు, చింతలపూడి గ్రామములను సందర్శించి అచ్చటి ముఖ్యులతో మాటాడి రాత్రి 10 గంటలకు నారాకోడూరు చేరిరి. అచ్చట జంగంకభ జరుగుచుండగా ఆకథను కొంతనేపు ఆపించి అచ్చటజేరిన 4, 5 వందల ప్రజలకు శ్రీ పి. ఆంజనేయులు పంతులుగారు కాంగ్రెసు సందేశమును గూర్చియు వోట్ల ధర్మమును గూర్చియు జక్కగా నొకగంటకాల ముపన్యసించిరి. వారెల్లరును కాంగ్రెసువారికి సాహాయ్యము చేయుదు మని నెలవిచ్చిరి. అంతట రాత్రి 12 గంటలకు ప్రచారమును, అభ్యర్థులను తెనాలి చేరిరి.

24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు పిల్లలమరి ఆంజనేయులుగారు సామ్రాజ్యకాసనసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు బత్తిస పెరుమాళ్లు నాయుడుగారును బయలుదేరి జంపని, వేమూరు, కొల్లూరు గ్రామములకు బోయిరి. కొన వేంకటరాయ కర్మగారును, ఇతరులును తుమ్మపూడి, తూములూరు, చివలూరు గ్రామములలో కాంగ్రెసు సందేశమును వినిపింప బోయిరి. వెల్లిన ప్రదేశము అన్నిటియందును చక్కని యుత్సాహము చెలరేగుచున్నది. (విలేఖరి)

అహమ్మదాబాదు నేతపరిశ్రమ

మిల్లు యజమానుల సాంవత్సరికసభ అహమ్మదాబాదు, ఆక్టో 25:— అహమ్మదాబాదు యజమానుల సాధారణ సాంవత్సరికసభలో చాలిండున్న అగ్రతనము నేట్ చనువో జి. పరేగుగారు సంచత్సరము ప్రతి నేతపరిశ్రమ పరిస్థితులనుగూర్చి నూలుబట్టుధరలుతగ్గుటవలన నేతపరిశ్రమకు ఆందోళ దనిరి. అనెల్లిలో ఎక్సైజుపన్నును తొలగింపవో వారి కందరికిని అందు ముఖ్యముగా నేట్ కనగా యిగారికిని వందనముల దెలిపిరి. బట్టలమీద క్షీణించుచుండుటవలన ఎక్సైజు పన్నును పరిశ్రమము విశేషలాభము కలుగలేదు. ధరలు 1-1-6 కి క్లిగింది. ప్రభుత్వము మార్కెటనుటవలన దిగుమతి సరకులకు ప్రమకు నష్టము సంభవించెను. కొత్త క్యాపిటలున్నచోట డివిడెంట్లు కాని ఆపిష్టి కులు పరిశ్రమ నంజాలవు. 5 కోట్ల రూపాయలకు మారు అస్సాభావిక మైన దేశ పరిశ్రమలను పాడుచేయవలయున్నారు. 1 ఏ. 4 చేయవలయును.

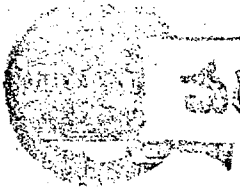
జపాను పోలీసుగారు పుడే సంతోష చర్యను పరిశ్రమ దిక్కులేని ఆరక్షించుటకై తగిన నివేదిక మం. కార్యదీర్ఘాహకం

న్యాయస్థానవార్తలు కాంగ్రెసు ప్రచారకులపై కేసు

నవంబరు 3-వ తేదీకి వాయిదావేయబడుట 22-10-26 న సాయంత్రము 6-45 గంటలకు కాంగ్రెసు వారి జైలురులు వి. కె. వెంకటేశ్వరయ్యుడు యస్. కె. తింగ వేసుకెట్టియూరు, టి. కె. సీతావతి నాయుడు, టి. రాజబాబూరూ మొదలియారు. ఏ.యమ్. వెంకోబరావు, బి.యస్. శర్మ, మన్నపామిప్పిళ్ల యనవారలు భజనజేయుచు తమవెంట 150 మంది జనులతో ట్రిబ్యూనల్ కి ధీమాచేసి నెన్నుకొన్నాడు. చు పోలీసుకమిషనరుగారి యాజ్ఞలకు భిన్నముగా కఠ్యంతరము గలిగించిరనుచు పోలీసువారు వైనుచూరించిన విషయము పట్టుపోలీసు చట్టముక్రింద జారి చాఖలుజేసిరి. చివారణ నవంబరుమాసము 3-వ

నా తా 1926 నం. ముఖ్యజైలురు

గోపా

చేతనాపాత్రలు

రాకపోకలు:—పిల్లల ప్రాసాదము, లెఫ్ కర్న.

కావిగాయ, కర్న రాబర్ననుగాయ చేతుదము వచ్చిరి.
సర్.చార్లెస్ ఇన్సుగారు నిన్నరాత్రి కాలికలు బోయిరి.

రిపోర్టర్ల సంఘము :—హిందూపత్రికా సంపాదకుల శ్రీమన్ ఎస్. రంగస్వామిఅయ్యంగారి మరణమునకు సంతకముగాను శ్రీమణిదయము 9 గం|| లకు మహానుభావుల రిపోర్టర్ల సంఘ ఆవసరసభ జరుగును.

దీపావళిభిక్ష:—మరిలవ దీపావళిభిక్ష వనూలుజేయుటకు శ్రీర రావుగారును, డి. నరసింహాపురమిచ్చిరి.

సభ:—మదరాసు విప్లవ పానుమండలాలా ౧౦. జరుగును. వేకములు

సర్ దేవస్థావ చెట్టిలో దేవస్థాన ౧౧ కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షుల సభ

గుంటూరులో ఇండియను బ్యాంకు

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు తెలుచుట

ప్రారంభోపన్యాసము

ఇండియను బ్యాంకుయొక్క గుంటూరు శాఖ 25 వ తేదీన మదరాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షులకు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారిచే గృహప్రవేశ మహోత్సవము జరుపబడినది. సాయంకాలము 5-30 గం. నిర్ణీతకాలమునకు ఆలంకరింపబడిన భవనమునిందుగ పలువురు పురజనులు, విరోపితులు, ఇండియను బ్యాంకు వర్తకులు వచ్చియుండిరి. వెంకటాచలం చెట్టిగారు బ్యాంకును తెరచుచు యాదిగువరికి సువస్వస్తిచిరి:—

ఎన్నికలసమరమునందు తీవ్ర లేకపోయినను విద్యా సాగరపాండ్యగారి ఆహ్వానమున ప్రోత్సేయలేకపోవుటచే సంతోషదాయకమున నేటి కార్యమును సెరవేర్చ గల్గితిని. దేవుడు పాండ్యగారికి కృతజ్ఞత దల్లిరి.

ఇండియను బ్యాంకు చరిత్ర

“గుంటూరు జిల్లాలో వాణిజ్యచరిత్రలను అభివృద్ధి పొందుటకై బ్యాంకు స్థాపనకు గట్టు చాలమేలు. మనదేశము వ్యవసాయ పారిశ్రామిక వాణిజ్యాభివృద్ధి పొందవలెనన్న బ్యాంకు స్థాపనకుండీతిరవలెను. ఇండియను బ్యాంకు 1907 సం|| ఆగష్టునాటి కంపెనీ నాశనమొందిన పిమ్మట స్థాపింపబడినది. నడరు కంపెనీ పాడయిపోవుటచే పేదవారలకు చాలయిబ్బంది కలిగెను. దక్షిణ ఇండియా నాయకులు కొందరు యీవిషయమును గుర్తించి రూ 10 లక్ష పెట్టుబడితో ఇండియను బ్యాంకును స్థాపించిరి. 1926 యీబ్యాంకు నిధి కోటి రూపాయలకు మించెను. ఈ బ్యాంకు స్థాపించిననాటినుండి విద్యాసాగర పాండ్యగారు బ్యాంకు అభివృద్ధికై పనిజేయుచుండిరి. వారిని భారతకాశనసభ్యునిగ యెన్నుకొనిన వాణిజ్యసంఘ సభ్యులకు యీ సందర్భమున కృతజ్ఞత దెబ్బచున్నాను. పాండ్యగారి కృషివల్లనే బ్యాంకు నేడింత అభివృద్ధిగాంచి రాష్ట్రమునందు ముఖ్యబ్యాంకులలో నొకటిగనున్నది. దేశీయ సంస్థయగు యీ బ్యాంకును మన మెంతే ప్రోత్సహింపవలసియున్నది. బ్యాంకును వృద్ధిపొందించుటయేగాక మనముగూడ లాభము పొందవచ్చును. ఏదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితియైనను అచ్చటి బ్యాంకులనుబట్టి తెలియగలదు. ధనికులవద్ద పెట్టెలలో మూల్గుమందు ద్రవ్యమును బహుటకు దీసి లాభకరమును ఉద్దమములందు పెట్టుడి పెట్టి పరిశ్రమలను వర్తకమును అభివృద్ధిజేయుటయే గుంతు ముఖ్యకర్తవ్యము.

గుంటూరులోని వనతి

పై కర్తవ్యమును సెరవేర్చుటకు రాష్ట్రముంతటిలో విరిగింతులు స్థాపింపవలెను. దేశీయులచే స్థాపింపబడు బ్యాంకు వచ్చులాభ మంతయు మనదేశీయులదే. కాకినాడలో

బ్యాంకు శాఖాసంస్థ 1918 సం|| మూయబడినది. తగిన వసతులు లేక అచ్చటి వ్యాపారమంతయు బోవుటచే సదరు బ్యాంకు ముగించిరి. 6 ఏండ్లు గుంటూరులో యెల్లవసతులు గలట్లు ఇండియను గుర్తించి యిచ్చట స్థాపించిరి. ఇచ్చట గాటికి హెచ్చుచున్నది.

స సాకర్మముద్వారా గుంటూరు ఉత్తర పారిశ్రామిక ప్రాముఖ్యతను బడయగలదని కేయను బ్యాంకునకు యితర బ్యాంకులకు లు లేవు. అయినను దక్షిణజిల్లాలలో ములు, పియాల్లో నొక శాఖ, మదకార్యాలయములతో క్రమేణ అభిము యీ బ్యాంకు వాణిజ్య సదుత్తరగినసహాయమున్నచో యిక నిర్వహింపగలదు. బ్యాంకు క కార్యాలయమును స్థాపింప

తల్లిప్రేమ
యితర బ్యాంకులకు
స్థానిక సంఘములు,
గుంతులకు అనుజ్ఞ
నో నొకటిగ గుర్తిం
డిరి. ప్రభుత్వము
పడల సనతి కలి

ప్రేమ జూపుచున్నాడు. ఈబ్యాంకు పరిపూర్ణ స్థితి పొందుటకును వాని కర్తవ్యము సెరవేర్చుటకును కొందరు స్వలాభాపేక్షకులు అడ్డుతగులుచున్నట్లు తోచుచున్నది. విద్యాసాగర పాండ్యగారు తదితరులు ఆసమాన క్రద్ధాభివృద్ధి వినియోగించి కృషి సల్పుటచే స్థిరస్థితి కుదిరెను. వర్తకులందరును, అన్ని తెగల వారును సహాయముజేసి యీ బ్యాంకును రాష్ట్రప్రజ లందరికి తోడ్పడునట్టి పెద్దబ్యాంకుగ జేయవలెను.

విరోపియను వర్తకులు

విరోపియను వర్తకులు యీదేశములో చాల పెట్టుబడి పెట్టి ర నుటకు సందియము లేదు. వారి వర్తకాభివృద్ధికై స్వయముగ బ్యాంకుల స్థాపించుకొనిరి. కాని వారిపనియంతయు యేదేశమునకు లాభముజేయునుదేశముతో జేయలేదని అనుమానము కలుగుచున్నది. ఇందుకొంత నిజమండవచ్చును. వారిచ్చట నివాస మేర్పరచుకొన్నపుడు తమదేశముగా నెంచి తమ యభివృద్ధితోపాటు దేశవాణి బ్యాభివృద్ధికిగూడ సహాయపడవలెను. మనకు సహకార మొనర్చినవారి బ్యాంకులు మనబ్యాంకులతోకలిపి, అన్యోన్యమైతి విశ్వాసము లభివృద్ధిజేసికొని మెల్లరు సౌఖ్యపడునట్లు జూడవలెను.

రాజకీయభేదములు రంగుభేదములు యిందు పాటించరాదు. మన దేశాధి కాభివృద్ధికొరకై జాతి తారతమ్యములు మరచిపోవలెను. మనందరకు లాభము వచ్చును. అగ్గికాభివృద్ధి అన్యోన్యతవలన రాజకీయ సాంఘికవిషయములందు గూడ సఖ్యత కుదురగలదు. అట్టియెడ జాతి దేశ మతభేదములు లేక కేవలము అభిప్రాయములను బట్టియే రాజకీయపక్షము లేర్పడగలవు. ఉభయులలో ముఖ్యులు విషయమున పాటుపడి త్వరలో యీకార్యమును సెరవేర్చదరని నమ్ముచున్నాను. విద్యాసాగర పాండ్యగారు ఎపంబ్లిలో యిందువిషయమై పాటుబడగలరు.

వర్తకుల బాధ్యత

ఈ బ్యాంకు సంస్థాపనవలన గుంటూరు ప్రజలకు తప్పక లాభముకలుగును. కాని బ్యాంకు పరిపాలకులు, స్థానిక వర్తకులును గూడ ఒక విషయమును గమనింపవలెను. ఇండియను బ్యాంకు బ్యాంకరులకు బ్యాంకుగ- ఉపయోగపడుచున్నది. అనగా చిన్న చిన్న బ్యాంకువ్యాపారమును నడుపుచున్న వర్తకులకు లాభించును. వర్తకులు మధ్యవర్తకులుగానుండి వ్యాపారములకు చెందవలసిన లాభములో పాల్గొనుచున్నారు. అట్టివానివలన వాణిజ్యముచెడును. వ్యాపారస్థులకు బ్యాంకుఅందు విడిగనుండవలెను. తక్కువ వడ్డీకి బ్యాంకువద్దవచ్చు ద్రవ్యముతో పెట్టుబడిపెట్టుకొని వర్తకాభివృద్ధి కలుగజేయవలెను. గుంటూరు వర్తకులు బ్యాంకుపని కడ్డపచ్చునట్లు తామేచిన్న బ్యాంకింగు వ్యాపారమును జేయరాదు. అందరు వర్తకులకు బ్యాంకు సాకర్మములను చెందిజేయవలెను. ఇకముందు యీజిల్లా ఆర్థికసాకర్మములు చెడినచో యిట్టిచర్యకు గడంగిన వర్తకులే బాధ్యులగుదురు.

ఈబ్యాంకునకు అభివృద్ధిగోరుచున్నాను.

కీ|| శే|| రంగస్వామి అయ్యంగారు

మన్నారగుడి మ్యునిసిపలుకొన్నిలు సానుభూతి

కుంభకోణం, అక్టో 25:—చైర్మన్ టి. యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద మన్నారగుడి మ్యునిసిపలుకొన్నిలువారు ప్రతికాసంపాదకులు యస్. రంగస్వామి అయ్యంగారి అకాలమరణమునకు విచారించుచు హిందూ పత్రికా మేనేజిమెంటువారికిని వారికుటుంబమునకును మానానుభూతి దులుపుచున్నా మను తీర్మానమును గావించిరి.

* * *

మధురలో సానుభూతి

మధుర, అక్టోబరు 26 :—యస్. సి. గుప్తా (కలకత్తా లేబరు పత్రికా సంపాదకుడు) ముకుందలాల్ పర్వార్ (కలకత్తా) ఆర్మెముకర్గూర్లు నిన్నటిదినము యిచ్చటికి విచ్చేసిరి. నిన్నటిదినమున విక్టోరియా ఎడ్వర్డుహాలులో యస్. సి. గుప్తాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో కీ. శే. రంగస్వామి అయ్యంగారి మరణమునకు విచారమును దెలుపుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని దెలుపుచు తీర్మానము గావించబడినది.

(ఆ. శ్రీ.)

రాజప్రతినిధి పేషావరు మ్యునిసిపల్ సన్మానము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

రాజప్రతినిధికాంక్ష, పేషావరు, అక్టోబరు 25—అక్టోబరు 26 వ తేదీన పేషావరు మ్యునిసిపాలిటీనా రొసంగిన సన్మానపత్రమున కీ క్రిందివిధముగ రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

మహాశయలారా,

మేము పేషావరుకు వచ్చియుండ మీరు నాకును ఇచ్చిన ప్రభుత్వ కృతజ్ఞతను స్వాగతమున కెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీ రాధార్యముతో నిష్పక్షపాతమున సన్మానపత్రమునకు మీకును మీద్యారా మీరు ప్రాతినిధ్యమునంగిన మ్యునిసిపాలిటీకిని ఎందఱును లభించుచున్నాను. నేను కొన్ని సంవత్సరములక్రింద యీ పరిపాలన పట్టణమున ప్రయాణముజేయుచు చూచాయెడ జూచిన యీ పట్టణమునకు మరల రాగల్గినందులకు సంతోషమును నున్నది. పేషావరు పట్టణముననున్న భారతదేశములో నితరపట్టణములపై లేని మోహముగలదు. ఆపేటవిన్నపుడు యెన్నియో చిత్రవిచయములు, తిచ్చాగ్రతసంధాయకులగు పరిపాలకుల యొక్కయు సిపాయిలయొక్కయు చేర్చు జ్ఞప్తికిచ్చుచుండును. భారతదేశమునకు ద్వారముననున్న పేషావరు భావమున కలచి వైచి అందలి శోభ సతికయియుజేయును. ఆపట్టణ మధ్యమున వీధులందు ఆనకజాతులను / ప్రయోగింపండి వచ్చిన వర్తకులను, భోక్తా ఆహ్వానించునండి వచ్చిన వర్తకులను గల్గియుండును. నేనొక్కడ ప్రజలమున మీపట్టణమును కొంత గూడగోరెదను. ఈ ప్రజలమున పేషావరు కొండ చొరియలపై కెగసినపుడు ఒక్క గూరి అంతయు జూడగలను.

మ్యునిసిపాలిటీ అవసరములు

మ్యునిసిపాలిటీ అవసరములకూర్చి మీరు నాకు దెలిపిరి. మీరు పట్టణాభివృద్ధి క్షేమముల గాపాడవలసినవారై యుండి పాఠుల ఆరోగ్యసౌఖ్యముల ముఖ్యవిషయములలో భాగ్యతను చెలునుకొనినందులకు నాకు సంతోషమునున్నది. ఇచట యిండ్లురొక్కొక్క విషయమై గల కష్టములను నేను గుర్తింపగలను. మీపట్టణము భారతదేశమునకుమధ్య ఆసియాకుమధ్య గొప్ప వర్తకమార్గమున నిర్మింపబడియుండుటచేత జనసంఖ్య యొక్కనగనే యుండును. ఈజాదయును నేను రైలులో బోవునపుడు ఉన్నతమున పట్టణముల గాంచితిని. అయ్యది పట్టణమును పైనుండి వచ్చు దోపిడిగాండనుండి రక్షించుట కవసరమైనను పట్టణాభివృద్ధిని బంధించివైచెను. ఈక్షేమముల మీరు దాటగలరని నాకు నమ్మముగలదు. మీ పాఠులు ఆరోగ్యసౌఖ్యముల సమర్థవిధమున నకాళ మొసంగవలెనని మీరు భాగ్యతను గుర్తింపుట చాల గౌరవవిషయము. మీనీటిపై నీళ్లునున్ను, మురికికాలు నిర్మించుటయును దబ్బులేక ఆపివేయబడెనని వినుటకు నాకు చాల విచారముగనున్నది. ఈ రెండునీళ్లును చాల అవసరమని నాకుదెలియును. సరియైన మార్గమున మీరు ఋణమునకు దరఖాస్తు జేయునడల భారత ప్రభుత్వము వారలోంచిచెదరు. విషయ సంతకముల బాటు పురపాలకులపై విషయమై పనిజేయుటకు నూచనల బంపగోరితిమి. ఈరాష్ట్రముయొక్క నూచనల విచారణగో నున్నది. ఫీచు కమీషనుకు గారు రాష్ట్రమునందు పట్టికు వెరుగ్గు నిర్మాణమును పునఃయేర్పాటు జేయుటకు నూచనల గావించుచున్నట్లును, అందు నలన మ్యునిసిపాలిటీ లలో పనుల ఆభివృద్ధికి మంచినిగల్గియున్నట్లు జెప్పిరి భారతప్రభుత్వమువారికి యీ మ్యునిసిపాలిటీ పరిపాలనావిషయములు బాగుగ దెలియును. మీ మ్యునిసిపాలిటీ ఆరోగ్యసౌఖ్యముల గావలసిన మార్గముల బాగ్రత్తగ వాలోంచిచెద రని నేను హామీయిగలను. పురపాలక సంఘసభ్యులను జూచి వారు తమతోటిపాఠులకు జేయుననను దెలుసుకొని వందనము లర్పించుట నాకు చాల సంతోషముగ నుండును. వారంతలు వారుజేయు పనులనుచేసిరేయని యంగీకరింపుట బహుస్వల్పముగ నుండును. కాని ప్రభుత్వమువారు మాత్రము పట్టణక్షేమమునకై మీవలెనే కాలమును కృతినంతను ధారబోయుచుండుటవలన అటుల జేయువారియెడ కృతజ్ఞతతో నుండురు.

మత సహనావశ్యకత

మహాశయలారా, తుదకు నే నొకవిషయమును జెప్పగోరెదను. ఈ మధ్య భారతదేశములో సనాతన పట్టణములందు

నిరదృష్టవశాత్తు విభేదములగల్గి పురజీవితమునకు భంగము చేర్చుడజేసిన పరిస్థితు లిటు నుదయింపక భగవంతుని దయవలన స్వాతంత్ర్యము సమర్థవంతముగాక యని మీతో బాటు నేనును గోరుచున్నాను. మీరు జెప్పినటుల మీరు శాంతిభద్రములు మంచి కాలములోనే రక్షణముగానట్టియు జీవితము యెంతయో కనుగట్టి నిశ్చలబుద్ధితో నుండుటపై నాధారపడి యుండునట్టియు దేశముప్రక్కగా నున్నాను. అందుచేతనే మీ పట్టణముందు మతికలనాము లేదుయు లేకుండ శాంతియుగనుండుట మరింత యావశ్యకము. సహనము విచక్షణజ్ఞానము గల్గియున్నయెడల భారత జీవితమునందీయవ్యవస్థయు తొలగిపోగలదు. ఈ సరిపాట్లు పట్టణము యీ కష్టకాలమున నేవిధమైన విపత్తులకు లోనుగాకుండ దాటివయ్యెడల నాకు తృప్తి కలుగును మీకు గర్వపడవలసిన విషయముగ నుండగలను. మమ్ముల నింతదక్షతో పత్రికరించింపుటకు మరల నింకొకసారి వందనము లర్పించుచు మరియొక మారు యీపట్టణమునకు రాగల్గెదను మని నమ్మెదము.

* * *

పంజాబుయెడ కృతజ్ఞత

లాహోరు, అక్టోబరు 25:—రాజప్రతినిధి కాంక్షనుండి అక్టోబరు 21-న తేదీన పంజాబు గవర్నరుగారికి రాజప్రతినిధి యీక్రింది తిలకితావ్రతను బంపెక:— “నేను పంజాబుకు విడిచిపోవునపుడు మరల నింకొకసారి మీరాష్ట్రమునకు విచ్చుటవలన నాకెంతి సంతోషమయ్యెనో, అయ్యది జనుప్రదముగ నె రేయెట్లుజేసిన మీకు దోడ్పడిన ఉద్యోగులకును యంతకృతజ్ఞుడనో మరల నింకొకసారి చెప్పగోరెదను. ఆ యేర్పాటులన్ని యుజేసినవారి యాధిక్యమును దెలియజేయుచున్నది. అంతి పంజాబులను అన్ని తరగతుల వారిని జూచుటకు చాల సంతోషము యొందు. ఆ కోర్కెజలలోనే నేనును ఇచ్చిన ప్రభుత్వము చాల మంది మిత్రులను బడచుగల్గితిమి. వారు యిదివరలో జూపిన దేశభక్తి నే యెల్లప్పుడును గల్గియుండు రని నేను గట్టిగ నమ్ము గలను.

పేషావరులో రాజప్రతినిధి కార్యవిధానము

పేషావరు, అక్టోబరు 22:—రాజప్రతినిధి దంపతులు జీలంపూరి కింగుబార్ణి మిట్టకాతేజిని సందర్శించి అంతలు బంగ్లాకు మోటారులో బోయిరి.

అక్టోబరు 23:—రాజప్రతినిధి తెల్ల, గడలి, కుర్చు, టాంగ్రులు, సుల్తాన్ పూరు గ్రామముల జూచిరి.

అక్టోబరు 24:—రాజప్రతినిధి దంపతులు జీలంపూరి మత్తపూర్వకుబోయి, తరువాత పంజాబురైజ్ మెంటు ఆఫీసులో ఫలాహారములజేసిరి. అంతి వారు నోవోవాలోని కామెలు స్పెషల్ రైలులోబీరి జూచిరి. రావల్పిండిగో కమాంబింగు జెనరలు ఆఫీసున సర్ అలెక్సాండరు కాల్ గాథో విందు వారగించిరి.

అలహాబాదు రామలీలసంఘము

రాజప్రతినిధినివద్దకు రాయబారము

అలహాబాదు, అక్టోబరు 25:—అలహాబాదుకురాజప్రతినిధి వచ్చినపుడు హిందూ వాయుకు లండనుకు రాంబారమువెడలి ఉత్సవముల జరుపువిషయమై నిరోధముల గుండుచి విషయమున నడపడి తాను ప్రకటించిన విధానము నావరణలో దెప్పిగోరునట్లు అలహాబాదు రామలీలసంఘము తీర్మానము గా వింపగోరబడెను.

ఘనహా, అక్టోబరు 25:—గాలి మన్మహాన్ రామ్ జీ గారి అగ్ర్యక్షతక్రింద బహిరంగ సమావేశము గడిచెను జరిగెను. మహారాష్ట్ర దేశముకొరకు గోరక్ష/సమితి స్థాపించవలయునని నిశ్చయింపబడెను. అందుకొరకునిధిని సమకూర్చవలయునని తీర్మానింపబడెను. రావుబహదూరు హామ్ మంతరావు, రామ్ నాథ్, షేక్ డిన్ దాను, శ్రీయంత్ జగ్నాత్ మహారాజ్ ప్రాధేపదు త్రివేదిగాల్లుల కమిటీయేర్పడెను. ఈ కమిటీ పునఃసమితి కాఖాసంఘమును యేర్పాటుగావించు నున్నది.

(అ. ప్రె.)

జి. డి. బిర్లాగారి ఆసుపత్రి అభివృద్ధిత్వము
అలహాబాదు, అక్టోబరు 25:—జి. డి. బిర్లాగారి ఆసుపత్రి నామినేషను సక్రమముగ నున్నదని చెప్పుచు ఆయన ప్రత్యేక దెచ్చిన ఆక్షేపణలను కార్యనిర్వహణసభ త్రోసివేసెను.

(అ. ప్రె.)

స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము

మధ్యరాష్ట్రములలో ప్రచారము

జబల్పూరు, అక్టో 25:—స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము మధ్యరాష్ట్రములలో వారియెన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించెను. నా సుకబృందము లాలాజనత్రాయ, రాఘవేంద్రరావు, సర్ హరిసింగుగారు, శ్యామసుందరభార్యన, బాబుకుంజ లీహారిలాల్, అగ్ని హోత్రిగారు 24 వ తేదీ ఉదయము సాగరు పట్టణము వచ్చిరి. రైలుస్టేషనునంద చాలమంది యెదుర్కొని సత్కరించిరి.

లాల్ బజపత్రాయగారు స్వతంత్ర కాంగ్రెసు ఆదర్శములకు బద్ధమైయుండెననియు, స్వరాజ్యపక్ష కాంగ్రెసుకు మాత్రము ప్రతికూలముగ నుండెననియు, అయ్యది ప్రస్తుత రాష్ట్రముల సందర్భమున ప్రజల పరావృత్తి మానసమున కేగెనుయెన్నికల ప్రకటనముగూర్చియు అక్టోబరు 25 రాష్ట్రముల స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకూరి గూర్చి మాట్లాడుచు ఒక్కమధ్యరా 1925 లో నైనను స్వరాజ్యపక్ష మను అడివి బాతువేట జరిగెననియు తికమకను భౌతికముగను ప్రజాపక్ష సభ్యులకూరి మరలవలెనని ప్రజలకు ముఖ్య విషయమనిచినట్లు నిందుకొనినయెడల తానె

స్వరాజ్యపక్ష కమిటీ, వారు సంపూర్ణ దక్ష ఆదేశనానుభవ సహకార లాభితులై యున్నారని ప్రశంసించెను.

ఆసాములో నల్ల నిషేధము

గవర్నరుగారి ప్రాతికూల్యము

శాసనసభ గావించినబిల్లుల కంగీకార

మొనంగకుండుట

షిల్లాంగు, అక్టోబరు 25:—ఆసాము శాసనసభ క్రిందటి సమావేశమున సంగీరించిన నల్లయుదు త్రాగుడు నిషేధపు బిల్లులను రెంటిని లోపముతో నూడుకొని యుండుటచే సంగీకరింపవలెనని గవర్నరుగారు ప్రకటనము గావించిరి.

కర్ణాటకముల పూర్తిగాపోగొట్టు

నివారణ

నేను బాధపడుచుండిన చెవిసంబంధమైన చిక్కులొక మును తిరునల్వేజిల్లా, కృష్ణా పురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్న నగరము, మైలాపూరు వెస్ట్ ఖోమునందు నేనెవరొకరువిధిలో అల్లర్లులాడిచుండున్న పండితశాస్త్రుని ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు చికిత్సచేసి నావ్యాధిని పూర్తిగాపోగొట్టిన విషయమును గట్టిచి కొన్నివిషయములను ఈదినవ తెలుపుచున్నాను.

14 సం॥ రములకుమునుపు నాచెదకండకి కోపమువచ్చి నాచెవిపైన తీవ్రముగా చేతితో కొట్టెను. అందుచే నాయెడను చెవిలో నొప్పి ఎక్కువగానుండి, చక్కగా వివరబడుండెను. కొన్ని బొంబములను ఉపయోగించుటచే కొంచెము వాగియ్యెనది. అయినను అప్పుడప్పుడు నొప్పినమ్మచుండెను. చక్కగా వినుటకు వీలైనదికాదు. కొంతకాలముక్రిందల ఎడమచేతు ముఖము వాపుగాను, చెవిలో నొప్పియు నుండెను. నేను మిక్కిలి వ్యాకులముగా నుంటిని. కొన్ని రాత్రులు నిద్రలేకనే గడపితిని. స్వస్థకాలముమాత్రమే పండితులవారు చికిత్సచేసి నాబాధలన్నిటిని పోగొట్టెనని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను.

కె. టి. కోమామ్మన

కూర్కూ, రెవిన్యూ పెక్రిటరేటు, మద్రాసు, 30-12-1923.

పరిశ్రమల మంత్రిగారి నిరాశ

శిశిశిశిశి

స్థితిమగ్నములు నలిపిన ఘనకార్యములలో
చట్టమును నిర్మించుట యొకటి
వారు గర్వపడుచుందురు. వెళ్లాల
త వహించి డాక్టరు నటేశ

నూడ పరిశ్రమల రక్షణచట్ట
కొనిరి. కాని, యీ చట్టము
భావము మృగ్యము.
పరిశ్రమల రక్షణ
భావించవలయును.
గారిదివర కంగీకరింపక
పక్షపాతింపబడిన యుత్త
య్యెను. ఆరంభ

మంత్రిగారి
నిజమంత్రిగారు
ఆపనుగాని
మంత్రిగారు
ని దెలిపిరి.

పరిశ్రమల రక్షణ చట్టమును
ఆదర్శముగా స్వీకరించుట
యు, నూతన పరిశ్రమలను స్థాపించువా
యును జేయవలయు ననియు, పారిశ్రా
వాదుల తలపెట్టిరట. కాని పారిశ్రా
ప్రయత్నమును మానివైచిరి. ఇక మిగిలినది,
రుల ప్రయత్నములకు సహాయపడుట. పెద్ద
శ్రామిక ప్రయత్నములకు తాము సహాయప
జేయుటకు వీలుపడదని ప్రభుత్వమువారిపుడు ప్రక
టించుచున్నారు. ఇందునుబట్టి ప్రభుత్వమువారు
పెద్దపరిశ్రమలను స్వయముగ స్థాపించుటగాని,
అటుల స్థాపింపనెంచినవారికి తోడ్పడుటగాని అసం
భవమని తేలినది.

ఈసంగతిని శాసనసభ్యులు కొందరు మొదట
గ్రహించియే రాటపుపరిశ్రమబోలు చిన్నపరిశ్రమ
లకు తోడ్పడుట సుకరమని బోధించిరి. కాని
అప్పటి పారిశ్రామిక మంత్రులగు సర్ కె. వి. రెడ్డి
నాయుడుగారు సుతరాంపనికి రాదనిరి. చెన్నరాజ
భానినంతను ఫ్యాక్టరీలతో నింపివేయవలయుననియు
చేతిపరిశ్రమలకు తోడ్పడుట దేశమును వెనుకకు
గొంపోయి అనాగరికసితితోనికి దెచ్చుటయనియు
బలికి వాదించి అసహాయవాదులను నిరసించిరి.
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికపండితులగు
డాక్టరు గిల్బర్టు స్టేటరుగారునూడ రాటపు పరిశ్రమ
కు ప్రోత్సాహ మొనగవలయునని హిత మొనగి
నను, సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు వినిపించు
కొనరయిరి. అప్పటినుండియు పరిశ్రమలశాఖవారు
నిరర్థకముగ డబ్బు దండుగపెట్టి విఫలమగుటయు,
పెద్దవేతనముల ననుభవించెడి ఉద్యోగులను నియ

మించి వృథావ్యయము గావించుటయు, జరుగుచుం
డెను. తుట్టుతుదకు ఫ్యాక్టరీపరిశ్రమలకు తాము
ఏవిధముగ సహాయము జేయజాల మని, మంత్రిగారు
ఒప్పుకొనవలసివచ్చెను. ఇప్పటి కయినను నిజసితిని
బయటపెట్టినందులకు సంతసింపవలయును. పరిశ్ర
మల మంత్రిగారి కికముందేమి చేసెదరు? ఇకముందు
నుండియు చేతిపరిశ్రమలను అభివృద్ధి జేయవలయు
నని, వీరు తలపెట్టిరి. అందు ముఖ్యముగ సంవత్స
రములో కొంతకాలము పనిలేకయుండెడి కర్షకులకు
పని గల్పించెడి అనుబంధపరిశ్రమలకు తోడ్పడవలె
నని, ప్రభుత్వప్రకటనము దెలుపుచున్నది.

గాంధీమహాత్మా డింతకాలమునుండియు, ప్రజ
లను గోరుచున్న దీవిషయమే. నూలు వడుకు
టను, మహాత్ముడు అనుబంధపరిశ్రమగ నెంచెను.
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు, బాలిక లెల్లరును
సులభముగ నిర్వహించి కుటుంబపురాబడిని వృద్ధి
జేసికొనుమాగ్గ మిదియేనని మహాత్ముడు సూచిం
చెను. కాని, జప్తిసుమంత్రులు అహంకారాభిమాన
ముచే, మహాత్ముడు దెలిపిన సత్యము నంగీకరింప
రయిరి. ప్రగల్భవాక్యముల బల్కిరి. కాగిత
ముపై చట్టమును మాత్రము నిర్మించిరి.
ఆరుసంవత్సరము లయినప్పటికీ, తాము చేసిన
దంతయు నిష్ఫలమనియు, చేతిపరిశ్రమలే ప్రోత్సా
హయోగ్యములనియు, వారు ప్రకటింపవలసివచ్చె
ను. ఇప్పటికయినను చేతిపరిశ్రమలలో వీరు రాట
పు పరిశ్రమను జేర్చెదరా? లేదో తెలియదు. ఆవిష
య మటుండ, పరిశ్రమలమంత్రిగారు వెన్నెంటనే
చర్య దీసికొని, చేతిపరిశ్రమలకు సహాయము జేసె
దరా? అదియు గనుపించదు. మున్నుండుగ రాజ
భానియం దిప్పుడున్న చేతిపరిశ్రమ లెవ్వయో, ఇక
ముందు బైకి జేసిన వెవ్వయో, వానినిగూర్చినర్హ్య
జరుగవలయునట. ఆపిమ్మట, అట్టి పరిశ్రమలకు మం
త్రిగారు తోడ్పడదరట. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు
సర్వే జరిపి రిపోర్టు బంపవలయునని మంత్రిగారు
కోరిరి. కాని, సర్వేలు, రిపోర్టులు ఎప్పటికి పూర్తి
యగునో చెప్పజాలము. వీనిపై చర్యదీసికొనునరీతి,
సర్వరణముల పదిసంవత్సరముల గడువుదాటి
నచ్చును. మంత్రిగారిని విమర్శించుటకు మే మి
ట్లు తెలుపుట లేదు. ఇప్పటివైఖరియు, అనుభవ
ము ఆతీరున నున్నవి. ఇటీవల పరిశ్రమలపాఠశాల
లను స్థాపించుటకు జేసిన ప్రయత్న మెటుల విఫల
మయ్యెనో, ఇంతకుముందు దెలిపియుంటిమి. పారి
శ్రామిక మంత్రిగారిగంభీరమువారు, దత్తమండలముల
లోను, పరిశ్రమలలోను, పశ్చిమతీరము
నందును పూడెలు పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
స్థాపించవలయునని సిఫార్సుజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు
ఉత్తరసర్కారు లో మాత్ర మొక పాఠశాలను
స్థాపించుటకు వీల్గిందేమో విచారించవలయునని
పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారిని కోరిరి. వారు విచారణ
నలిపి, అట్టిప్రయత్నము సాధ్యపడదని సిఫార్సు
జేసిరి. ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సు నామోదించిరి.
ఈరీతిని, వ్యవహారములన్నియు చెడిపోవుచున్నవి.
ఇటులనే చేతిపరిశ్రమల సర్వేనూడ, త్వరలో నను
కూలఫలము గలించునని నమ్ముజాలము. జప్తిసు
పరిపాలనము నిష్ఫలమయ్యెనని తెలుపుట డింత
కన్నను పేరునిదర్శన మేమి గావలయును?

కృష్ణామండలము: కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు
కృష్ణామండలమునందు ఎన్ని కలగడవిడ లభికము
గనున్నవి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు జాతిమతభేదముల
ను బైకి దేక, దేశస్వాతంత్ర్యమునే వోటరులయెదుట
ప్రధానమనస్యగ బెట్టుచున్నారు. జప్తిసుఅభ్యర్థులు
స్వకులాభిమానమును, సాంఘిక ద్వేషమును బో
ధించి, వోట్లను సంపాదించజూచుటయం దాశ్చర్య
ము లేదు. జప్తిసుపక్షమువారి కొకరాజకీయకార్య
క్రమములేదు. దేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము
సంపాదించవలయునను ఆతురము గనుపించదు. బ్రా
హ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదము, స్వకులపరకులవిభే
దము, మున్నగు హానికరముగు విషయప్రచారము
వలన, వారు వోటరులను భ్రాంతిపెట్ట జూచుచు
న్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్ని కలలో
పాల్గొనకముందు, జప్తిసుపక్షమువారి ఆటలు సాగి
నను, యీమారు సాగకున్నవి. ప్రజలు సత్యమును
గ్రహించి, జాతిమతకులభేదములను పురస్కరించు
కొని దేశమాతకు ద్రోహము గావించగూడదని
దెలిసికొనుచున్నారు. జప్తిసుపక్షాభ్యర్థులగునిరువు
రును ప్రజాశయములకు విముఖులగు జమిందారులు.
కాంగ్రెసు అభ్యర్థు లిరువురును ప్రజాశయసాఫల్య
మునకై తమజీవితమును ధారబోసినమహానీయులు.
కొల్లిపర సూరయ్యచౌదరిగారు కులభేదములను
పాటింపక, దేశనేవనే ప్రధానముగ నెంచి, పాటు
బడుచున్నారు. అసహాయోద్యమారంభమునుం
డియు, వీరు దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై కృషిసలుపు
చున్న సంగతి, ఎల్లరకును వివితమే. అయ్యదేవర
కాళేశ్వరరావుపంతులుగారు కాంగ్రెసు పిలుపు
నాకర్ణించి న్యాయవాదవృత్తిని వదలి, శ్రీకృష్ణజన్మ
స్థానమున కరిగి, మాతృదాస్యవిముక్తికై తమసర్వ
శక్తులనర్పణజేసియుండిరి. వీరి నేవనుగుర్తించియే, విజ
యవాడపాదులు ముగ్ధునిపలు సంఘమున కధ్యక్షు
లుగ నెన్నికొనిరి. కాంగ్రెసు ఆ దేశములను నిర్వ
హించి, దేశమోక్షమునకు కృషిసలుప నడుము
గట్టుకొనిన, కొల్లిపరసూరయ్యచౌదరి, అయ్యదే
వర కాళేశ్వరరావు పంతులుగార్లను ఎన్నికొనుట
లాభకరమో, కులద్వేషము నాధారపరచికొనిన
ప్రజాశయప్రతికూలుర నెన్ని కొనుట లాభ
కరమో, వోటరులు ఎవరికివారు యోచించుకొన
వలయును. రాజకీయ కార్యక్రమముల నాధారపరచు
కొనుపక్షము లేర్పడవలయుననియు కులద్వేషములు
అంతరింపవలయు ననియు, మద్రాసుగవర్నరుగారు
సయితము జెప్పవలసివచ్చెను. కృష్ణాగోదావరిమం
డలముల తరపున భారతశాసనసభ కభ్యర్థిగనిలించిన
టంగుటూరు ప్రకాశచంతులుగారి నెన్నికొనుట
ఎంతయవసరమో ఇంతకుముందు తెలిపియుంటిమి.
మహమ్మదీయనియోజకగణముతరపునఉమామహి
కవిగారు భారతశాసనసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ
నియమింపబడిరి. వీరి నెన్నికొని మహమ్మదీయవోట
రులు చరితార్థులగుట యవసరము. కృష్ణామండల
ముగూర్చి వ్రాసిన విషయ మెల్లమండలములకును
వర్తించును. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను శాసనసభలకు
ప్రతినిధులుగ బంపవలసిన యవసరమును గురించి
నొక్కివక్కాణింప నవసరములేదు. దేశమాత
భిన్నురాలై దుఃఖించుచున్నది. అంతఃకలహముల

ను విడిచి, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికైకృషిసలుపుడని తన తనయులును సంతతము హెచ్చరించుచున్నది. కృష్ణామండలము, తల్లిపిలుపును నిరాకరించునా?

వ్యవసాయము : పరిశ్రమలు

వ్యవసాయవిచారణసంఘమువారు పూనాలో నిపుడు విచారణ సలుపుచున్నారు. ఇక్కడనయినను యూరపియను ఉద్యోగులసాక్ష్యము కైకొనుటతో సరిపోవుచున్నది. పెద్దపట్టణములలో గూర్పుని, ఉద్యోగుల సాక్ష్యమును కైకొనినమాత్రాన ప్రయోజనమేముండును? పల్లెటూళ్లకుబోయి వ్యవసాయపద్ధతులను స్వయముగ పరీక్షించి రయితులతో సంప్రతించుట ముఖ్యము. అందుకు బూనని విచారణ కేవలము ఆర్థాటముదప్ప వేరుగాదు. ఇటుల పరిణమించునని ముందే యూహించియుంటిమి. బొంబాయి వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షులగు డాక్టరు మోగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు, రయితులకు బనికీవచ్చు అను బంధ పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలయునని కోరిరి. ఇట్టిపరిశ్రమలలో వీరు నూలుపరిశ్రమను నేతపరిశ్రమను చేర్చిరి. యంత్రపరిశ్రమలకుగూడ ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలయునని, డాక్టరు మానుగారు కోరిరిగాని, అది యసాధ్యమని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. హిందూదేశము సంపదతో తులదూగుచున్నదనువారికి డాక్టరు మానుగారిసాక్ష్యము తగినజవా బిచ్చుచున్నది. బొంబాయిరయితుల ఋణములు మిక్కుటమగుటచే తమపొలముల నమ్ముకొనవలసినవచ్చెననియు, వీరు భూములులేనికార్మికులయిరినియు, డాక్టరు మోగారు సూచించిరి. రయితులకిప్పుడు తిండియు బట్టయు దొరకుట కవకాశముల గల్గింపవలయును. ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యవిషయమును గమనింపక, పెద్ద ఆలోచన సలిపి ప్రయోజనము లేదు. ఉట్టి కెక్కలేనిప్రజలు స్వర్గమున కెటుల బోగలరు? యంత్రములు, ఫ్యాక్టరీలు, ఇనుపనాగళ్లు మున్నగు ఆర్థాటములు రయితుల కుపశాంతి గలిగించునని తోచదు. వ్యవసాయపు జాయింటు డైరెక్టరగు డాక్టరు బరన్సుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు, పూనా కళాశాలనుండి ఒక్కవిద్యార్థి మాత్రమే తాను నేర్చుకొనిన పద్ధతులను సాగుబడి కుపయోగింపగలిగెనని, పలికిరి. ఇట్టిలోపమునకు కారణమేమని యడుగగ, పెట్టుబడిగాని, భూమిగాని దొరకుటలేదని, బరన్సుగారు జవాబిచ్చిరి. పెద్దభూములున్నవారికిగాని, పాశ్చాత్యపద్ధతులు పనికిరావు. సామాన్యపురయితులను బాగు చేయుటకు, ప్రస్తుత వ్యవసాయసంఘవిచారణవలన ఫలముండునని దోచదు. దేశనాయకులును ప్రభుత్వమువారును ముఖ్యముగ సాధింపవలసిన సమస్య, ప్రజసామాన్యపు దుర్భరస్థితి నెటుల నివారించవలయుననియే. అంతియగాని, ధనికుల నింకను ఎటుల ధనవంతుల జేయవలెనని కాదు.

మరియొకసామ్రాజ్యము

సామ్రాజ్య సమావేశము స్వతంత్రజాతుల గల సామ్రాజ్యముగూర్చి యోచించుచున్నది. కాని, కార్మికపత్రిక యగు "డెయిలీ హెరాల్డు" పత్రిక, మరిమొకసామ్రాజ్యము గలదని జ్ఞాపకము

జేయుచున్నది. అది ఏది? ఆసామ్రాజ్యమునందు పరాధీనజాతులు గలరు. బలప్రయోగముచే వారిని పరిపాలించుచున్నారు. సామ్రాజ్యసమావేశమునందట్టివారికి నిజ ప్రాతినిధ్యము లేదు. హిందూదేశమునకు ప్రాతినిధ్యము వహించెడివారు నిజ ప్రాతినిధులు గారు. ఆసంగతిని ఇండియామంత్రిగారే అంగీకరించి యుండిరి. హిందూదేశప్రాతినిధ్యము వట్టిప్రహసనమని, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. రెండవ సామ్రాజ్యమునందలి ప్రజలు తమదుస్థితిని గ్రహించుచున్నారు. సాధ్యమగుసంతర్వరలో స్వరీపాలనస్వాతంత్ర్యము బడయ గోరుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవాంఛ గాఢముగ నాటుకొనుచున్నదని, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక చాటుచున్నది. సామ్రాజ్యసమావేశమునందు, అనినవేశరాజ్యములకోర్కెల దీర్చినను, ఇంతటితో సామ్రాజ్యసమస్యలు పరిష్కారమయ్యెనని భావింపగూడదు. పరాధీనజాతులకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చినగాని, సామ్రాజ్యము బలపడనేరదు.

బర్మోహెడ్డు టిక్కెట్టు

హార్ని మెనుగారిచే నూతనముగ ప్రచురింపబడుచున్న "ఇండియను నేషనల్ హెరాల్డు" పత్రిక, రాబోవు ఎన్నికలు బర్మోహెడ్డు టిక్కెట్టు ననుసరించి జరుగగూడదని కోరుచున్నది. కాంగ్రెసు పక్షమునకు జయము గలుగకుండ, మితవాదులకును రిస్పాన్సివు సహకారవాదులకును జయముగలుగునటుల తోడ్పడవలయునని, బర్మోహెడ్డుప్రభువుగారు వోటరులను గోరుచున్నారు. అందుచే బర్మోహెడ్డు టిక్కెట్టును నిరాకరించి వోటరులందరును కాంగ్రెసు పక్షమువారినే తమప్రాతినిధులుగ నెన్నికొని, తగిన జవాబీయవలయునని, హెరాల్డుపత్రిక యడుగుచున్నది. ఇంతవరకు వోటరులెటుల భావించినను, బర్మోహెడ్డుప్రభువు ప్రసంగానంతరము కాంగ్రెసుపక్ష విజయమునకు తోడ్పడనియెడల, వోటరులు తీరిన యవమానమునకు లోనయ్యెదరు. ఇట్టియవాతరము వాట్లొక్కుడుగాక! హెరాల్డుపత్రిక దెలిసినటుల, మితవాదులకు గాని రిస్పాన్సివు సహకారవాదులకుగాని ఇచ్చెడి ప్రతివోటును, బర్మోహెడ్డుప్రభువుగారి కిచ్చినటులనే భావింపవలయును.

బొగ్గుపనివారలు

బొగ్గుపనివారలసమస్య రానురాను మునిరిపోవుచున్నది. ఇంతకుముందు పనివారలు పలుకరు తిరిగి పనులలోనికి బోవుచున్నటుల ప్రకటింపబడెను. కాని కుక్కుగార్నిప్రోత్సాహముచే, లొంగపాటు తగ్గిపోయెను. పనివారల విశ్వయము బలపడెను. కార్మికులసభల నిపుడు పోలీసువారు అడ్డుగించుచున్నటుల విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. కార్మికుల నాయకులగు కుక్కుగారిని అధికారులు మాటలాడకుంట నిషేధించిరి. ఇట్టినిర్బంధములవలన, కార్మికులలో బెరిగిన యశాంతి పెరుగునుగాని తగ్గనేరదు. శీతకాలము చేరువకు వచ్చుకొలదియు, బొగ్గుతో నవసర మధికముగగల్గును. అందుచే బొగ్గు సమస్య ఇంకను తీవ్రరూపము దాల్చుమానదు. బొగ్గువిను ప్రభుత్వమువారు బొగ్గుసమస్యను పరిష్కరింపగలరని దోచదు. అట్టిసీతతో బొగ్గునిను గారు రాజీనామానిచ్చి లేబరుపక్షమువారికి చోటిచ్చుట శ్రేయస్కరము.

లేబరుపక్షము: కెన్వర్టీగారు

లిబరలుపక్షమునకు జేందినవా రొక్కరొక్కరే జారిపోవుచున్నారు. కెన్వర్టీగారు లిబరలుపక్ష ప్రముఖులు. వీరు భారతీయులకు చిరపరిచయులే. లిబరలు పక్షము నభివృద్ధికరముగ జేయుటకు కెన్వర్టీగారు ప్రయత్నించి, విఫలమనోరథులయిరి. అందుచే వీరు లిబరలుపక్షమును వీడి, లేబరుపక్షమున జేరినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మరికొంత కాలమునకు, హిందూదేశమునందలి మితవాద పక్షమువలె ఇంగ్లండునందలి లిబరలుపక్షముగూడ నదృశ్యమయిన గావచ్చును.

హార్జిగాజు: స్టబ్బు

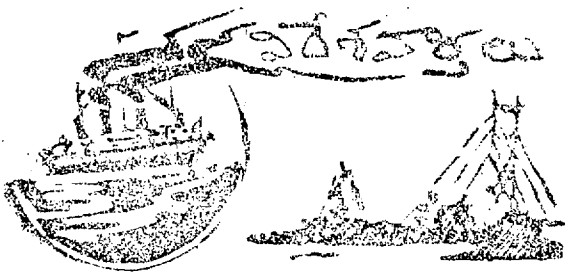
దక్షిణాఫ్రికాకు గల సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య హక్కును సామ్రాజ్యసమావేశమువారు రంగీకరింపవలయుననియు, అన్ని భాగములకును స్వాతంత్ర్య ముండవలయునుగాని హెచ్చుతడవూడదనియు, హార్జిగాజుగారు ఖండితముగ బయ్యుండిరి. డెయిలీ లెన్ గ్రాఫ్ పత్రికాప్రాతినిధిత్వము వహించుచు, బ్రిటీషుసామ్రాజ్యసానముగూ! ఖండితాభిప్రాయము వెలువడుటకే తాము ప్రయత్నించితమనియు, ద్వంద్వార్థము హార్జిగాజుగారు తేటపరచిరి. గము, స్టబ్బుగారికిఁ దునివసించుటకు దక్షిణ సత్యముగాదని స్టబ్బు స్టబ్బుగారు పూర్వపుః టిమంతులు. వీరిరువురివి.

సంస్కరణముల ఫలము

అస్సామసంసభవారు, నల్లమందు పొగపీల్చుటను నిషేధింపవలయునని కావించిన చట్టములకు, అస్సామగవర్నరుగారు అంగీకార మొసగరయిరి. సంస్కరణము లారంభమై రెండుశాసనసభల కాలపరిమితి ముగిసినప్పటికి, పాలకులవైఖరి ఎటులున్నదో గ్రహించుట కీనిదర్శనము సరిపోవును. ద్వంద్వప్రభుత్వమువలన ప్రజాభిలాషలు నెరవేరుట దుర్లభమని, ప్రత్యేకముగ వివరింపబనిలేదు.

బొంబాయి, అక్టోబరు 25 :—కూచిహీన మహారాజగారి ఫిర్యాదుపై బొంబాయి నగర వర్తకదొంగ పోలీసువారు ఆరెస్తుగావించిరి. లక్షయేబడవేల విలువగల ముత్యాలహారము విషముమై వర్తకు డ్రోహముగావించెనని పోలీసు వర్తకునిపై నేరము మోపిరి. ముద్దాయిపేరు కేవలీభాయియోచందు. నగర వర్తకులు. లాల్ భాయి కల్బావ్ భాయి, పగ్యుల్ ముద్దాయి భాగస్వామి. పోలీసు కోర్టుయొక్క ముద్దాయి బెట్టుబడి. యిన్ స్పెక్టరు అబ్దుల్ గనీ పోలీసువద్ద రిమాండులో నుండుటకు దరఖాస్తుచేసెను. 1923 నవంబరు నెలలో ముత్యాలహారమును అమ్ముటకు కూచిహీన మహారాజి ముద్దాయికిచ్చెను. హారము న్యాయము గొనసందున దానిని బంధవలసినదని 1924 మే 27 తేదీన మహారాజి వైరుజీసెను. తనతోటి భాగస్వామి పోలీసు నగరమందు గలడనియు, ఆతనివద్ద హారముగలదనియు, 1924 జూను 2-న కేదీన ముద్దాయి తింటింపెను. ఆ తర్వాత తురములు జరిగినను హారము మహారాజి కంపబడలేదు. విచారణచేసే హారము బట్టుకొనుటకు అవకాశము యివ్వబలినదని పోలీసుగోరెను. లక్షరూపాయల జామీనుమీదను ముద్దాయి విడుదల జేయుటకు మేజిస్ట్రేటు తర్తపు కేసెను. (ఆ. ప్రె.)

తిరుమనాపల్లి మధుర పోలీస్ వారు 24000000 గొప్ప దొంగతనములు చేయుచున్నట్టి అమ్మరుదేవన్ అనువానిని వారి సహచరులను నలుగురిని ఆరెస్తుచేసిరి.

సామ్రాజ్యసభ

అధినివేశముల యభివృద్ధి

వర్తకవిజృంభణము

భావిభాగ్యోదయపరిస్థితులు

రాకపోకల సౌకర్యములు

లండన్, అక్టో 20:— విదేశాంగ వ్యవహారముల సాచివారము యింగ్లెండ్‌లో.

సామ్రాజ్యవర్తకాభివృద్ధి

కి అందరము క్షేత్రించిన లేక తోడ్పడెదమని దొమిని యను ప్రతినిధులందరూ అభయమిడిరి. సామ్రాజ్య ఆర్థిక సంఘవాసినను కొనియాడిరి.

దొమినియనుల గిరాకీకి తోడ్పడునటుల బ్రిటిషు పరిశ్రమలను సభివృద్ధి చేయవలెననిరి. దీనిని విత్తము అవసరముగ ప్రియమైనది.

అధినివేశము— ఇందు హంకాంగు ఎనుమతి వర్తకముల వర్తకము జరిగినవి కర్మలు తూర్పుపడమటి ఆఫ్రికాదేశములను ఆశీకలననిరి. కాని మనము ఆఫ్రికాభివృద్ధికి ఇప్పుడు మన పాత్ర లేదు.

అయితే అంతయు నభివృద్ధి అయి సామ్రాజ్యములో మురిపాలనముగల దేశములకంటె హిందూదేశములో ప్రజాస్వామ్యము ప్రభేదమునున్నది. ప్రాచీన నాగరకముల వ్యత్యాసమున్నది. తమకు స్వతంత్ర సంస్థలున్నది బ్రిటిషు పార్లమెంటుమీదనే ఆధారపడియున్నది. ఆదేశములందు శ్వేతిముఖేరులు కాపురమున్నారు. ఉష్ణప్రదేశములందు పీరు ఎక్కువగ నున్నారు.

సాలేదేశములో నున్నట్లులే ఒకమూల స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న శ్వేతిముఖులు కొద్దిగ నున్నారు. ప్రదేశమొచ్చినది. ఇంకొక చివర నాగరకములేక వెనుకబడిన ఆదికాపులున్నారు.

అధినివేశ సామ్రాజ్యము 2000000 మైళ్ళున్నది. 50000000 మంది ప్రజలున్నారు.

1905 నుండి యునైటెడ్ కింగ్డం నుండి అధినివేశములకు మొత్తము ఎకవరులు 1000000 నుండి 6000000 పానులకు పెరిగినవి. బ్రిటిషు దిగుమతులు 1900000 నుండి 8100000 పానులకు పెరిగినవి. కెనియా ఉగండాదేశములకు ఒక సంవత్సరము క్రిందట 3000 త్రొక్కడుబండ్లు దిగుమతి అయినవి. బ్రిటిషు త్రొక్కడుబండి వర్తకమున కవి మంచి ప్రదేశములు.

కనడా, పడమటి ఆఫ్రికాలో గొప్ప అవకాశములున్నవి యభివృద్ధికి.

మోటుతనముగ నుండినవారిని నాగరకులగజేసి వారికి కొంచెము స్వపరిపాలనమునకు అవకాశములను కలుగజేసి పురోవృద్ధికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దొమినియనుల గూడ ఇందులో చాలవరకు పాల్గొనుచున్నవి.

నైజీరియా సరుగునలను అస్త్రేలియనులు పనిజేసి సాగించుచున్నారు. గోల్డ్ కోస్టు ప్రదేశము కనడాగవర్సరు స్వాధీనములో నున్నది.

బ్రిటిషు మ్యాండ్చురాష్ట్రములోనున్న అధికారులు దొమినియను మ్యాండ్చులందున్న అధికారులతో సంప్రతించుచుండవలెను అపుడపుడు.

వెస్టిండిస్

సామ్రాజ్యసభావిధానము ప్రకారము లండనులో ఒక మారు, వెస్టిండిసులో రెండవసారియు స్థాయిసభలను జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. నాకావ్యాపారము సభివృద్ధి చేయుటకు కనడా ఏమిచేయనోయని వెస్టిండిసు దీవులందును జూచుచున్నది.

క్రాంతిమోక్షము వ్యవసాయపద్ధతులు ప్రవేశపెట్టి బడి నవి. తొలివార్త లిప్పుడు బోవుచున్నవి. అందుచే చాలముభివృద్ధిగాంచినవి.

బ్రిటిషుగవ్వయనా

సాధనసంపదలను లాభకరముగ వినియోగించుటకు విచారణసభి రంగుని చిన్నపార్లమెంటు కమిషనును బంపితినిరి. అమెరిగా, 70000 చతురపుష్పాల్ల అడవి కడిగి దెస అధికారి క్రింద నున్నది.

ఆఫ్రికాలో ప్రజాగోగ్యము ముఖ్యవిషయమనిరి. ఈ గలబాధనుగూర్చి ఆలోచించవలెననిరి.

దేశీయసమస్య

దేశీయుల విద్యకును, దేశీయుల ఆరోగ్యమునకు అత్యంత సంబంధమున్నది. సహజముగ సభివృద్ధియగుచున్నది దేశీయులకు కలవలెను. ఉదారభావములను గ్రహించుటకు వీలగునటుల తోడ్పడవలెను. శీలము ఏర్పడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. తనవర్గములో తాను ఉపయోగము నుండునటుల దెలుపవలెను. అంతియగాని ఇతరవిద్యను నేర్పిన ప్రయోజనము లేదు.

పడమటి ఆఫ్రికా

శీతోష్ణస్థితి యూరపియనులకు సరిపడదు. అచట యభివృద్ధి అంతయు దేశీయులచేతనే జరుగవలెను. కోకోపరిశ్రమ అంతదేశీయులచే. ఉగండాలో ప్రతిపంట్ల బాగున్నది.

పడమటి ఆఫ్రికాదేశీయులను వారిగాయకులచేతనే పాలించుటకు ప్రయత్నించితిమి. తమసాంప్రదాయముల ప్రకారమే నాగరకప్రభుత్వలక్షణములు ఒప్పకొన్నంతవరకు పాలించుచున్నారు. ఈపద్ధతులు ఇతరులకు సరిపోవున్నవి దేశీయులకు సరిపోవును. సంస్కృతిప్రేరేపించు. తమ వ్యవహారములను వారే నిర్వహించుటకు వీలగునట్లు.

తూర్పు ఆఫ్రికా

ఒక్కసలవారే నివసించు దేశముగాదు. దక్షిణఆఫ్రికా నంటిదిగాదు. కొద్దిరుంది మాత్రమే శ్వేతిముఖులు. ఇనుపదారులకును, రేవులకు, రోడ్లకు తూర్పుఆఫ్రికాలో జేయుటకు పార్లమెంటువారు 10000000 పానుల నిశ్చయగట. శ్వేతిజాతులు గూడ యభివృద్ధిగ పనిచేయుట కవకాశము లున్నవి. ఆయా ప్రభుత్వములవారి మొత్తమును బుణముగ దీక్షింపరు. ఉగండాలో నున్న ప్రతిపంట్ల ప్రదేశములను రైల్వేతో కలిపి తుదకు దానిని దక్షిణఆఫ్రికా రైల్వేతో కలిపెదరట.

మాలే ద్వీపకల్పము

అభివృద్ధి, విశ్వరమ్యముగూర్చి అమెరిగాగ ప్రస్తావించిరి. ఎనువతులు 78000000 పానులనుండి 150000000 పానులకు పెరిగినవి. రెండేండ్లలో దీనికి కారణము అచట రబ్బరు సత్తు విస్తారము దొరుకుటయే.

పలెస్టైనును స్వగుంసహాయముమీదనే ఆధారపడి యున్నది. స్వర్గలోనే 4000000 పానుల ఋణమును సంపాదించగలను. పలెస్టైనులో అరబ్బు లింకను యూదులజాతీయ నివాసమునకు ప్రతిపంట్లలుగ నేయున్నారు. యూదులే ఎచ్చితమరిని పారడ్రోలేదరను అరబ్బుల భయమునకు ఆధారము ఎంతమాత్రములేదు యూదులు ఎక్కువగ ప్రవేశించినను అర్థిక ఆరోగ్యపరిస్థితులు బాగుండుటచే అరబ్బులసంఖ్య విస్తారముగ నేయున్నది.

కనడా వర్తకపు టాడంబడికను గూర్చి మకెంటే కింగు గారు అంతయు ఒప్పుకొనిరి.

న్యూగినియా

లో న్యూగినియా ప్రకారము జరిగించితిమని బ్రూసుగారనిరి వైద్యసహాయము లభించుచున్నది. దేశీయుల రోగములనుగూర్చి పరిశోధన జరుపుచున్నారు. ఆరోగ్యముగ వారిని ఆదరించి చికిత్స చేయుచున్నారు. వచ్చేనెలలో మెల్బోర్నులో దేశీయుల ఆరోగ్యమును గూర్చి చర్చించెదరు. పసిఫిక్లోనున్న ప్రభుత్వములు పాల్గొనును.

నైరుతి ఆఫ్రికా

ప్రజలు హాటంటాటులు స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. దానిని సాధించుటకు దౌర్జన్యమును జేయ వలెననిరి. అది ముదరకుండగనే అణచివేసిరి. వీరికి స్వాతంత్ర్యము నీయు విషయమై న్యాయమూర్తి డివిల్లియర్సుగారు ఆలోచించుచున్నారు. రాజ్యము నంతకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారే యుండుకొని సాక్ష్యమెంతటి స్వర్గలో హాటంటాటులు తమరిని తామే పాలించుకొను నటుల నేర్పెదరట.

సింహాళ దేశ కళాశాల

విశ్వవిద్యాలయముగ మార్పుట

కర్నలు ఆమెరిగారి ప్రకటనము

లండన్, అక్టోబరు 23:— సామ్రాజ్యసభలో అధినివేశ సామ్రాజ్యపరిస్థితులను దెలుపుచు సింహాళ దేశ పురోవృద్ధి గూర్చి ప్రశంసించి స్వర్గలో సింహాళ దేశ కళాశాలను సమగ్రముగ విశ్వవిద్యాలయముగ మార్పుటకు అప్రమత్తులై కృషిస్తున్నవన్నారమని కర్నలు ఆమెరిగారు దెలియజేసిరి.

చీనాపరిస్థితులు

విప్లవము అంతరించుట

వర్తకము అభివృద్ధియగుట

రుగ్బీ, అక్టోబరు 22:— క్యాంటనులో వర్తకపరిస్థితులు అభివృద్ధియగుచున్నవి. క్యాంటనులోనే కొంతవరకు బహుమగ్రణపు టుద్యమము సాగుచున్నది. వర్తకము యభివృద్ధియగుచున్నది. హంకాంగు, క్యాంటను ప్రభుత్వ పాగయోడ, రైలుప్రయాణములు యథాప్రకారము బోవుచున్నారు. బ్రిటిషు వర్తకము బహిరంగముగ సరకులు క్యాంటనులో దిగుమతి జేయుచున్నారు. క్యాంటనులో చీనా దుకాణములందు బ్రిటిషు సరకు లన్నిటిని విక్రయించుచున్నారు.

చికియంగు నేనలను మరలించిరి. స్పెయిన్‌లో అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది.

తువాను భీభత్సము

హావన్నా, అక్టోబరు 22:— కింతులు, టెలిఫోనులు తెగిపోవుటచే రైలురోడ్లు రాజమార్గములు వేలబడినవి. ఇంతవరకు 100,000 డోలరులు సహాయార్థము ఇచ్చిరి. ఇంతవరకు 100,000,000 డోలరుల నష్టము గల్గినట్లు.

యూర్పు ప్రభుత్వ అస్త్రేలియా కేసునట.

నల్ పాని ప్లాస్టుగాను పనిపొయిరి.

బొగ్గు పరిస్థితులు

డెర్బీ ప్రభుత్వ సంధిరాయబారి

లండన్, అక్టోబరు 23:— బొగ్గుతగవును కుదుర్చుటకు డెర్బీ ప్రభుత్వ సంధిరాయబారిగ పనిచేయవలెనని కోరుచు సిద్ధముగ నున్నాడనని దెలియజేసెను.

కార్మికపక్షములో కెన్సర్లీ గారు చేరుట

లండన్, అక్టోబరు 25:— బగలుపక్షమునుండి చీలి పోయి కెన్సర్లీ నాని కార్మికపక్షములో చేరెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా సామ్రాజ్యము

అట్టుటర్డు, అక్టోబరు 25:— బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో ఇంకొకసంగతిని మేము స్వప్నమందెన తలంచము. ఇప్పుడు ప్రతిమాటకు రెండ్రములున్నవి అట్టివిలేకుండ విస్తృతముగ ఒకే యర్థముండునటుల జేయుటకుగోరుచున్నారము. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రతిపత్తినిగూర్చి సామ్రాజ్యములో ఎంతమాత్రము భయపడనక్కరలేదని పార్టీబాగుగా రనిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికావారు

సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవలెనదనని అన్నిపక్షముల వారును సామ్రాజ్యములోనే యుండవలెననియు పార్టీబాగుగారు సామ్రాజ్యసభలో ప్రారంభమున దెలిపిన భావములు ప్రమాదజనితము లగుగాన దానిని పాటింపరాదనియు స్పష్టమేనని దెలియజేసెను.

కె యి జ రు

కెయిజరును జర్మనీకి రానిచ్చిన ప్రమాదము గల్గినది తలంచి ప్రభుత్వమువారు రాయీదలమకొనలేదట. అందుచే కెయిజరు జర్మనీకి బోవుట తలస్థింపదు.

వెయసులు రాకొమరునకు దగ్గు పడినెను పట్టినది. మూడురోజులనుండి బైటికినమ్ముటలేదు.

సామాజ్య ఆర్థిక పరిస్థితులు

అంతర్జాతీయ వర్తకము

దౌమినియను పరిస్థితులు

దౌమినియను పరిస్థితులు 28:—ఆర్థిక పరిస్థితులను గూర్చి నిన్న సామాజ్య పత్రికలో దౌమినియను ఇండియా ప్రతినిధులు అందరూ పాల్గొనిరి. ప్రకటననిమిత్తము ఉపన్యాసము చేసి సాయంకాలము అందజేసిరి.

బ్రిటిషు ఎగుమతులు

చాలవరకు సామాజ్యములో ఖర్చుగల చాల గొప్ప పంగతి. కనడా వర్తకపరిస్థితి ను జూచినను మొత్తముమీద అంతర్జాతీయ వర్తకము గూడ బాగున్నది. పోయిన నాలుగు సంవత్సరములనుండి బ్రిటిషు దీవులనుండి దిగుమతులు 117000000 నుండి 168000000 ద్వారకులకు పెరిగినవి. బ్రిటిషు దిగుమతులన్నీ ఎక్కువగా తొనుపు కవడా గోరుతున్నది. ఇతరదేశములనుండి పోటీ వస్తువుల బ్రెజిలిషు ఎగుమతులు గూడ ఎక్కువవుతున్నవి. దీనికి కారణము కనడావారు మాత్రమే ప్రత్యేక పోకర్తములే. నిరుడు గ్రేటు బ్రిటనుకే కనడానుండి పంపింపబడినది. నాలుగేడలకిందట గ్రేటు బ్రిటనుకు 800,000,000 ద్వారకుల ఎగుమతి అయినది. నిరుడు 500,000,000 ద్వారకులకు పంపించినది. ఈ నాలుగేడలలో కనడావర్తకము ఇతర భాగములతోగూడ చాల అభివృద్ధిగాంచెను.

ఆస్ట్రేలియాతో సంరక్షణ ఏర్పాటులను ఉభయత్ర పరపాదములను జేసికొనిరి. చెప్పిండ్లనుతో గూడ వర్తకపు ట్రాడెంబడికను మరల జేసికొనిరి. కాని ఇంకను అమలుజరుగుటలేదు.

సామాజ్య ఆర్థిక సంఘము

సామాజ్యములో తయారగు వస్తువులనే ఎక్కువగా ప్రచారము పలుకుటకు ప్రయత్నము చేయబడునని కనడా ప్రధానామాత్యును మొకటి కింగుగారును నడిచిరి. అధిపతీ ములనుండి వచ్చు ఆహారపదార్థములను విక్రయించుటకు గూర్చి చింతించిరి.

మరితర పదార్థములను గూర్చి గూడ ఇట్లు చేయవలెను. బ్రూను గారు

అంతర్జాతీయ వర్తకమును పెంపొందించుటకు చాల ముఖ్యము సామాజ్యము యొక్క ప్రత్యేక వాణిజ్యభివృద్ధి మీద ఆధారపడియున్నది. అంతియగాని పశుబలముమీద ఎన్నడును నుండదు. ముందు సామాజ్యరక్షణమును గూర్చి గూడ ఈ విషయము వాలోచించవలెను.

సామాజ్యములు నాలుగుమూలల వ్యాపించినపుడు దానిని సరికొత్త మార్గములను గాపాడుటకు నాకాడకము అవసరము. ఇతరుల కంతకలేదు. తమకే యున్నదనిరి.

అంతర్జాతీయ వర్తకాభివృద్ధిని గూర్చి దౌమినియను లలో జనసంఖ్యగూడ ఆలోచించవలసియున్నది.

ఉభయత్ర లాభముగ పనిజేసిన, సామాజ్య వికృత ఏర్పడును. గ్రేటు బ్రిటనుకు దౌమినియను లు తమ దేశములో తేయు సహాయమును గ్రేటుబ్రిటను తమకు తేయుగల సహాయమును ఆలోచించవలెనని బ్రూనుగారనిరి. గ్రేటుబ్రిటనులో సామాజ్యములోనున్న శ్వేతముఖుల సంఖ్యలో నూటికి 85 మంది యున్నారు. అందుచే సామాజ్య ఆర్థిక సంపద అంతయు గ్రేటుబ్రిటనుమీద ఆధారపడియున్నది నేటికిగూడ సామాజ్యరక్షణమును ముఖ్యముగ గ్రేటుబ్రిటనునే చేయుచున్నది. వర్తకము బాగున్న నే చేయుగల మనుచున్నది. గ్రేటుబ్రిటను పరిస్థితు లన్నచో, సామాజ్యభావి భాగ్యోదయ మున్నమాట.

యుద్ధము పూర్తిఅయినదానికి తన ఆర్థిక, పారిశ్రామిక వర్తకాభివృద్ధిని మరల గ్రేటుబ్రిటను ఆశ్చర్యకరమగు ప్రయత్నములను జేసి సాధించెను. దీనిని ఆస్ట్రేలియా సానుభూతితో జూచుచున్నదనిరి. అంత గొప్పభారమును వహించుట ఆశ్చర్యము.

గ్రేటుబ్రిటను ఇవ్వవలసిన పోకిలన్నిటిని ఇచ్చివేయగల్గిన విషయం కంతయు సంకెనుగుచున్నది. ఇతరులుమాత్రము గ్రేటుబ్రిటను కీయవలసియు ఇచ్చుటలేదు.

మరల లంగారు విధానమునే ధైర్యముగా గ్రేటుబ్రిటను అవలంబింపగల్గినందులకు సంకెనుచున్నారమనిరి. సామాజ్య యొక్క గొప్పపనులకు మూడుమాటలలో ఇమడియున్నది.

మనుష్యులు, సాము, మార్కెటులు. గ్రేటుబ్రిటను ముఖ్య సమస్య మార్కెటులే. గ్రేటుబ్రిటను మార్కెటులను సాధించే నేని పారిశ్రామికతగవే యుండదు. గ్రేటుబ్రిటను ప్రపంచములో వర్తకమును విస్తారముగ సంపాదించలేదు.

ఆస్ట్రేలియా యభివృద్ధి గ్రేటుబ్రిటను కొనగల శక్తిమీద ఆధారపడియున్నది. సామాజ్యములో వర్తకము పెంపొందుచు నేయున్నది. ఆచటగూడ ఎక్కువగా సామాజ్యములో వర్తకమున్నను పూర్తిగ తనవంతును గ్రేటుబ్రిటను సాధించలేదు. దీనిని తేకుండ, పూర్తిగ గ్రేటుబ్రిటను సంపాదించునటుల జేయవలెననిరి.

ఇంగ్లండులోనే మోటారుబండ్లు గావలసియుండుటచే ఆర్థికములనుండి వచ్చు గింకాకి అవకాశము లేకున్నది. ఈ విషయములో ఆస్ట్రేలియా తన యవసరములనే చూచుకొనవలసియున్నది. ప్రత్యేక సదుపాయములను గూర్చి గ్రేటుబ్రిటను బో దిగుమతులమీద ఆదనపుపన్ను చేయుటని బ్రూనుగారనలేదు. పన్నులున్నచో బానిస తస్థించులేదు. సామాజ్యములో తయారగు వస్తువులనే వాడవలెను మర్చిందైజా మార్కు ఆస్తు అమలు జరుగునపుడు గ్రేటుబ్రిటనుకు లాభముగనుండును.

సామాజ్యములో గ్రేటుబ్రిటను కిస్తాముగనే వర్తకము జేయుచున్నది. సామాజ్యములో తయారైన వస్తువులనే కొనవలెనను తలంపు న్యూజిలండులో గట్టిగ నున్నదట. బ్రిటిషు సరకులను గొనుటకు చతుకసాము దొరుకునటుల వర్తకపోకర్తవల్లము తోడ్పడుగాక యని న్యూజిలండు ప్రధానామాత్యుడనెను. అన్ని విషయములలోను సామాజ్యము సమగ్రముగ నున్న ఎంతయు లాభకరము.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఆర్థిక మృతి

యూనియను ప్రభుత్వములో జరుగుచున్న ఆర్థికపరిభోధననుగూర్చి తెలియజేసిరి. సామాజ్యపరిభోధకసంఘములు సహకారముతో పనిచేయువలెనని ఆమెరికానా రన్నమాటను ఆమోదించవలె ననిరి.

సామాజ్య ప్రతిపక్షసంఘములో బాటు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ప్రతిపక్ష సానుచున్నది. ప్రస్తుతమును ఇబ్బందులను కల్గించుచున్న చీడపురుగులబాసను నివారణజేయుటకు పరిభోధనలుజరుగుచున్నవి. సామాజ్య ఆర్థికపరిభోధనని ప్రతినిధులందరూ ఆమోదించుట సంతోషకరమనిరి.

విరిమి ప్రతినిధి యభిప్రాయము

విరిమి ప్రతినిధి ప్రతినిధిగూడ ఈ సభలో పాల్గొను నవకాశముగల్గినందులకు సంకెనుచును చెలిమిచ్చెను. గ్రేటుబ్రిటను విరిమి ప్రతినిధి ఒకదానిమీద ఒకటి ఆధారపడియున్నది. అందుచే ఒకదానిభాగ్యము రెండవదేశమునకు లాభముగ నుండును.

న్యూఢవులండు

వర్తక పరిస్థితులనుగూర్చి న్యూఢవులండు ప్రధానామాత్యుడు చెలియజేసెను. ముంకములకు సవరణజేయుటకు మొన్ననియమించబడిన సంఘమునకు సామాజ్యసరకులనే వాడవలెననువిధము ఇచ్చిమేయనిరి.

కనడా ఒడంబడికనుబట్టి చెప్పిండ్లనుతో జేసికొనుటకు రాయబారములు చెడుచున్నవి. సామాజ్యములోనున్న ఇతర భాగములతోగూడ ఇట్టిఒడంబడికలను జేసికొనవలెననుచున్నవాడు.

ఇండియాలో వర్తక పరిస్థితులను గూర్చి దిక్షప చర్చకంతకును ప్రత్యుత్తరమును వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు ఇచ్చెను. ఈ చర్చ బ్రిటిషు వర్తకులకు చాల ఉత్సాహకరముగ నుండుననిరి.

బర్మాడాకు దక్షిణమున ప్రమాదము

లండన్, ఆక్టోబరు 28:—బర్మాడాకు దక్షిణముగ తుపాను, ఉప్పెనలో బ్రిటిషుపడవ మునిగిపోయెను. ప్రాణస్వము లేకున్నను చాలనష్టముగల్గెను. ప్రాణమునిగిపోయినవడలో 20 మంది మాత్రమే మిగిలిరి. వారు బాగానేయుండుట. 60 మంది చనిపోయినని భయపడుచున్నారు. ఈ 1916 లో కట్టబడిన. సార్వభౌముడు చనిపోయినటుంబములకు సానుభూతి సంపెను.

సామాజ్య ఆర్థిక సభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేకత

లండన్, ఆక్టో 28:—నేను సామాజ్య పరిశ్రమలన్నిటిని ఒకే మోస్తరుగ నడిపించిరి. సామాజ్యముచందలకు ఒకే మోస్తరు జేయవలెనను విషయము నేర్పించుచున్నది.

సామాజ్యములు రెండు

దెయిలీ హెరాల్డు ప్రతికాభిప్రాయము

లండన్, ఆక్టోబరు 28:—సామాజ్యమును గూర్చి దెయిలీ హెరాల్డు ప్రతిక ఇట్లు ప్రాయశఃకృతి:—సామాజ్యములు రెండున్నవి. స్వాతంత్ర్యముగల జాతులతో గూడుకొన్న సామాజ్యముగాక స్వాతంత్ర్యము లేని జాతులతో గూడుకొన్న సామాజ్యము ఇంకొకటి యున్నది. సామాజ్య పథకు వారికెరవున ప్రాతినిధ్యము లేదు. భారతదేశముకరవున ఆంగ్లేయప్రతినిధి నియమించుట హాస్యాస్పదముగ నుండును. ప్రహసనముగాని వేరుగాదు. వారు కామన్వెల్త్లో స్వాతంత్ర్యముగలవభ్యులు గారు. ఇప్పుడు వారు సామాజ్యప్రభుత్వము వారు పాలించి సామాజ్యలాభమునకై వినియోగించుకొనుచున్నారని భారతీయులు త్వరితగతిన గ్రహించుచున్నారు. ఈ ఆస్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి తిరగబాటు ఏర్పడినది. అయ్యది నలమఖముల వ్యాపించుచున్నది.

బాగ్లనష్టము ఆగిపోవుట- పారిశ్రామికసప్తము ఇంగ్లండులో బాగ్లనష్టము ఆగిపోవుట బ్రిటిషు పరిశ్రమలకు చాలనష్టము గల్గెను. వర్తకము లాభకరముగ లేదు. ఎగుమతులు దిగుమతులు తగ్గినవి.

కెయిరో కరాచీ విమానములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేకత

లండన్, ఆక్టో 28:—కెయిరో కరాచీ బంధనే రాటుజేసిన రెండు విమానములలో ఒకటి ఇంగ్లండు నులతో డిసెంబరు 15, 20 లేదా సెప్టెంబరు 15 యనచరులు మధ్య బయలుదేరునట.

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

లెనిన్ ఖా

ఆంధ్రప్రదేశ్

లండన్, ఆక్టో 28:—కెయిరో కరాచీ బంధనే రాటుజేసిన రెండు విమానములలో ఒకటి ఇంగ్లండు నులతో డిసెంబరు 15, 20 లేదా సెప్టెంబరు 15 యనచరులు మధ్య బయలుదేరునట.

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

ఒక విమానముమీద వెడలెదలము కెయిరోవరకే వెళ్లును. ప్రయాణికులు అవకాశముండును. లండనునుండి కెయిరోపానులు. బసాకు 101 పానులు. డిసెంబరు విమానముమీద, పర్శియ్యులుచో ను. బసాకుజేరును. అచటనుండి రరీక్తా కైమానిక ప్రయాణము

భారతదేశ వర్తకపరిస్థితులు

ఇంగ్లండుతో ఎక్కువ వ్యాపారము

లండన్, ఆక్టోబరు 25:—శుక్రవారము సామ్రాజ్య కళిలో భారతదేశ వర్తక ఆర్థిక పరిస్థితులను గూర్చి చాట్విత్ గార్డ్స్ డిప్యూటీ సెక్రటరీ, నిరుదు ఇండియా వర్తకము 500000000 పౌనలు. ఈ పుష్కల కొంతకలనరముగ నున్నను ఆకాశరముగనే యున్నది.

భారతదేశ ఉక్కుపరిశ్రమ

భారతదేశ ఆర్థికవిధానమున గ్రేటుబ్రిటను ఉక్కువర్తక సంఘమునా రింత ఉదారభావముతో దృక్పథమును మార్చు కొనుట శుభసూచకము. ఉక్కుపరిశ్రమకు సమచిత సంరక్షణ పద్ధతిని కలుగజేయవలెననుట మంచిది. భారతీయులు దీని నెంతయో ఆమోదించిరి. ఎక్సయిజు పన్నును ప్రతిమీద తీసి జేసినపుడు శేతసంఘమువారు దీనికొన్న చత్య పరింత ప్రశం సార్థము. దీనివలన ప్రాతవిరోధ మంతయు తొలగి వర్తక సౌకర్యము శరద్దినది.

కలకత్తాలో క్రొత్తగట్టు నౌకాయములు, నీటిపాలు దల విధానములు, రైల్వేలు గ్రేటుబ్రిటను వర్తకము యభివృద్ధి యగుటకెంతయో తోడ్పడును. ముందు మార్కెటులందు విస్తారము విక్రయమగును. దీనికి కారణము ఇండియాలో ఎక్కువ ఉత్పత్తియగుటయే.

రైల్వేఆదాయము పెరిగినది. యుద్ధమునకు పూర్వమున్నట్లే ఆదాయము బాగున్నది. కాని అదిచాలదు. వర్తకమును సంపాదించుట కష్టముగాని ఎక్కువక తయారగునపుడు ఇండియా రైలవేల సరకులు విక్రమగతులకు ఎక్కువ మార్కెటులు

న. 1925-26 ఇండియాలో తయారైన వ

విశాలము. కాని ఇండియా ఎగజుతుల

పున్నకొనెను. గ్రేటుబ్రిటనుకే ఇం

క్రయించుటకు గోరుచున్నది.

దేశ వర్తకశాఖలకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ

చున్నదానికంటె నూటికి 25 దిగు

లో మాత్రము నూటికి 25 ఎక్కువ

వస్తువులను దర చాల వ్య

వస్తువుల ఖరీదు, నేత

గలును, బ్రిటిషు వర్తక

గిరుదు ఇండియాకు

పెను. నూటికి 70

వచ్చినది. అంత

గా గోరుచున్నది.

న్నది.

వర్తకము

రీయము.

దౌమిని

రకులను

వాతీ

రాజప్రతినిధికి సరిహద్దు రాష్ట్ర మండలముల సన్మానము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

పెహవరు ఆక్టోబరు 25:—పెహవరు, కోహటు, హ జరాజిల్లా లొసంగిన సన్మానప్రత్యుత్తరము రాజప్రతినిధి 25-వ తేదీ నిటుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—

మహాశయులారా,

మీరు మాకోసంగిన సన్మానమునకు నేనును ఇర్విన్ ప్ర థ్వియు నెంతయు కృతజ్ఞులము. పెహవరు, కోహటు, హ జరాజిల్లా ప్రతినిధు లింతమంది చేతులలో సరిహద్దురాష్ట్రముం దొసంగిన సన్మానమునకు చాలసంతోష వగుచున్నది. ఇచట మీతో కొద్దిగంటలే కలసియున్నను యీ కొద్దిలోనే చాలమం దిని మిత్రులను చేసికొనునటుల భావించెదము. ఈవాయవ్యపరి హద్దు రాష్ట్రము ఆ సభ్యుడై తీయు ల దృష్టి నెందుకొకరించెనో నాకు తెలియును. అందుచేతనే నాయు ద్యోగకాలమున ముందే యీరాష్ట్రమునకు రావలెననుకొంటిని. భారత రాజప్రతినిధి వాయవ్యపరిహద్దుపై నొకకన్నువేసి యం డవలెను. అచట పరిస్థితులు హఠాత్తుగ వికసించి అచటనున్న అభీవృద్ధులు వెంటనే తగిన పనిని జరుపవలసిరావచ్చును. అందు చేత నీరాష్ట్రమున ప్రథతోబనిజేయు అభీవృద్ధిప్రధానపునాత్మముల బాగా ప్రశంసించినందులకు నాకు చాల సంతోషమగుచున్నది. రాజప్రతినిధి యిప్పటి కిరువదియైదు సంవత్సరములనుండియను యీరాష్ట్రముయొక్క పరిపాలనకు బాధ్యత గల్గియుండుటవలన అచటి క్రజలక్షేమమునుగూర్చి స్వయముగ నభిరుచి గల్గి పని జేయవలసి యున్నది. నేను సరిహద్దుసమస్యను యిదివరకు నచ్చిర రాజప్రతినిధులవలె గాక భిన్నదృష్టితో వీక్షించిన టుల జెప్ప గల ను. సరిహద్దు రాష్ట్రము ను నే నీరోజున ఆకాశపథమునుండి చూచితిని, ఆ చూచినపుడు పెహవరుభలవంత భూములు స్వతంత్రదేశములో విద్యుదులును కొండలలోనికి జొచ్చుటకు గాంచితిని. గొప్పసికందరు గజనీ మ హమ్మదు మొగలు చక్రవర్తి నాటికాలమునకును యిప్పటికిని పరిహద్దుసమస్యను జోల్పిన ఆభేదము గానించును. కొండలలో ఆకలిచే బాధింపబడువారు క్రిందనున్న పల్లపుభూములకు వచ్చు డబ్బు ఒత్తిడిచేత నని మీరుకెప్పుడు ఈ సమస్యను చూచిరిమి చూర్లమును చూచిచితిరి. భారతప్రభుత్వమువారు సరిహద్దుదేశ నాగరకత నభివృద్ధిజేసి ఆర్థికస్థితి నభివృద్ధిజేయుట కాలోచించు చుండురని మీరు నమ్మకముతో నుండవచ్చును. మీరాష్ట్రమున కవిరముననేవ జేసిన చీపురమీదను సర్ నార్మకా బోల్డును గారుతాము త్వరలోనే కొన్ని ప్రదేశములందు అడవినితొలగించు మార్గముల చూచిచిరి. ఆవిషయమై నేను సానుభూతితో నా లోచించెదనని గట్టిగ జెప్పగలను. సరిహద్దు భానులకు యెక్కువ బాధ్యతనొసంగి స్థిరపడెన జిల్లాలను తగినవిధమున రక్షింపవలెనని మీరుకెప్పుడు సరిహద్దు వెంటనే సివిల్ పబ్లికవర్క్స్ నిర్మించి విషయమై విచారణసంఘ ములోచించెను. జాతివారిపై పన్ను విధించుటనుగూర్చి విచారణలో నున్నది. ఈసరిహద్దు రక్షణ మునకై మీ సహకారావసరమును గూర్చి మీరేమియును సందియ పడ నక్కరలేదు. సరిహద్దురక్షణకు తగినవార నుటకు యీ దేశచారిత్రమే నిదర్శనము. ఈ భలంతమును ఉత్తరలోయ లను కాపాడి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మహాసంగ్రామ సమయ మున తోడ్పడి పురాతన యుద్ధభలమును జూపగల్గిన మహాబాతి య ని వ్యక్తము గాగలదు. యుద్ధ సమ య మున మీ రం దరు ను నే వ జే సిన ను

కులముల ప్రత్యేకముగ దెలుపవలసి వచ్చినందుల కన్యధాంపకద్దు, ఇట్టిభావములు నాకేప్పడినపుడు భారతసైన్య బాకవకాశమున్న తప్పకుండ యిచ్చియుండెడివాడనే స్తుత పరిస్థితులలో రైకూయటుమెంటు నెక్కువ జే

చెప్పజాలను. అయినను సరిహద్దువాసులపట్టిమ నెరి నేవాని కీవిషయమును తెల్పెదను. యుద్ధపు ఆందో

గడచినది. కాని యీ జిల్లాలలోని ప్రజలు ప్ర

ద్యడి సరిహద్దులపై నెవ్వరును దండయాత్ర

విషయమును వరువజాలను. నే నీసరిహద్దు

టుల ఆభ్యుదయమునగూడ కొంతయున్న

కముందుగూడ నిట్టిపరిస్థితులే యుండి

విభజిగాయనిని నమ్మదగినది.

సరిహద్దురాష్ట్రములందు వ్యవసాయము

వ్యవసాయపు రాయకవిషయ ఇచటికర్షకుల నాకర్షించిన సవస్థలను పరిష్కరించుటకు తోడ్పడునని నేను నమ్మెదను. అవ్యవసాయసమస్యనాకు వ్యయముగ ముఖ్యమైనదై యున్నది. వ్యవసాయవిషయములందు దీరాష్ట్రముగూడ యితర రాష్ట్రములతో బాటు కాస్త్రీయ పరిశోధనలను దెలుసుకొన వలసియున్నది. కర్షకుల భాగ్యముభివృద్ధి జేయునే విధానమైనను నాకష్టముగనే యుండును. ఇరిగేషనుకును గట్టులవలన ప్రస్తుతము వ్యవసాయమునకు నష్టముగలుగని మీరుచెప్పితిరి. రైల్వేను ఆయా రైలుమార్గ సర్క్కిల్లను బట్టి నిర్ణయింపవలెననియు, కొన్ని సంవత్సరముల కొక మొత్తమునే నిర్ణయింపవలెననియు నొకమాదన విచారణలో నున్నటుల నాకు తెలిసినది. సగిగా ఏర్పాటుజేసి సర్క్కిల్లలో మురికినీటికాల్యల బెట్టుటనుగూర్చిగూడ ఆలోచనలోనున్నటుల వివరతోమముగవిషయమగుచున్నది. వీనివలన తగినసౌఖ్యము గల్గునని నేనునమ్మెదను. హజారా నెటిల్కెట్టకాలము నెక్కువ జేయవలసికాదో యివ్వడు చెప్పలేనుగాని యీవిషయమై మీరు కోరినది. జాగ్రత్తగ పరిశీలింపబడును.

విద్యాభివృద్ధి యీరాష్ట్రమునకులకు అవసరమని మీరు దెలుసుకొన్నటుల మీసన్మానప్రత్యుత్తరము దెల్పుచున్నది. ఇందు నాహృదయపూర్వక సానుభూతి గలదని వేరేచెప్పవక్కరలేదు. ఈ విషయమై భారత ప్రభుత్వము నా రొగ స్మీయు నాలోచించుచున్నాడు. డబ్బుపన్నులంతవరకు కానివి త్వరలోనే ఆచరణయందు బెట్టెదను. నేను పెహవరులోయ పైకెగినపుడు బైబరుతోన ద్వారమున కనతిమారములోనే ఇస్లామియా కళాకాల భవనముల గాంచితిని. వాయవ్య పరి హద్దు రాష్ట్రము తన ఉన్నత విద్యాలయమును పురద్వార ములయెటుటనుండి మధ్య ఆసియా నుండి వచ్చువారి కన్నుల గట్టునటుల జేసిరి. మరీసంస్కృతగూర్చి నిజముగా గర్వపడవలసి నదే. భారతదేశమున దేనితో బోల్చినను ఆది తాళగలదు.

కేంద్ర శాసనసభ ప్రాతినిధ్యము

మీరాష్ట్రమునకు కేంద్ర శాసనసభయందు డెక్కువ ప్రాతినిధ్యము నొసంగవలెనని మీరు కోరిరి. ఆ విషయమై డబ్బు నుగ జెప్పెదను. కేంద్రశాసనసభయందు ప్రజానియుక్తకభ్యుల సంఖ్యయు, ప్రభుత్వనియుక్త కభ్యుల సంఖ్యయు శాసనసభ్యా ణము ప్రకారము నిర్ణయింపబడినవి. భారతదేశమంతయును స్థాన ములు నిర్ణయింపబడి యుండుటచే యొన్నికస్థానముల నెక్కువ జేయకుండ ప్రభుత్వవియోజకస్థానముల నెక్కువజేయరాదు. ఈ విషయమంతయు స్థానమూటరి కవిషయ విచారంపనుండుట చేత శాసనసభలందలి స్థానములందు మార్పులుగ జేయ వీలుండదు. కాబట్టి ప్రస్తుతము యేస్థానములనుగాని యెక్కువజేయ వాగ్యముగాదు.

మీ వ్యవహారములను మీరు దిద్దుకొనుటలో నెక్కువ బాధ్యత నొసంగవలసినదిగ కోరుచు మీ రొసంగిన సన్మాన ప్రత్యుత్తరము నందు తెల్పిన విషయమునకు ప్రత్యుత్తరమియజాలనున్నాను. రాజభక్తిలోను ప్రహరీత భావములోను మీరు పనిజేసినపుడు భారతదేశమున నిరభాగములందు బాధ్యతాయుతి ప్రభుత్వమును గోరినట్లేకోరుట సాగభావికమే. కాని ఈ కోరిక మీఁక రాష్ట్రమునకే గాక భారత దేశమంతయును సమానమైనదిగ వున జాగ్రత్త పరిశీలింపవలసియున్నది. నేను యీ ప్రాంతములకు వచ్చిని స్వయముగ నీ విషయమై దెలుసుకొని సరిహద్దురాష్ట్రముయొక్క ప్రత్యేక స్థితిగతులవలన యితరమగు భారతదేశమునకు గాకుండ నీచట ప్రత్యేక సౌకర్యమే మవసరమందనో దెలుసుకొనగోరితి. కాబట్టి ఆ విషయమై యీ రోజున సరియైన ప్రత్యుత్తర మియజాలను. కాని యీవిషయము లన్నియు నాలోచించు కొలదియు మీరు కోరిన కోర్కెలకు తరచివరకొసంగి విచారిం చెదనని జెప్పగోరెదను. ఏర్పాటుగావించినను మీదేశప్రజల శాంతిక్షేమాభివృద్ధికియైన నని మనస్సులోనుంచుకొనగోరెదను. అయ్యదియే మీసరిహద్దు రాష్ట్రమునకు భారతదేశమున కంతయు సంరక్షణాభివృద్ధి కవసరమైయున్నది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 25:—రెంగాలు ఆర్థి నెంకు రెండవ వార్షికోత్సవమును జరుపుటకు, ఆర్థి నెంకుక్రింద నిర్వహింపబడిన వారియెడ సానుభూతి జూపుటకు కలకత్తా మేయరు నేనుగుప్త గారి అధ్యక్షతక్రింద నేటిసాయంత్రమున పెద్దసభ జరిగెను. టి. సి. గోస్వామి, బి. కె. బోసు, కె. ఎస్. రాయ, హామిదా హుస్సేను మొదలగువారలు ఆర్థి నెంకును ఖండించుచు, ద్వజము క్రిందకువచ్చి దేశము స్వరాజ్యమును బడయుటకును తన్మూలమున “దౌర్జన్యకరమును చట్టమును” అనులునండి తొలగించుటకును ప్రజలనుద్దోషించుచు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. సాయంత్రము ప్రార్థనాపాఠ్యపఠన సభాక్షేమ ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాల

ఎసంట్లీ వోటర్లకు విజ్ఞప్తి

మన రెండు జిల్లాలకు కలిసి ఎసంట్లీ స్థానం ఒక్కటి మాత్రమే ఉంది. దానికి రాజకీయ రావుగారు, వేంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారు, పెరుమాళ్లు నాయుడుగారు పోటీ చేస్తున్నారు. వీరి మధ్యలో ఉత్తమని ఎన్నుకొనవలసిన భారం మనపై ఉంది. దేశాభిమానం మాట మరిచిపోయి ఇప్పుడు ఏనుగు లాభిమానంతోనే ఇష్టమవుతున్నవారికి వోట్లిచ్చి తర్వాత విచారించే లాభముండదు. వారి చరిత్ర ఇప్పుడు ముందుకు వచ్చింది. ఎవరు సమర్థులో, దేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదనానికి ఎవరు తోడ్పడుతారో వారికి ఓట్లివ్వండి. రాజకీయ రావుగారు బ్రాహ్మణులు. ఇప్పుడు వేటగా ఉంటున్నారు. జాతీయకలాకాలలో ఇంజనీయరుకుమాడా చదివారు. రాజకీయవేత్త అనిమాడా చెబుతారు. కాని వీరు ఒకవిధంగా సమర్థులైనా దేశస్వాతంత్ర్యం కొరకై అరికట్టుకున్నారు. ప్రజాసంస్థలకు కాలగెనుకు వ్యతిరేకం నిలుచున్నారు. రెండవవారు వేంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారు. వీరు నిడుబ్రోలుగ్రామ మునపరుగారు. కడపన ఎన్నికల్లో కూడా ఎసంట్లీకి వచ్చి ఓడిపోయారు. వీరి ధైర్యం, రాజ్యం వర్తమానాలు. వీరు సర్వదా కైతులక్ష్యం కోరుతారు కాని గవర్నమెంటుకు వ్యతిరేకంగా మాత్రం పనిచేయవలదు. జప్తికు పార్టీ నాయకుగారి మనిషిని ప్రచారంచేస్తున్నట్లు కూడా ప్రజలు అనుకోకుండా ఉన్నారు. ఇక మూడవవారు పెరుమాళ్లు నాయుడుగారు. వీరు నెల్లూరుజిల్లావాసులు. సుప్రసిద్ధ కమ్మకుల జ్ఞాని. యే. ప్యాన్ చేసిన విద్యాసంపన్నులు. విద్యార్థి దళ సమితి కాలగెను సం దళిమా సం చూపుతున్న రాజకీయపరిజ్ఞాని. వోట్లు బహిష్కరించిన రోజుల్లో కందుకూరు తాలూకాలోని ప్రెసిడెంటుగావుండి తాలూకా వోట్లు పట్టేయియ ఒక్కవోటుకూడా లేకుండా ఖాళీగాపంపిన ప్రజామండలికుడు. నిమగ్నంక దేశసేవకుడు, నిరాడంబర జీవితం దేశసాధానకార్యం ఎట్టియింపులైనా మునుపనున్న దీక్షకు. 40 సంవత్సరాలపాటి ప్రజామార్గంలో పాటుబడుతున్న కాలగెనువారి ఆమోదానుసారంగా నిలిచిన కాంతమూర్తి. వీరు ఏసోఫేంజిలోకాక స్వరాజ్యపార్టీలో ప్రజావాదుల వోట్లన్నింటిని కర్ణులైయుండుటనిజముగా మన ఆద్యక్షులు ఇట్టి దేశసేవతోటే తోడ్పడతారని ఉన్నప్పటికీ దేశ మోక్షి అధోగతి పాలైయుండదు. ఓ వోటరు సోదరులారా! మీరు నిద్రావస్థను విస్మరించితిరనియే నాభావము. అట్లయిన మనస్సుకుల కవర్లులో మీకే తెలియదు. మీరు నెల్లూరుజిల్లానం చూపవద్దు. దేశక్షేమమాట బాగా దీర్ఘస్థితి యొచించండి. మనవోట్లు స్వీకరించుటకు సర్వదా పెరుమాళ్లు నాయుడుగారి అర్హులు అన్యులను వోట్లొసగిన దేశద్రోహం చేసినవారమగుము. స్వరాజ్యసాధన దూరస్థులను మనము దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనార్థం ధనమానప్రాణాలర్పింప జాలకపోయినను అట్టి మహానుభావుల నావోట్లొసగుట మనస్థంభకాదా? నిరంకిర దేశధర్మలకు మనమీ సహాయంచేయలేమా? సర్వోత్కృష్టులను పెరుమాళ్లు నాయుడుగారికే మివోట్లొసగండి. అయి తెన్ని చెప్పి నా సర్వధనకంటే. మిత్రత్వంవనలేక దేశాభిమానం చూపండి.

కమ్యూనిస్టులు

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మాత్రముల సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భావతత్వముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా సేవకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూపవలసిన విశేషము తెన్నియొకలపు. — వెల 0-12-0. పాస్టల్ వేలు

మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రిక

7. రెండుకట్టిపిథి, మద్రాసు

అనంతపురం సహకారసభ

(న్యూయిట్లీ)

అనంతపురం 25-10-26:—2వ అనంతపురంజిల్లా సహకారసభ 28 లేదీ 8 గం. ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులగు గౌ. వే. రామదాసు పంతులుగారిని, ఎల్. సత్యనారాయణ గారిని ఆంధ్రసహకారసమైక్యసభకార్యదర్శిని, హత్తివరావుగారు ప్రేమను నద్ద పన్నానించి నాడుదయము జిల్లాకలెక్టరుగారు తెరచిన ప్రదర్శనశాలకు గొంపోయిరి. జిల్లా అంతటినండి గుమారు 800 సహకారసభ్యులు వచ్చియుండిరి. వ్యవసాయశాఖ డిప్టీ కలెక్టరు రామిరెడ్డిగారు, రా. సా. జె. వెంకటేశ్వరచౌదరిగారు మున్నగు వారలు వచ్చిరి. హత్తి శివరావుగారు సభ్యుల సన్మానించుచు ఉపన్యసించిరి. రామదాసు పంతులుగారు తెలుగున ఉపన్యసించిరి. సహకారసంస్థలయందలి లోపముల నూచించి పునర్నిర్ధారణ నూతనసంస్థల సంస్థాపనగూర్చి విపులముగ ముచ్చటించిరి. సత్యనారాయణగారు పిమ్మట నుపన్యసించిరి. తెలుగు జిల్లాలలో ఉద్యమమెట్లు పనిచేసినది వివరించిరి. ఈసమయమున మదరాసునుండి హిందూపత్రికా సంపాదకులు కాలమువేసినటుల కొంతగాగా సభలో జరిగి, వరామర్మ తీర్మానముగావించి, గౌరవార్థము కొంతసేపు సభ నిలిపివేసిరి.

బాకీలు నమూనాకేయుట, సంస్థల పునరుద్ధరణగూర్చి తీర్మానములు గావించినవిమ్మట సభ నాటికిముగిసెను. మరునాడు మరల సహకారసమితి లాండుమాట్ల గేజిబ్యాంకు, సహకార సంఘముల చట్టముల సవరణ మున్నగువిషయములగూర్చి తీర్మానించిరి. సభను ముగించుచు అధ్యక్షులు సహకారసభ్యుల బాధ్యతలను వివరించిచ్చిరి. యూనియను సాసయిటీబ్యాంకులు మూసివేటితో సంబంధముగల వారు వివిధ రీతుల తమ బాధ్యతల నిర్వహించునపుడు అన్నిసంస్థల శ్రేయమునారని, మరియు ఉద్యమమునకు ధనము సహాయముకేయు దిహిపటల లాభమునుగూడ గమనించవలసినది.

సభ ఇయ్యద్రుముగ జరిగెను. వచ్చేయేడు సభ ధర్మరములో జరుగుటకు నిశ్చయించెను.

వ్యవసాయశాఖ కలెక్టరుగారు పీఠ మెమోరియలు చూపించు వ్యవసాయముగూర్చి రెండు ఉపన్యాసము లొసంగిరి. అధ్యక్షత వహించిన రామదాసుపంతులుగారు వ్యవసాయశాఖను గూర్చి చెప్పిరి. ఆవివారము రామదాసుపంతులుగారు సత్యనారాయణగారు కాలేజి విద్యార్థులకు సహకారమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

వ్యవసాయశాఖ సహకారశాఖల ఉద్యోగులు కలసి పని చేయుచున్నందుకు ప్రతినిధులు సంతసించిరి.

హిందూలారినర్చి అందు రిఫారము

రాష్ట్రీయసంఘముల జాయింటుసభ పూనా, అక్టోబరు 25:—హిందూలారినర్చి అండ్ రిఫారము సొసైటీయొక్క రాష్ట్రీయ సంఘముల జాయింటు సభ నిన్ను జరిగిన పూనా శివర్థన ప్రచారకమండలివారి యాజమాన్యమున నాగపూరు భవానీకంకర నియోగిగారి అధ్యక్షత క్రింది హిందూసావిద్యాలయములో జరిగెను. మధ్యరాష్ట్రములు వీరాడలనండియు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘములనుండియు సభ్యులు వచ్చిరి.

కేంద్రసభాసాధన రాష్ట్రీయసంఘములతో కలిసి పనిచేయుటగాను కేంద్రసంఘము నొకదానిని స్థాపింపవలెనను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. ఆ కేంద్రసంఘమునకు సర్వమహాదేవ్ చౌదరిగారు అధ్యక్షులుగను, యస్.వి. ఖాండేగారు కార్యదర్శిగను యొన్నుకొనబడిరి. ప్రాథమిక గంగానాథ్ గూ, సర్ బివికా కృష్ణబోసు, గౌరనవీరులుగ భువన్, సర్ లక్ష్మణయ్య, ఆనేగార్లు మొదలైన ప్రముఖులు పంపిన అభినందనలు జరుగవలెనను.

కేంద్రసభలో ఒక అధ్యక్షుడును ప్రతిరాష్ట్రీయమునుండి యిద్దరుసభ్యులును జాయింటు సెక్రటరీ లిద్దరును. ఈసంఘమే కేంద్రసంఘమునకు నియమ నిబంధనగా వ్రాయవలసియున్నది. హిందూలారముల సమస్యలపై హిందోదేశములో చేసిన పనుల హైకోర్టుల రిపోర్టు రిఫారము పనియెట్లు జరుగవలసినదిని నిర్వహించుట ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించెను.

వెలువడినది! త్వరపడుడు

నీతినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం ద్వైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలకించు దేశమునకు బోయి యాభావలోనికి బరివర్తితమై యిటివల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్గీ ఘోలోనికి బరివర్తితమైన యుత్పన్నతీగ్రంథమున కిది మధురముగ నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసమీక్షితుల కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో డేటగా నూటిగా సీగ్రంథము చెప్పచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోరైండు. వెల రు. 0-8-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల;

తపాలువెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి

THE ASIATIC GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE Co. Ltd., (Incorporated In India)

NOTICE.

It has come to the knowledge of the undersigned that Messrs. M. P. Ram, L. Basappa, and H. G. are trying to make the Public believe that the Directors of the above Company are being instructed by Mr. M. P. Bhoj as the Director-in-charge of the District Court of Bangalore to be worked under the conditions and under the statement is false as S. Natesa Iyer and others of the Company for posted for Hearing

Meanwhile the Company have for ordinary General removed Me and L. Basappa same has been General the 16th also ceasing the Board

tha
L.
J

వృత్తాంతలేఖలు

బెజనాడ గాంధీపార్కు

సామి వేంకటాచలం చెట్టిగారు తెరచుట

(స్వకీయవిలేఖరి కంటి)

బె జ నా డ, అక్టోబరు 25 :- నేటి యుద్ధ యుద్ధ గాంధీపార్కును, రామచంద్రరావు పుస్తక భాండా గారమును కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యత క్రింద సామి వేంకటాచలం చెట్టిగారు తెరచును నిట్టికార్యమును చేయగలందులకు మున్సిసిపాలిటీవారిని అభినందించిరి. పార్కు ను తెరువవలసిన దని చెట్టిగారివడుగుద పంతులుగారు ఆసహ యోధ్యనును ప్రారంభించిన పహళుహుని యీ పార్కు స్మరణకు తెచ్చి ఆహళుహుని బోధలను దేశభక్తి యంతమైన జీవితములను గడుపుటకు ప్రజల కుత్సాహ మొసంగుననియు చెప్పిరి.

బహిరంగసభ

తరువాత బహిరంగసభలో నుపన్యసించును రాబోవు యెన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఎన్నుకొనవలసినదని చెట్టిగారుచెప్పిరి. స్వతంత్ర అభ్యర్థియగు కొలంబెట్టిగారు తమ విషయమును సమర్థించుకొనజూచిరిగాని కాశ్వేరరావుగారు తగినట్లుగా జవాబుచెప్పిరి. కాంగ్రెసుపార్టీ సిద్ధాంతములను గూర్చి అధ్యక్షతవహించిన ప్రకాశంగారు వెల్లడించుచు కాంగ్రె సనగా ప్రజలకు విజయమేననిచెప్పిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే పహళుహునే సేవ పని చెప్పును సభ్యులు చాల ఉత్సాహమును

బంధరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

అక్టోబరు 24:-

చాల తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. కం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగార్లు పరమేశ్వరీ ఆలయమునందును శ్రీయుత టంగుటూరి ప్ర వివారి ఆలయములో గం పక్షమువారివే యెన్ను

శిలం జగన్నాథ యయన్నార. మోవర రా కాంగ్రెసు కారావుగా గూరి వారు ను.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తూముకాలవలకేను

అక్టోబరు 25:- 5, 6, 7 వార్డులలోనున్న తూముకాలు వలను మూసివేయవలసినది గా ఫిబ్రవరి నెలలో మునిసిపల్ సంఘ మువారు తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానమును రద్దుచేయించ వని మునపలుకొట్టలో కొంతమంది వ్యాజ్యములుచేసిరి. మునిసిపల్ సంఘమునకు ఆనకులముగా నెట్టెంబరులో తీర్మానముచేసెను. తిరిగి కొంతవోటర్లు మునపలుగారి తీర్మా నావేసిండును జిల్లా కోర్టులో అప్పీలు దాఖలుచేసిరి. నవంబరు 1-వ తారీఖునకు వాయిదావేయబడెను.

21-వ వార్డు ఎలక్షను

21-వ వార్డు ఎలక్షనునుగూర్చి యిదివరలో పత్రికలో ప్రకటించబడెను. పానుగల్లు రాజాగారి నిరంకుశచర్యనుగూడ ప్రదురించితిమి. తిరిగి యీఎన్నిక 22-వ తారీఖున జరిగెను. మరీ రా|| రా|| రంధి అప్పలస్వామిగారును మరీ రా|| రా|| చిత్రపు నగసింహారావుగారును పోటీచేసిరి. బాలబ్రహ్మపెట్టెలు ఆనాడే తెరువబడెను. అప్పలస్వామిగారికి 108 వోట్లును, నరసింహారా వుగారికి 81 వోట్లును వచ్చెను.

నిడదవోలు తాలూకా ఓటర్ల మహాజనసభ

జిల్లీసుపార్టీ వారి దుండగములు

ఈనెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శ్రీయు త నీరకొండ వెంకటరత్నం చాదరిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద కొ వ్వారులో సభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీయుత ప్రకాశం చంతు లుగారు, గంపలగూడెం కుమారరాజువారు, ఆత్మకూరి గోవిం దాచారిగారు, అభ్యర్థి శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారు సభ సలంకరించిరి. అధ్యక్షతవహ్యం మయివత్తువారే, శ్రీయుత ప్రకాశంగారు సభ్యులకు, కాంగ్రెసు పుట్టుకనుండి యిప్పటి వరకు జరిగిన మార్పులను చేప్పించుడగా, తిరిగినిడి నుబ్బారా యును, గానాల రామమూర్తి, పోలిశెట్టి వెంకటరత్నంగార్లు వారి బ్రాహ్మణేతరపక్షము ఆనచరులతో సభలోనుండి ఒక్క ముద్దిలేరి, తాముకూడ మాట్లాడుటకు ఆవకాశమిచ్చుని కో రగా, అధ్యక్షుడు, ఇది కాంగ్రెసువారిని బలపరచుటకు యేర్ప డిన సభగాన ఇందువిషయమై మీరు పట్టుబట్టుటకు పిలువేదని యు, తప్పనిసరియైన మీలో నొకరు మాట్లాడుటకు ఒకపావు గంటకాలము వ్యవధినిచ్చెదననియు నుబ్బారాయుడుగారికి సమా ధానమిచ్చిరి. అందులకు వారిపక్షమువారికి కోపమువచ్చి, అల్లరి రేపి ప్రధానముగ నెంచినప్పిన పిన్న పెద్దలు అల్లరిచేసి, ఒకగంట కాలమువరకు మాట్లాడుటకు పిలువేతుండజేసిరి. ఈ సమయమున చాగల్లు కాపురస్తులు, నిశ్శబ్దముగానుండుటకు యితరులను కూ ర్చుండజెల్తుమండగా తలెక్కుగ్రామస్థుడును బ్రాహ్మణేతర వా దియునగు పోలిశెట్టి వెంకటరత్నంగారు అందులో నొకరిని, మొద పట్టుకొని గెంటి, కొట్టుటకు ప్రయత్నముచేసిరి. ఇది రెండుపక్ష ములుగ పరిణమించి, దొమ్మిగూమారి ఒకగంట కాలపరణము చేసినది.

దుర్భ వెంకటాద్రి.

కలరా మాత్రలు

డబ్బు 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-0

కలరా వైరసువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గానియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుట న గలుగును. ఈపురుగులు శరీరములోకి రక్తమును వెలు దీనిముఖ్యలక్షణములు:-అతీ ర్తి, కడుపులో స్పల్సనోప్పి, లు, విరేచనములు, కోగము మొచ్చినకొలది గంజనీటిపం గములు, మాత్రము బంధించుట, నాడి ఊడించుట, శరీ రు అతిబాధ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రలు లోపల టునే విష పురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిశ్లేదుల తము చెడవించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. ఈ తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట గుక్తము. ముదరాను - బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

1938-వ సం॥ అక్టోబరు 26-వ తేదీ మంగళవారము

ధాన్యములు.

సరియలు బా 1-కి రు 70 0 0 మిదిలు 84 0 0 నరక

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలివి ,, క 48 గలవి రు 12 8 0 18 0 0

నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0

డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0

రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0

నవ్వులు ,, ,, 22 0 0 23 0 0

2. ధాన్యము పవ్వులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 8 0

పెసగలు ,, డిటా ,, 18 8 0 15 0 0

పెసె ,, డిటా ,, 13 8 0 14 0 0

మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0

ఉలవలు ,, ర 195 ,, 9 0 0 9 12 0

3. నూనెపస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0

నెయ్య ను 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురంతుల నెనగపచ్చబా1కి ,, 50 0 0 52 0 0

ఇతరప్రదేశము ,, ,, 48 0 0 49 0 0

తరు నెనగనూనెగానగబా1-కి రు 114మి.నూనె 110 0 0

అముదము బా 1-కి ,, 82 0 0 80 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాడవనుపు బా 1-కి ,, 72 0 0 78 0 0

కూరపనుపు ,, ,, 25 0 0 28 0 0

మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి 140 0 0 154 0 0

గుంటూరుపాడకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40,48

కాశీపా స్తీపాడకట్టు ,, ,, 50,53

బెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 81 8 0 56 0 0

5. ఇనుము.

శట్టారకం బా 1-కి ,, 82 0 0 88 0 0

చదరం ,, 81 0 0 88 0 0

రవుండు ,, 81 0 0 82 0 0

6. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 5 4 0

నూళయేనుగ నెం 20 ,, 6 12 0

నెం 20 బెన్ని సింహం యీతె ,, 7 6 0

నెం 22 ,, ,, 7 14 0

నెం 12 1/2 పాండిచేరి ,, 5 15 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 6 6 0

నెం 12 1/2 న్యూకాలక్ ,, 5 10 0

నెం 14 1/2 ,, న్యూకాలక్ ,, 6 6 0

నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు ,, 5 8 0

నె 2 1/2 ,, ,, 5 9 0

నె 14 1/2 ,, ,, 6 8 0

నెం 12 1/2 చూర ,, 5 10 0

నెం 1 1/2 ,, ,, 5 0 0

7. దూది.

బోంబాయిబస్తా బాతు 1-కి రు 300 0 0

వల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0

8. లోహములు.

నండి 100 కులంబు ,, 58 8 0 59 0 0

అంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0

సవరము1-కి ,, ,, 18 8 0

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 285 0 0 250 0 0

రాగి డిటా ,, 268 0 0 260 0 0

ఫిలిప్పైను దీవుల స్వాతంత్ర్యము

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల విధానము

(అందఱును పత్రిక మనిలావిలేఖకుడు ఆపత్రికకు ఇట్లు వాయువువాడు)

ప్రసిద్ధులు మాలిడ్డు ప్రతినిధియగు కలనలు కార్మిఖాన్సును గారు ఫిలిప్పైను దీవులయందు పర్యటన మొనర్చియుండుటచే అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు ఫిలిప్పైను దీవులకు స్వాతంత్ర్యమొసగువిషయమై తమవిధానమును మార్చుకొన తలచుకొన్నారేమోమను సంశయపెచ్చుచున్నది. 25 సంవత్సరములనుండి సంయుక్త రాష్ట్రములవారు ఫిలిప్పైను దీవులకు పరిపాలించుచున్నారని విల్సన్ అధ్యక్షుడగు బర్నెసుచేరినను గాను అవలంబించిన విధానము వారివలన పరిపాలనా భారమునుపొందిన మేజరు జెనరలు లియనార్డువుడ్ గారు తలకొందుకూర్చిరి. డిమోక్రాటికు పార్టీ వారు ఎన్నికలను మునుందు గావించిన వాదానములను కొనసాగించుటకై 1918 సంవత్సరమున బర్నెసు చేరినను గాను ఫిలిప్పైను దీవుల గవర్నరుగ నియమింపబడిరి. 1900 సంవత్సరము నుండి డిమోక్రాటికు పార్టీ వారు ఫిలిప్పైను దీవులకు స్వాతంత్ర్య మివ్వకలయునని కోరుచున్నారు. యానువాలుటాపు పరిపాలనము నామోదించునారు స్థానిక స్వపరిపాలనాధికార మే సంపూర్ణముగ నొసగిన చాలుననుచున్నారు.

ఫిలిప్పైను దీవుల పరిపాలనను గురించి ఫిలిప్పైను వాసులకే ఎక్కువ జోక్యమును చూపినను గాను కలనజేసిరి. 1920 సంవత్సరమున అధికారులలో నూటికి 4 మంది మాత్రమే అమెరికావారుగ నుండిరి. 1916 సంవత్సరమున అమోదించబడిన జోన్సు బిల్లును ఫిలిప్పైను కానసభకే సంపూర్ణాధికారముల నొసగెను. గవర్నరు జెనరలు యొక్కయు వారి ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిలు సభ్యుల యొక్కయు అధికారములు స్థిరము పెక్కు కాననములు అమోదించబడెను. ఫిలిప్పైను రాజకీయ నాయకుల అభిప్రాయములను గైకొనుచు చూసినను గాను పరిపాలనా వ్యవహారముల వన్నిటిని జరుపుచుండిరి. అకాలమున ఫిలిప్పైను నాయకులగు క్విసను ఆన్సెనగార్లచేరిపాలనమును సంపూర్ణముగ జరుపుచుండిరి చెప్పవచ్చును. ఈవిధానము నుంచికొనని అమెరికాలో భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను. స్వపరిపాలనను పొందవలయునను అభిలాష కలనజేసి స్వపరిపాలనను ఆమోదించిన అర్హతను కలనజేసి ఫిలిప్పైను వాసులకు స్వపరిపాలన మొనరుట కింతకన్న వేరుమార్గము లేదని చూసినను గాను తమ విధానమును సమర్థించుకొనిరి.

1921 సంవత్సరమున రిపబ్లికను పార్టీ వారు అధికారమునకు రాగానే కామరసు ఫాబ్రికు మేజరు జెనరలు వుడ్ గార్లు ఫిలిప్పైనులకు వంపబడిరి. అచ్చటి పరిస్థితు లెంతమాత్రము తృప్తికరముగ లేదని వీరు నితనిక మంపిరి ఈనెడదీకమును అధికారముగ గైకొని చూసినను గాను అనుబంధించిన విధానమును రద్దుచేసి పరిపాలనా బాధ్యతనంతయు అమెరికావారి స్వాధీనమునండి యుండవలయునని తీర్మానింపబడెను. ఈఉద్దేశము నెరవేర్చుటకై జెనరలు వుడ్ గార్లు గవర్నరు జెనరలుగ నియమింపబడిరి. అమెరికావారు ఫిలిప్పైను ఆర్థికవిషయములను ప్రభుత్వమున చక్కజెట్టిరి. ఈ ప్రయత్నములందు ద్వీపవాసులు కూడ తోడ్పడిరి. కాని పారిపాలనా విషయములందు ఫిలిప్పైను నాయకుల సలహాను ప్రయోగించినందున సంఘర్షణ మేర్పడెను. 1928 సంవత్సరమున ఈ సంఘర్షణము తీవ్రరూపముదాల్చెను. ఫిలిప్పైను వాసులు స్వాతంత్ర్యోద్యోగమును తీవ్రముగ కొనసాగించ మొదలిడిరి. కాని ఫిలిప్పైను దీవులయందలి రబ్బరు స్థాంపైనులను అమెరికావారు వదలకొనజాలక జెనరలు వుడ్ గారి విధానమునే రిపబ్లికను పార్టీ వారు ఆమోదించిరి.

ఫిలిప్పైను దీవుల ఆర్థిక పరిస్థితులను పరిశీలించి భౌతిక సంపదను అభివృద్ధిచేయు మోచల నొసగుటకై కలనలు కార్మిఖాన్సును గాను ఫిలిప్పైనుకు వంపబడిరి. ఫిలిప్పైనుకు స్వాతంత్ర్యము కలిగియున్నారని అమెరికావారి అంగీకరించుచున్నారు. కాని పరిపాలనను మారిన ప్రజాసామాన్యులు ఇప్పుడు ఆమోదించుచున్న స్వాతంత్ర్యము సోప్తవ స్వాధీనపరిపాలనను సక్రమ ప్రభుత్వము అంత మొందునని అమెరికా వారు చెప్పుచున్నారు. ఫిలిప్పైను దీవులలో రబ్బరు పరిశ్రమను వృద్ధిచేయవలయునను ఉత్సాహము అమెరికావారి కధికమైనది. ఫిలిప్పైను మహాసముద్రమున అమెరికావారు తమ ప్రతిష్ఠను గౌరవమును వాణిజ్యవిషయములందు గల ఆధిక్యతను నెరవేర్చుకొనవలయుననిన ఫిలిప్పైను దీవుల పరిపాలనా బాధ్య

ఆంధ్ర భాషా నిలయము

కుక్కునూరు గౌతమీ ఆశ్రమ వాని కోత్సవము

మానవరం, ఆగ్స్ట్ 25:— వైజాము యిలాకా పాలన చ సంతానము కుక్కునూరు గౌతమీ ఆశ్రమము శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్ర భాషా నిలయము ప్రభువు వాని కోత్సవము మహర్షివమి విజయరథేవి కోజులలో ఆశ్రయముగ జరుపబడెను. సంస్థానమునందలి ఆంధ్రప్రముఖులందరు ఆహ్వానింపబడిరి. రామమంట్ల పము ప్రత్యేకముగ నిర్మింపబడెను. చుట్టుప్రక్కల గ్రామముల వారు చాలకుండినట్టిరి. ఆజోజాననే స్వామిపూజ పూర్తి యయ్యెను. ప్రకాశంగారి మేడలో సభ యేర్పాటు చేయబడెను. అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన భైరాచలం దేవస్థానము పండితుడు విద్యాత్ అహ్మారి సీతారామకృష్ణిగారు బోటులో ఆలస్యముగొచ్చిరి. ఈలోపల కార్యనిర్వాహక సంఘము సమావేశమై కొన్ని తీర్మానములను గావించి గ్రంథాగారమును గరింపిననిబంధనల నంగీకరించెను. సభకువచ్చిన వారందరును ఆశ్రయపైట పండిత ముకుంద రామూర్తిగారిని అధ్యక్షులుగ నుండగోరిరి. వారికి పుష్పమాలలు వైచినపిదప మాతృగీతములతో ప్రార్థనజరిగెను. అధ్యక్షులగు రామూర్తిగారును ఉపాధ్యక్షులగు నుబ్బారావు గారును భారతీయ సంస్థాన ప్రభువులమీదను నిలయ నిర్మాతలగు దేశోద్ధారకుల మీద రచించిన పద్యముల జదివెరి. కార్యదర్శి వర్మగారు ఆహ్వాన ఉపన్యాసమును జదివెరి. ఉపాధ్యక్షుడు సభకు రాజాలనివాడునవసిన సందేశములను అభిప్రాయములను జదివెరి. కార్యదర్శి వానికనివేదనను జరుపుచు ఆమరవరములో చేసినపనిని దెలిపెరి. అధ్యక్షులగు రామూర్తి గారు అధ్యక్షోపన్యాసము నొసంగెరి.

రెండవ రోజు సభలో విద్యాత్ కృష్ణిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సంస్థానకవులగు రామూర్తిగారును నుబ్బారావు గారును అధ్యక్షునికి స్వాగత మొసంగుచు పద్యముల జదివెరి. జాతీయగీతము రైసడిచు అధ్యక్షుడు మామ గంటలనేపు ఉపన్యాసము నొసంగుచు వేదాంతమును గూర్చియు విద్యాధర్మమును గూర్చియు గ్రంథాగారములు నార్తాపత్రికలు పాఠకాలంబుగూర్చియు శ్లోకములను వేదకౌస్త్యములను జనువులను గూర్చియు చాణక్యవిద్యానాథ వివేకానంద భాగవత భగవద్గీతలనుండి ఉద్ధరించుచు మాట్లాడిరి. ఉపాధ్యక్షులగు మోక్షర్థ అప్పారావు గారు ని జాం రా జువు సం ద రి ఆంధ్రోద్ధయమును గూర్చి ఒక వ్యాసమును చదివెరి. అధ్యక్షుడు సభకుమంగించు ఇయ్యది కాశ్యపముగ నుండవలెననియు భవననిర్మాణమునకై ప్రజలు సహాయముజేయవలెననియు చెప్పెరి. చింతపల్లి సత్యనారాయణ గారిచే తీయబడిన నైజామా, దేశోద్ధారకుల ఛాయా పటములు ప్రదర్శింపబడెను. వైజాము పాలనచ సంతాన ప్రభువులకు విజయమును దీర్ఘాయువును గోరుచు తీర్మానములు గావించబడెను. మంగళములతోను ఫలాహారములతోను సభ ముగిసెను. (ఒకతంలివార్త)

అ.భా. వైద్య సేవాదళ పోటీ పరీక్ష:— నెంట్లువాడు అంబులెన్సును కార్యదర్శిగారు, యాపాటివరేక్ష ఆశ్రయలో 1927 జనవరి 10-11 తేదీలందు జరుగునని (వాయువువాడు. లార్డుడింగు అ. భా. విద్యాసంస్థల వైద్యసహాయ బహుమతి డబ్బులలో పరీక్షదర్శకులై టు బహుమతిగిన్నె యాబహుమతులు విద్యార్థులకు 12-20 వీడ్లవారికి (వైద్యవిద్యార్థులు కానివారికి) యివ్వబడును. వివరములు కార్యదర్శి సిన్హాకు వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

తను ఎక్కుటికిని వివనాదకూడదని జెనరలువుడ్ గారు ఖండితముగ చెప్పుచున్నారు. రాజకీయ ఆధిక్యతయున్న గాని వ్యాపారవిషయములందుకూడ ఆధిక్యత ఏర్పడదనియు, రాజకీయ ఆధిక్యతకు సైనికబల ముండవలయుననియు వుడ్ గారి అభిప్రాయము. ఫిలిప్పైను దీవులను అమెరికావారు పరిపాలించుచున్నంతకాలము ప్రాప్యప్రపంచమున అమెరికావారి కొక ప్రతిష్ఠ ఏర్పడును. ఫిలిప్పైను దీవులకు స్వాతంత్ర్యమివ్వబడిన ప్రాప్యప్రపంచమున అమెరికాకు స్థానమేయుండదు. క్రైస్తవవాగ్ధిక, పాశ్చాత్య సాంప్రదాయగౌరవము కొనసాగిపై అధికారపడియున్నది. పాశ్చాత్యవిధానము, భార్య సాంప్రదాయములు, వ్యాపారాభివృద్ధి కూర్చుండే గలందు వ్యాపించుటకై అమెరికా ఫిలిప్పైను దీవులను తమ తియండ యుంచుకొనవలెను.

ఆంధ్రభాషా నిలయము

నెం 7, తంబుచెట్టిపిని మద్రాసు

ఆగ్స్ట్ 25 వ తేదీ సోమవారమునంచినవంబరు రెన తేదీ వరకు జరుగును. లోకకంటకుడగు వరకాసురుని మరణాది న మగు వరకచతుర్దశినాడు భారతీయుల ధనప్రవాహమును దిగమ్రించుచున్న విదేశేషస్త్రియును వివాళముగావించి మంగళిస్సాతులై పవిత్రమగు శుద్ధభద్రుడు ధరించుటకుగాను మేము ఖడ్గరు ప్రదర్శనమును ఖడ్గరువిక్రయమును జరుపుచున్నాము. యీ ప్రదర్శనములో లోకమంతట ప్రసిద్ధిపడిన డక్కామజిలినలతో సమానమగుఖడ్గరు, పామమోములకన్న పన్న నగుఖడ్గరు, పాలమొగడను ధిక్కరించిన శేతగలఖడ్గరు, రుద్రాక్ష, పారిజాత, నాగపర, కలకత్తా గోరంతులఖడ్గరు, పట్టుసరిగంతుల పంపదై నఖడ్గరు, అతిచాకధరలకు దీపావళివరకు విక్రయింపబడును. గాన దేశాభిమానులందరు విచ్చేసి ఖడ్గరును కొని ధరియించి దేశమునకు తోడ్పడగలందులకు కోరుచున్నాను.

గంటి సూర్యనారాయణశాస్త్రి
మేనేజరు, ఆఖిలభారత చరఖాసంఘము ఆంధ్రభాషా నిలయము.

సి కన్నయ్య కంపెనీవారివలన
1926-వ సం॥ ఆగ్స్ట్ 25 నెల 20-వ తేదీ శనివారము మొదలు ప్రతిదినము ఒక నెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును
రాత్రి నాటకములు:— ప్రతి మంగళవారము గుడవారము, శనివారములలోనున్న రాత్రి 9- గంటలకు
పగటి నాటకములు:— ప్రతి సోమవారము, బువారము, కుక్రవారము, అదివారములలోనున్న సాయంత్రం 5 గంటలకు
నాలుగు యుగములలోనున్న
అవతరించిన పది అవతారములును నాటక యాదైకేల యాపాయలు ఖడ్గరు నాలుగు గంటలలో జరుపబడు

ద శా వ తా ర
చెన్నపురి ఎస్.జె.నెమ్ 6
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రూ. 3,
C. CUNNIA.

హిందూజన్యు రెన్సు (18-26)

హిందూజన్యు జీవితముకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908.
అన్నివిధము లైనటువంటి జీవితసాహసీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.
ప్రత్యేక టిక్కెటుములు
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) అటోమేటిక్ నాకోఫర్ ఫీచర్, (4) ధారాళమైన మరతులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును చెల్లించెదరు.
వివరమును నీసినవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Post Box No. 337 Mount Road Madras.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి
సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. పరిశ్రమ 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజాసామాన్యులను మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధార్మికాది భాషప్రచారమే దీని యశోయము.
ఇంతవరకు వెలువడినవి.
1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజ్జరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్భోగనలు.
చిరునామా:—నకుంపాదండు, మదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి, బి. యే. రాజమండ్రి.

WANTED.
Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—
Imperial Telegraph Collage, Delhi.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసభ

గవర్నరు ప్రారంభము చేయుచుంటు

దియోధరుగారు మాట్లాడుట

పూనా, ఆగ్స్టు 28:— 15 వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసభ ప్రారంభము జేయు మని బొంబాయి గవర్నరు పర్లెల్లెవిల్సన్ గారి నడుచుచు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసభ అధ్యక్షుడు జి. కె. ధియోధరుగారు చెప్పిరి:— అనేకమైన గొప్పసంస్థలకు పూనాగర్ము స్థానమైయున్నది. హిందూదేశములో పూనాయే బోధన కనుచు చెప్పవచ్చును. గ్రామపురస్థిరామునకు అన్ని ముద్యమములు ఎట్లు సహాయము జేయుచున్నవో అట్లే సహకారోద్యమమునూడ సాయము జేయుచున్నదని రాయల్ వ్యవసాయసంఘమునారు సురేంద్రదేవరని నమ్మెను. మరియు రాజప్రతినిధి చక్రవర్తి వ్యవసాయదారుడు గావున రాయల్ వ్యవసాయ కమిషనువారి కలనకు ఫలితము కలుగుట కిదియే మంచిమార్గము. ఈ కనుమరిచుచు దియోధరుగారు గ్రామపురస్థిరాము సరిగా జరుగవలెనని స్పష్టమైన విధానమును బాగుగా విచారింపి యేర్పరచి స్త్రీములను ఉండవలెనని చెప్పిరి.

గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసము

పర్లెమునీభాయి మొహతాగారి అధ్యక్షత క్రింద 15 వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసభ ప్రారంభము జేయుచున్నది గవర్నరు గారి ట్లుపన్వించిరి. సహకారసభ రాయల్ వ్యవసాయ కమిషనువారి రాక సమయముననే ఏర్పాటుచేయబడియున్నది గావున నీవిషయమును చరిత్రాత్మకమైనదానినిగా యెంచవలెను. సహకారమునకును వ్యవసాయమునకును ఎంతో సంబంధము గలదు. ప్రజలందఱును వారిని చర్చించువిషయములను శ్రద్ధతో గమనించెదరు. బొంబాయి కేంద్ర సహకారసంస్థకు నేను అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు బదులుగా నేను గౌరవపోషకుడుగా నుంటున్నాను. అధ్యక్షునిగాను ఎన్నుకొనబడునదై అసభికారసభ్యుని కొసంగ దగినగౌరవస్థానముగానున్నది. దియోధరుగారి ట్లిగౌరవ స్థానము వలెన్నుకొనబడినందులకు నేను వారి నభినందించుచున్నాను. పిమ్మట రాజప్రతినిధి రాజధానియందు సహకారోద్యమ మెట్లు పనిచేయుచున్నదో తెలిపి సహకారోద్యమము వ్యవసాయమునకు చేయవలసిన సహకారముగా రాయల్ వ్యవసాయసంఘము వారావిషయమునే ఆలోచింపబోవుచున్నారని గావున మిక్కిలి ముఖ్యమైన అంశముగానున్నదని చెప్పియుగించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

పిదప అధ్యక్షుడైన పర్లెమునీభాయి మొహతాగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసములో జాతీయభిప్రాయానికి సహకారోద్యమ మెట్లుపనిచేయుచున్నదో విశదముగా చెప్పిరి. పాగుడు తనకు తాను సంకల్పించియుండుటయేగాక తనకెక్కువగా నున్నదానిని అపసరమైన తనసోదరుల కొసంగనట్లు చేయుటలోను అప్పియ్యవానికి అప్పు పుచ్చుకొన్నవారి ఆస్తియు క్క పెహ్యారిటీగాక కాపిలుగలవారి అందరి మర్యాదయుకల్గ పెహ్యారిటీగాడ నిట్లుచి సహకారోద్యమము నూతనశక్తియును తెచ్చి పెట్టినదని చెప్పిరి.

సహకారసభకు రాజధానిలో పలుతావులనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులేగాక చాలమంది ఉద్యోగులను చీఫ్మను రాయల్ వ్యవసాయ కమిషను సభ్యులును వచ్చిరి.

విన్లెల్లె గోగారి యుపన్యాసము

పూనా, ఆగ్స్టు 28:— నేడు ప్రారంభింపబడిన 15 వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసభలో నిచ్చటనుండున్న రాయల్ వ్యవసాయ కమిషను చైర్మన్ విన్లెల్లె గోగారి గొప్పసన్నిధిరి. సహకారోద్యమమును గురించియు హిందూ దేశములో వ్యవసాయముతో దానికిగల సంబంధమును గూర్చియు నాకు బాగుగా తెలుసును. హిందూదేశములో సహకారోద్యమ మెట్లు పనిచేయుచున్నదో నేను బాగుగా చూడవలసివచ్చినందున యూరపు ఆమెరికాలలో సహకారోద్యమ చరిత్రను గూర్చి ఎక్కువ కృషిచేసి యుంటిని గాన మిషయనుభవమును యూరపు ఆమెరికాలలో సహకారుల అనుభవముతో సమానమైనదేనని యెంచుచున్నాను. హిందూదేశములో సహకారోద్యమము గురించి నాకు రెండువిషయములు

కనుపించినవి. ముఖ్యమైన సంగతులయొక్క బలాబలముల వలన ఉద్యమముయొక్క బలాబలములు అనుభవమువలన తెలియ గలిగితిమి. నా యనుభవములన్నీ చాలవరకు తెలిసినది. రెండవ విషయమెరుంగక ఉత్సాహమును జాతులయే సహకారోద్యమమునకు ప్రబలశక్తువు. జాగ్రత్తగా విషయమును సురేరిగి పంపిణి సురేంద్రమటకంటే తేలిపోని యుత్సాహముండుటయే చాలావని ప్రజలు తెలిచిరి. సహకారోద్యమ మార్గ వికరణజేయుటలో ఉద్యమమునకు ముఖ్యపాత్రము లెవ్వయో గురైరుగక విభిన్నమైన నాశనమైన సంఘముల అస్తులతో నింపబడియున్నవి. కావున నీ దేశములో ఉద్యమమునుగూర్చి క్లుప్తముగా ప్రాణములు ధారపోసినవారుండుట శుభమునకము. వ్యవసాయ ప్రదర్శనను పూర్తిగా జరుగుచున్న కాలమునందే రాయల్ వ్యవసాయ కమిషనిచ్చటికివచ్చుట అవసరము. ఈ ప్రదర్శనమే తేవున్నవో హిందూదేశములో వ్యవసాయమునుగూర్చి వాకిన్నివిషయముల విధముగా తెలిసియుండవలెకావు. ఇదియొక్కటియేగాక యెప్పుడు నిలువంటి ప్రదర్శనములు జరుగుచుండునోననియు రాజధాని యంతయు నిలువంటి ప్రదర్శనములవలన బాగుపడవలెననియు కోరుచున్నాను అని చెప్పిరి. (అ. వె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

ఎన్నికల ప్రచారము తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా

యానెల 21 వ తేదీకి జరుగునని శ్రీమతి మళ్ల పూడి తిమ్మరాజుగారు జమిందారుగారు (కమ్మవారు) తెలిపి చక్క ప్రకారము పాలెం గ్రామములో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు శ్రీమతి మోతే గారాయనగారు గుండు నారాయణరాజుగార్లకు నువరాసు కాన్సిలునకున్న ఢిల్లీ అసెంబ్లీకి శ్రీ బంకటూరు ప్రకాశంపంతులుగారికిని వోట్లనుచ్చిరి ప్రచారముజేసిరి. నేటిరోజుననే తాడేపల్లిగూడెం జిల్లముల పోలింగులలో ఏజంటును నిర్ణయించుటకున్న వోట్లనుచ్చనని ప్రచారమునుపుట్టకున్న గూడెం శ్రీమతిమణు శేరివారపు కుబ్బారావుగారు, సరివెల రాజగోపాలరాజుగారు, తంగిరాల రామసోమనూజుగార్లు తెలిపినట్లు అనుబంధము పనిజేసికొనిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్లనుచ్చనని గ్రామములలో నత్సాహముజూపుచున్నారు. కమ్మవారికి కులాభిమానముకన్న కాంగ్రెసు అభిమానమే బాగుచున్నది నవంబరు 8 వ తేదీకి యీ జిల్లానానులిది ఋతువుచేయుటలో నేమియునాశర్యముండదు. (కృషియంతిభి)

ధమ్మపదము

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదములు అనంతరపురుషుడు డగు బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశము లిందుఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౩ సర్గములలో నున్న ౪౩2 గాథ (శ్లోకము) లకు సరియయిన, చక్కనయిన తెలుఁగు వచనరచనము. మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ గల సరివర్తనములను. వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి అతిజాగ్రత్తతో నిది యనునదిపఱచినది. జైన బౌద్ధమతములను గుఱించి విప్రుపరిశోధనముగల పీఠిక గొప్పది గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయ విషయము కు ముఖ్యమయిన టిప్పణికలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశములెట్టివో, బౌద్ధమత మెట్టిదో యీగ్రంథముఁ జదివినఁ దెలియగలదు సుందరమైన బుద్ధనిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగితము. అందమైన నిండు శ్యావోకొబ్రెండు. వెల రు ౧-౪-౦.

అవదాన కల్పలత

ఇది మేఁద్రక్షిణమున వి సంస్కృత భాషలోరచించిన బౌద్ధ గ్రంథమునకు తెలుగుచేత ఇంద్రబోధిత్తులకథలు దానదయా ధర్మబోధిధులు స్వార్థత్యాగము, భూతదయ మొదలగు మాహాత్మ్య సుగరత్నములను సంచారసాగరము నుండి క్రిచ్చి యెత్తి యిచ్చుచున్నది. అనువాదము శ్రీ రాజావాసిరెడ్డి గారి సదాశివేశ్వర ప్రసాద్ బహదర్ జయ తిరువరాజుగారి బ్రహ్మశ్రీ టూ ప్రభాకరశాస్త్రిగారి పీఠిక గలదు. వెల 15 రు

లాము:— నరసృష్టికార్యాలయము, జగ్గ

వేదము.

౧3 ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

ఇట్టి గ్రంథములలో ఇదియే మొదటిది.

ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఉపసంహారము, అను ప్రకరణములు చతురు సపుట దేహము పులగించును. “సుధ్యాకీ గూఢమందుండి ఆర్యు లింకినూతునచి. పూర్వకామునోడించి ఇండియానుండి విడిచిపోయిరి” అని పాశ్చాతలలండు ఉగ్రపాలో నేర్చువు స్వదేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న దు స్వీధాంకినును ఖండించి కేవలశాస్త్రవచనోదాహరణములతోను. మాన్యులరు, టెలగు, ఇంగ్లీషు, పర్షియను, రజకు టూనుకె క్కు మున్నగు దాదాపు ౫౦ పాశ్చాత్య విద్వాంసుల ప్రమాణవచనములతోను, భూగర్భశాస్త్రవిద్వాంశముతోను ఈధర్మతఖండమునందే స్పష్టాదియం దాగులు జనించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తిను నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇందు నిర్ణయింపబడినది

వెల 2-0-0, కలికాతైండు 2-8-0.

సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేటాను కలయునాకి పంపబడును. ఎటెరు, స్వస్థర్యకాశిని, కిలుపాకుపోస్తు, మద్రాసు

లాయరు.

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చక్క పట్టాము వగయిరా 7 వాయికొద్దల తాలూకు నాఖ్యమయిన సివిలు, కిమిలు రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము ముల సులభతైని. దేశ రివాజు మాటలతో తెలుగుభాషను ప్రయింపబడును నుద్రాను ఎట్టేటు ల్యాండు అప్పు, గానదొడ్గిగడల అట్టల పయిని జారికాబడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారిము ముఖ్యముగ ప్రయింపబడును. లాలో సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు చందాగనము సంవత్సరముకు పోట్లెత్తి సహా రు 5-0-0 లు మాత్రము అయిచున్నది. చందాగనము దరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంపుటము 1926. పం. ఆక్టోబరుకలలో ప్రారంభించడ వచ్చును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి

పాగల్ శివగను, (విశాఖపట్నము జిల్లా.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

కీ॥ శే॥ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చొత్తింపబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిగూనియైన ప్రయాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున / మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొంటిలేదు. ఇది పకనీయగ్రంథమపయింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, నువచిత్రములు కలవు. ధర్మ కాగితపుతైండు రు1-4-0 1-8-0, శ్యావోకొబ్రెండు 1-8-0. ఎక్కువ సారి కొనువారికి కమిషన్వించును.

కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథమాల,

శ్రీ జీవ

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కలెల (ఈ గ్రంథము తిత్త్రము కథ కాదంబరినిబోధి “గీతాశాస్ర సీతా భాగవత దీనయా

అమృత తాంజనము

అమృత తాంజనము నామా సిసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి పేధి, మద్రాసు రేజ్, బొంబాయి

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 18820

వర్తకశిఖామణులకు అమృత తాంజనము	సీనువెండికి గారంటి నిచ్చెదము ఖరారు ధర	ప్రతి గృహమునందును అవశ్యముగా నుండితీరవలెను
8 నుండి 12 తులముల యెత్తువరకు	8 నెలలందు పేలాగి న్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు అర్హు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చెక్కుగా మెరుగువేయబడియున్నది.	
1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	కు 1 కి ధర	రూ 1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
3 డజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

అలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్" 2 నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం 3105

1. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱకు ఇదివఱకు ఒక పాత కాల నడుపబడుచున్నది.
2. సంగీత-వాద్యాభినయ స్వత్తనాటకాది విధానము నుత్తేజక పఠయింపబడు-వీరత్వశాస్త్రవర్ణనమున జీవించు భోగి నీ నాగవాస యక్ష కాళింగ దేవదాసీజాతుల నిమ్మత్వము తొల గించుటకును, ప్రాథమధకులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రద ర్శకులు కూడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వప్రతిక.
3. దేశభ్యుదయమునకు పట్టుగొమ్మ యనదగిన పత. మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వారి పత్ర పత్రికలు పాతకుల యుపయోగార్థము ప్రవర్తింపబడుచును
4. పరిశోధకుల కొఱకు ఉద్బోధములును, జనసామాన్యము కొఱకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదింపబడి ఉపయోగములోనికి దేబడును. జనసామాన్యము కొఱకైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనఁ దగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.
5. కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁపార్థికులు
1. సరిదే మూర్ఖకాంక్షము. 2. సరిదే లక్ష్మీవరసయ్య 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల పైడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూర నూరయ్య. 8. జడ్డాపు సన్యాసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం, 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు నూరయ్య. 12. మద్దిగారి అప్పారావు.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటినుండి రక్షించువారే.

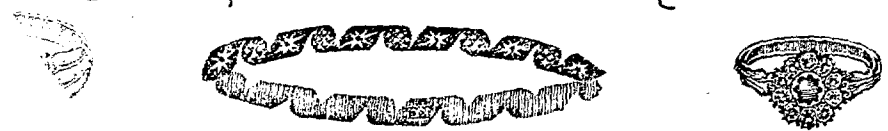

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె రౌండ్, మదర్రాసు.

1964

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.
కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపేధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

వాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

విజ్ఞాన సర్వస్వము (Telugu Encyclopaedia)

జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయ
, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.
పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుట
0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా
యదును క్రమముగ బుక్కుపోస్తుగ పంపుచుందుము.
బడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0
సవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.
స్కంములను వి. పి. గా పంపగోరువారు
గదురూపాయలు పంపవలెను.
యము 7, తంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు.
గ్రాదాబాదు, డక్కన్.

కమలాక్షి (విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా
రాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ,
రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ప., యల్.టి
సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు
ఆంధ్రదేశసితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల
యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ
శిలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు
ప్రత్యక్ష మగుచుండును.
120 పేజీలు. ఫెదర్వైటుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
మదర్రాసు